

บันทึกข้อความ

กองกลาง สำนักงานอธิการบดี
รับที่ 108239
วันที่ 14 มิ.ย. 2564
เวลา 10.46 ค.

ส่วนราชการ สำนักงานอธิการบดี กองคลัง งานบัญชีและวิเคราะห์งบการเงิน โทร.1450,1160,1163

ที่ อว 0603.01.08(5)/ 2815

วันที่ 11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขออนุมัติแนวปฏิบัติการรับเงินรับฝาก

เรียน อธิการบดี

ตามที่กรมบัญชีกลางได้ออกหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และแนวปฏิบัติ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินรับฝากดังนี้

1. หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เกี่ยวกับหนี้สินและส่วนกองทุน ย่อหน้าที่ 18 ข้อมูลในรายงานการเงินที่เชื่อถือได้ต้องมีความครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของความมีสาระสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ การไม่แสดงรายการบางรายการอาจทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาดหรือจะทำให้ผู้ใช้รายงานการเงินเข้าใจผิด (ตามเอกสารแนบ 1)

2. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนอรายงานการเงิน พ.ศ.2561 คำนิยาม (ตามเอกสารแนบ 2)

เกณฑ์คงค้าง หมายถึง หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในรายงานการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการและเหตุการณ์นั้น รายการที่รับรู้ภายใต้หลักการบัญชีเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย

รายได้ หมายถึง กระแสไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างงวดการรายงาน ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนกองทุน แต่ไม่รวมถึงการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนสมทบจากผู้เป็นเจ้าของ

3. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.3/ว 431 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2554 เรื่อง แนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้กำหนดแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ (ตามเอกสารแนบ 3)

3.1. กรณีรับรู้เป็นรายได้ เมื่อหน่วยงานภาครัฐรับเงินนอกงบประมาณและรับรู้เป็นรายได้ กรณีที่มีการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณจะต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายหรือสินทรัพย์แล้วแต่กรณี

3.2. กรณีรับรู้เป็นหนี้สิน เมื่อหน่วยงานภาครัฐรับเงินนอกงบประมาณและรับรู้เป็นหนี้สิน ที่เกิดจากการรับฝากเงินไว้ และต้องจ่ายเงินคืนหรือจ่ายเงินต่อให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิให้ล้างหนี้สินที่รับรู้ไว้เมื่อรับเงิน

4. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.3/ว 267 ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2558 เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ (ตามเอกสารแนบ 4)

ดังนั้นเพื่อให้การนำส่งเงินรับฝาก และการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นไปตามหลักการดังกล่าวข้างต้น กองคลังจึงขออนุมัติแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. การนำส่งเงินรับฝากแหล่งเงิน 020201 เงินรับฝากรายได้ ใช้สำหรับ กรณี ที่รับรู้เป็นรายได้เมื่อรับเงิน และค่าใช้จ่าย หรือสินทรัพย์แล้วแต่กรณีเมื่อจ่ายเงิน โดยพิจารณาจากการเบิกจ่ายของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ดำเนินการในนามมหาวิทยาลัยนเรศวร (เงินรับฝากรายได้เดิม) **โดยบันทึกรายการรับเงินเป็นบัญชีรายได้อุดหนุนจากเงินนอกงบประมาณ และการเบิกจ่ายเงินออกให้บันทึกรายการเบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่าย(ตามเดิม)**

2. การนำส่งเงินรับฝากแหล่งเงิน 020202 เงินรับฝากหนี้สิน ใช้สำหรับ กรณี ที่รับรู้เป็นเงินรับฝากเงินไว้เมื่อรับเงินและจ่ายเงิน เมื่อต้องจ่ายคืนหรือจ่ายต่อให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิในภายหลัง (บุคคลที่สาม ที่ไม่ใช้ในนามมหาวิทยาลัยนเรศวร) โดยพิจารณาจากการเบิกจ่ายของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ดำเนินการต่อให้บุคคลที่สาม **โดยบันทึกรายการรับเงินและการเบิกจ่ายเงินออกให้บันทึกเป็นบัญชี 2010208010000 เงินรับฝาก เช่นเดียวกัน**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติ และแจ้งทุกหน่วยงานถือปฏิบัติ

ย. อัคร
(นางสาวรุจิพัชญ์ ทวีชัยกิติพงษ์)
ผู้อำนวยการกองคลัง

✓
น. อัคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิรธ บุนยรัตพันธุ์
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

น. อัคร
11 ธันวาคม ๒๕๖๓

น. อัคร
๑๕ ๑๒ ๖๓

กองคลัง
100998
วันที่ - 6 พ.ค. 2564
เวลา.....ส่งคืน.....

มหาวิทยาลัยนเรศวร
รับที่ 02925
วันที่ 6 พ.ค. 2564
เวลา 13.01.01

ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๒๒๓

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔
เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๕๔ หน้า

ด้วยกระทรวงการคลังได้แก้ไขหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และเพิ่มเติมนโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๘๔ ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔ แล้ว

กรมบัญชีกลาง จึงขอส่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดประกาศฉบับดังกล่าวพร้อมเอกสารแนบท้ายได้ที่เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

กองบัญชีภาครัฐ
กลุ่มงานมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๓ - ๑๕
โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๔

กรมบัญชีกลาง

๒๒๓๓๓

๑๕๕๕๐

เรียน อธิการบดี

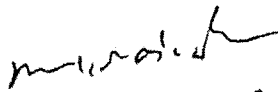
ด้วยกรมบัญชีกลาง ขอส่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง
มาตรฐานการบัญชี ภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 โดยมีรายละเอียดดังเอกสารแนบ

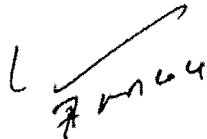
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งเวียนเจ้าหน้าที่ที่
เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานทราบและถือปฏิบัติ

๗ พ.ค ๖๔

วิรัตน์
๗๖-๐.๖๗

๗ พ.ค ๖๔

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรธร บุญรัตน์

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐเป็นปัจจุบัน และมีความเหมาะสมต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ดังต่อไปนี้

๓.๑ หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑

๓.๒ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน ตามหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และนโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และนโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี แนบท้ายประกาศนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ข้อ ๖ ให้หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดที่เลือกใช้มาตรฐานการบัญชีอื่นใด ตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ ๓ ของหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ แจกมาตรฐานการบัญชี ที่หน่วยงานใช้ถือปฏิบัติ พร้อมเหตุผลและความจำเป็นให้กระทรวงการคลังทราบ

ข้อ ๗ การจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐที่แสดงภาพรวมของหน่วยงาน ต้นสังกัด และหน่วยงานภายใต้สังกัด ตามย่อหน้าที่ ๘ ของหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงการคลังกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบาย
การบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๔

กระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

เมษายน ๒๕๖๔

สารบัญ

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ	หน้า
หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ.....	๑
มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด.....	๒๗
นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี.....	๔๓

หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

	ย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์	๑
ขอบเขตและการบังคับใช้มาตรฐาน	๒ - ๓
คำนิยาม	๔
หลักการบัญชีทั่วไป	๕ - ๑๙
หน่วยงานที่เสนอรายงาน (Reporting Entities)	๕ - ๖
รายงานการเงิน	๗ - ๘
รายงานการเงินรวม	๙ - ๑๐
ลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานการเงิน	๑๑ - ๑๙
ความเข้าใจได้	๑๒
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	๑๓
ความเชื่อถือได้	๑๔ - ๑๘
การเปรียบเทียบกันได้	๑๙
นโยบายการบัญชีทั่วไป	๒๐ - ๒๕
การโอนสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างหน่วยงาน	๒๐
รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	๒๑ - ๒๕
หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์	๒๖ - ๔๒
การรับรู้สินทรัพย์	๒๖ - ๒๘
การวัดมูลค่าสินทรัพย์	๒๙ - ๓๐
ประเภทของสินทรัพย์	๓๑
นโยบายการบัญชีสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท	๓๒ - ๔๒
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	๓๒
เงินทรองราชการ	๓๓
เงินฝากคลัง	๓๔
ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ	๓๕
ลูกหนี้เงินยืม	๓๖
เงินให้กู้	๓๗
รายได้ค้างรับ	๓๘
วัสดุคงเหลือ	๓๙
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	๔๐

สินทรัพย์อื่น.....	๔๑
หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินและส่วนทุน	๔๒ - ๖๒
การรับรู้หนี้สิน	๔๒ - ๔๖
ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น.....	๔๗ - ๔๘
ประมาณการหนี้สิน	๔๗
หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	๔๘
การวัดมูลค่าหนี้สิน	๔๙
ประเภทของหนี้สิน	๕๐
นโยบายการบัญชีสำหรับหนี้สินแต่ละประเภท	๕๑ - ๕๙
เจ้าหนี้.....	๕๑
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	๕๒
รายได้รับล่วงหน้า	๕๓
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง.....	๕๔
เงินตรองราชการรับจากคลัง.....	๕๕
เงินรับฝาก	๕๖
เงินกู้.....	๕๗
ประมาณการหนี้สิน	๕๘
หนี้สินอื่น	๕๙
นโยบายการบัญชีสำหรับส่วนทุนแต่ละประเภท.....	๖๐ - ๖๒
ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ.....	๖๐
ทุน.....	๖๑
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	๖๒
หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้.....	๖๓ - ๗๓
การรับรู้รายได้.....	๖๓ - ๖๕
การวัดมูลค่ารายได้	๖๖ - ๖๗
ประเภทของรายได้	๖๘
นโยบายการบัญชีสำหรับรายได้แต่ละประเภท.....	๖๙ - ๗๓
รายได้จากเงินงบประมาณ	๖๙
รายได้แผ่นดิน	๗๐
รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล	๗๑
กำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	๗๒
รายได้อื่น	๗๓
หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย.....	๗๔ - ๘๖

การรับรู้ค่าใช้จ่าย	๗๔ - ๗๖
ประเภทของค่าใช้จ่าย.....	๗๗
นโยบายการบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท	๗๘ - ๘๖
ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๗๘
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	๗๙
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน.....	๘๐
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	๘๑ - ๘๓
หนี้สงสัยจะสูญ.....	๘๑ - ๘๒
หนี้สูญ.....	๘๓
ดอกเบี้ยจ่าย	๘๔
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง.....	๘๕
ค่าใช้จ่ายอื่น.....	๘๖
การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงและวันถือปฏิบัติ.....	๘๗

วัตถุประสงค์

๑. หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - ๑.๑ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี และจัดทำรายงานการเงิน เพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปไปตามเกณฑ์คงค้างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปในกรอบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินรวมภาครัฐ
 - ๑.๒ เป็นแนวทางสำหรับผู้ตรวจสอบบัญชีในการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ เพื่อแสดงความเห็นว่าได้จัดทำขึ้นภายใต้กรอบมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด
 - ๑.๓ เพื่อช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในรายงานการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และสามารถนำรายงานการเงินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันได้

ขอบเขตและการบังคับใช้มาตรฐาน

๒. หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ซึ่งถือปฏิบัติกับหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ ๕ ที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ และทุนหมุนเวียน สำหรับรายการที่เกิดขึ้นทั่วไปตามปกติในหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเกิดจากแหล่งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมถึงการก่อหนี้ อย่างไรก็ตาม หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ใช้กับรายการที่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ กำหนดไว้โดยเฉพาะแล้ว
๓. หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดที่มีกิจกรรมการดำเนินงานอันมีลักษณะเป็นการเฉพาะ เช่น การกำกับดูแลสถาบันการเงิน การกำกับดูแลตลาดทุน และการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย แตกต่างจากกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐโดยทั่วไป อาจใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ และนโยบายการบัญชีที่กำหนดขึ้นโดยสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีโดยเฉพาะที่กำหนดไว้ตามกฎหมายของหน่วยงานนั้น รวมทั้งวิธีปฏิบัติทางบัญชีในระดับสากลที่ใช้กับกลุ่มของหน่วยงานประเภทเดียวกันที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยหน่วยงานต้องเปิดเผยการใช้มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

คำนิยาม

๔. คำศัพท์ที่ใช้ในหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ มีความหมายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

ค่าใช้จ่าย	หมายถึง	ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่ลดลงในงวดการรายงาน โดยอยู่ในรูปของกระแสไหลออกหรือการใช้ไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือการก่อหนี้ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ทั้งนี้ ไม่รวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ
รายงานการเงินรวม	หมายถึง	รายงานการเงินที่หน่วยงานทางเศรษฐกิจนำเสนอเสมือนว่าเป็นหน่วยงานเดียว
นโยบายการบัญชี	หมายถึง	หลักการ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎและวิธีปฏิบัติเฉพาะที่หน่วยงานนำมาใช้ในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงิน
ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ	หมายถึง	ศักยภาพในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดแก่หน่วยงานทั้งทางตรงและทางอ้อม
มูลค่ายุติธรรม	หมายถึง	จำนวนเงินที่มีการตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน และสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน
มูลค่าที่ตราไว้	หมายถึง	ราคาที่ตราไว้บนเหรียญ ธนบัตร พันธบัตร ตั๋วเงิน หุ้นกู้ หรือหลักทรัพย์อื่น โดยไม่รวมดอกเบี้ยหรือเงินปันผลสะสม ราคาที่ตราไว้ไม่จำเป็นต้องเท่ากับราคาที่น่าออกขายหรือราคาที่ไถ่คืนในเวลาต่อมา
ราคาทุน	หมายถึง	จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่าย หรือมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนอื่นที่ให้เพื่อได้มา ซึ่งสินทรัพย์ ณ เวลาที่ได้มา หรือก่อสร้างสินทรัพย์
รายการเทียบเท่าเงินสด	หมายถึง	เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ

รายได้	หมายถึง	กระแสไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างงวดการรายงานซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แต่ไม่รวมถึงการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนสมทบจากผู้เป็นเจ้าของ
ศักยภาพในการให้บริการ	หมายถึง	ขีดความสามารถของสินทรัพย์ในการส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามวัตถุประสงค์
สินทรัพย์	หมายถึง	ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต และคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นแก่หน่วยงาน
ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ	หมายถึง	มูลค่าส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของหน่วยงานหลังจากหักหนี้สิน
หนี้สิน	หมายถึง	ภาระผูกพันในปัจจุบันของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต โดยที่การปลดเปลื้องภาระนั้นคาดว่าจะส่งผลการสูญเสียทรัพยากรของหน่วยงานที่อยู่ในรูปของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการ

คำศัพท์ที่นิยามในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น และนำมาใช้ในหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ มีความหมายเดียวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าวนั้น และคำศัพท์ทั้งหมดรวบรวมไว้อยู่ในชุดคำศัพท์บัญชีภาครัฐ (เมื่อมีการประกาศใช้)

หลักการบัญชีทั่วไป

หน่วยงานที่เสนอรายงาน (Reporting Entities)

๕. หน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานและจะต้องจัดทำรายงานการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป ส่งให้กระทรวงการคลังเพื่อจัดทำรายงานการเงินรวมภาครัฐ คือ หน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้แก่ หน่วยงานทั้งหมดที่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล หน่วยงานที่ดำเนินงานโดยใช้เงินทั้งหมดหรือเงินส่วนใหญ่จากเงินงบประมาณ รวมทั้งหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประกอบด้วย
- ๕.๑ ส่วนราชการ
 - ๕.๒ รัฐวิสาหกิจ
 - ๕.๓ หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
 - ๕.๔ องค์การมหาชน
 - ๕.๕ ทูตหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
 - ๕.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ๕.๗ หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด
๖. หน่วยงานที่เสนอรายงาน คือ หน่วยงานที่ถูกคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลว่า มีผู้จำเป็นต้องนำข้อมูลจากรายงานการเงินของหน่วยงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ และใช้ในการประเมินความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีต่อสาธารณะ หน่วยงานที่เสนอรายงานอาจหมายถึง กระทรวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการพิจารณาที่กำหนดว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานนั้น นอกจากเข้าหลักเกณฑ์ตามคำนิยามดังกล่าวแล้วยังอาจพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบด้วย ได้แก่ การมีสถานะเป็นนิติบุคคลของหน่วยงานที่มีอำนาจในการควบคุม ถือครอง และใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ความสำคัญหรือขนาดของหน่วยงาน บทบัญญัติเฉพาะตามกฎหมาย และเหตุผลทางวัฒนธรรมและการเมือง

รายงานการเงิน

๗. หน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงาน ตามย่อหน้าที่ ๕ จะต้องจัดทำรายงานการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป
๘. รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปของหน่วยงานของรัฐ จะต้องแสดงภาพรวมของหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานภายใต้สังกัด ทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมทั้งการก่อหนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้รายงานการเงินแสดงรายการที่ครอบคลุมทรัพยากรทั้งหมดที่หน่วยงานใช้ไปเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมายของหน่วยงาน

รายงานการเงินรวม

๙. การจัดทำรายงานการเงินรวมของหน่วยงานของรัฐต้องรวมหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมทุกแห่งของหน่วยงานของรัฐนั้น คือ ทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคล หน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ และหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมลักษณะอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำรายงานการเงินแยกต่างหาก โดยให้หน่วยงานทั้งกลุ่มที่ถือเป็นหน่วยงานทางเศรษฐกิจจัดทำรายงานการเงินรวม ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๕ เรื่อง รายงานการเงินรวม (เมื่อมีการประกาศใช้)
๑๐. ในการพิจารณาว่าหน่วยงานใดที่อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานของรัฐ ให้ใช้หลักของการควบคุมเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา การควบคุม หมายถึง อำนาจในการควบคุมหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับนโยบายด้านการเงินและการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์จากการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น การควบคุมนี้ไม่จำเป็นต้องเข้าไปปรับผิดชอบตัดสินใจในการดำเนินงานประจำวันของหน่วยงานที่ถูกควบคุม แต่เป็นการเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการดำเนินงานโดยรวมของหน่วยงานที่ถูกควบคุม

ลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานการเงิน

๑๑. ลักษณะเชิงคุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในรายงานการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ง่ายรายงานการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้

ความเข้าใจได้

๑๒. ข้อมูลในรายงานการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ในทันทีที่ผู้ใช้ง่ายรายงานการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลที่ซับซ้อนแต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจก็ไม่ควรละเว้นที่จะแสดงในรายงานการเงิน จึงต้องมีข้อสมมติว่าผู้ใช้ง่ายรายงานการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี

ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

๑๓. ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ง่ายรายงานการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้ เมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้ง่ายรายงานการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้ง่ายรายงานการเงินได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูล ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลและความมีสาระสำคัญของข้อมูลนั้น

ความเชื่อถือได้

๑๔. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ ซึ่งข้อมูลที่เชื่อถือได้จะต้องเป็นข้อมูลที่ไม่มีความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญ และต้องเป็นข้อมูลที่เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ซึ่งหมายถึง ข้อมูลที่ไม่มีความลำเอียง และสามารถกำหนดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

๑๕. การแสดงรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีจะต้องแสดงเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ มิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว เนื้อหาของรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีอาจไม่ตรงกับรูปแบบทางกฎหมายหรือรูปแบบที่ทำขึ้นก็ได้
๑๖. ข้อมูลที่มีความเป็นกลางจะทำให้รายงานการเงินมีความน่าเชื่อถือ รายงานการเงินจะขาดความเป็นกลาง เมื่อหน่วยงานที่เสนอรายงานให้ข้อมูลที่มีผลทำให้ผู้ใช้รายงานการเงินเบี่ยงเบนการตัดสินใจไปตามความต้องการของหน่วยงานนั้น
๑๗. ในการจัดทำรายงานการเงิน หน่วยงานจะต้องใช้ความระมัดระวังในเรื่องความไม่แน่นอนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการเก็บหนี้ การประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ เป็นต้น หน่วยงานอาจแสดงความไม่แน่นอนดังกล่าวโดยการเปิดเผยถึงลักษณะผลกระทบ รวมถึงการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนเพื่อมิให้สินทรัพย์หรือรายได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และมีให้หนี้สินหรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป
๑๘. ข้อมูลในรายงานการเงินที่เชื่อถือได้ต้องมีความครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของ ความมีสาระสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ การไม่แสดงรายการบางรายการอาจทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาดหรือจะทำให้ผู้ใช้รายงานการเงินเข้าใจผิด

การเปรียบเทียบกันได้

๑๙. ผู้ใช้รายงานการเงินจะต้องสามารถเปรียบเทียบรายงานการเงินของหน่วยงานในรอบระยะเวลาต่างกัน เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น และยังสามารถเปรียบเทียบรายงานการเงินระหว่างหน่วยงานเพื่อประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ดังนั้น การวัดมูลค่าและการแสดงผลกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติภายในหน่วยงานเดียวกันแต่ต่างรอบระยะเวลา หรือเป็นการปฏิบัติของหน่วยงานแต่ละแห่งก็ตาม

นโยบายการบัญชีทั่วไป

การโอนสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างหน่วยงาน

๒๐. การโอนย้ายสินทรัพย์และหนี้สินจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่งตามนโยบายของรัฐบาล ให้รับรู้มูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นเป็นรายการปรับปรุงส่วนทุนของหน่วยงานผู้โอนและผู้รับโอน

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

๒๑. การบันทึกรายการครั้งแรกของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้บันทึกเป็นสกุลเงินบาท โดยการแปลงจำนวนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เช่น การซื้อหรือขายสินค้าและบริการที่กำหนดราคาเป็นเงินตราต่างประเทศ การกู้ยืมด้วยจำนวนเงินที่ต้องชำระคืนเป็นเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

๒๒. ณ วันสิ้นงวดการรายงาน ให้แปลงค่ารายการที่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ (เช่น เงินสดและสินทรัพย์ หรือหนี้สินที่จะได้รับ หรือที่ต้องชำระเป็นตัวเงินที่แน่นอน) เป็นเงินบาทโดยใช้อัตราปิดส่วนรายการที่ไม่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศซึ่งบันทึกไว้ด้วยราคาทุนเดิมหรือบันทึกไว้ด้วยมูลค่ายุติธรรมให้รายงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ หรืออัตราแลกเปลี่ยน ณ ขณะที่กำหนดมูลค่ายุติธรรมนั้น
๒๓. อัตราปิด หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนทันที ณ สิ้นวันของวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งมีทั้งอัตราซื้อและอัตราขาย ในกรณีกิจการทั่วไปที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน อัตราปิดในการแปลงค่าสินทรัพย์ให้ใช้อัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยคำนวณไว้ อัตราปิดในการแปลงค่าหนี้สินให้ใช้อัตราที่ธนาคารพาณิชย์ขายซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยคำนวณไว้ และกรณีการแปลงรายการการเงินของกิจการในต่างประเทศให้ใช้อัตราถัวเฉลี่ยระหว่างอัตราที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อและขายซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยคำนวณไว้
๒๔. ในกรณีที่มีการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้แปลงยอดการชำระเงินให้เป็นเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ
๒๕. ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือจากการรายงานรายการที่เป็นตัวเงินด้วยอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งแตกต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเดิมที่ใช้ในการบันทึกรายการครั้งแรกในระหว่างงวด หรือที่ได้รายงานไว้ในรายงานการเงินของงวดบัญชีก่อน ให้รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น

หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์

การรับรู้สินทรัพย์

๒๖. การพิจารณาว่ารายการใดจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ ๒ ประการ คือ
- ๒๖.๑ ความหมายของสินทรัพย์ ตามคำนิยามในย่อหน้าที่ ๔ และ
- ๒๖.๒ เกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ ดังนี้
- (ก) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้น และ
- (ข) มูลค่าของสินทรัพย์นั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ
๒๗. ตามคำนิยามของสินทรัพย์ในย่อหน้าที่ ๔ ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตสำหรับสินทรัพย์ในภาครัฐให้หมายความรวมถึงศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ด้วย การพิจารณาว่าสินทรัพย์ใดอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงาน ให้พิจารณาว่าหน่วยงานนั้นสามารถควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือควบคุมศักยภาพในการให้บริการที่จะเกิดจากการใช้สินทรัพย์นั้นได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการพิจารณา

ที่กว้างกว่าการพิจารณาเฉพาะประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แต่เป็นการพิจารณาถึงการควบคุมขีดความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ไม่ว่าจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดเข้าในอนาคตหรือไม่ก็ตาม หรืออาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานจะสามารถควบคุมสินทรัพย์ได้ หากหน่วยงานสามารถกระทำการซื้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

๒๗.๑ ใช้สินทรัพย์นั้นในการสร้างผลผลิตของหน่วยงาน

๒๗.๒ ได้รับประโยชน์จากการขายสินทรัพย์นั้น

๒๗.๓ สามารถคิดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์นั้น

๒๗.๔ สามารถอนุญาตหรือปฏิเสธการใช้สินทรัพย์นั้นจากหน่วยงานอื่นหรือบุคคลอื่น

๒๘. ความเป็นไปได้ค่อนข้างแปรตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ หมายถึง การมีโอกาสมากที่สินทรัพย์จะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่หน่วยงาน และโอกาสนั้นต้องสามารถแสดงให้เห็นได้โดยมีหลักฐานประกอบหรือแสดงอยู่บนแนวคิดที่สมเหตุสมผล เช่น แสดงยอดลูกหนี้เป็นสินทรัพย์ ณ วันที่มีการจัดทำรายงาน เมื่อมีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงโอกาสหรือความเป็นไปได้ว่าจะได้รับชำระหนี้นั้น ถึงแม้ว่าในอนาคตอาจมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลูกหนี้ก็ตาม แต่ ณ เวลาที่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า มีโอกาสมากที่จะเกิดขึ้นก็ให้ถือว่าผ่านเกณฑ์ความเป็นไปได้ตามเกณฑ์การรับรู้ของสินทรัพย์

การวัดมูลค่าสินทรัพย์

๒๙. หน่วยงานจะบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ตามราคาทุนที่เกิดขึ้นในการจัดหาสินทรัพย์นั้น ราคาทุนดังกล่าว รวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานในครั้งแรกด้วย

๓๐. สินทรัพย์อื่นนอกจากเงินสดที่หน่วยงานได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมากเสมือนได้เปล่า เช่น ได้มาจากการรับบริจาค หรือได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ให้บันทึกบัญชีโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ได้มาของสินทรัพย์นั้น

ประเภทของสินทรัพย์

๓๑. สินทรัพย์อาจจัดแบ่งตามสภาพคล่องของสินทรัพย์ โดยแบ่งเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน รายการสินทรัพย์โดยทั่วไปของหน่วยงานของรัฐ ได้แก่

(ก) เงินสดและเงินฝากธนาคาร

(ข) เงินตรองราชการ

(ค) เงินฝากคลัง

(ง) ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ

(จ) ลูกหนี้เงินยืม

(ฉ) เงินให้กู้

(ช) รายได้ค้างรับ

- (ข) วัสดุคงเหลือ
- (ฅ) ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- (ญ) สินทรัพย์อื่น

นโยบายการบัญชีสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท

เงินสดและเงินฝากธนาคาร

๓๒. เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ตราพัต และธนาคณติ หน่วยงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคาร ในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินทตรงราชการ

๓๓. เงินทตรงราชการ คือ เงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทตรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ การใช้จ่ายเงินทตรงราชการจะบันทึกควบคุมโดยทะเบียน ยอดบัญชีเงินทตรงราชการจะเป็นยอดคงที่ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เมื่อหน่วยงานใช้จ่ายเงินทตรงราชการแล้ว จะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเพื่อเบิกเงินงบประมาณมาขอใช้เงินทตรงราชการ หน่วยงานจะบันทึกรับรู้เงินทตรงราชการเมื่อได้รับเงินควบคุมไปกับการบันทึกเงินทตรงราชการรับจากคลัง และให้แสดงรายการเงินทตรงราชการในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินฝากคลัง

๓๔. เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หน่วยงานจะรับรู้เงินฝากคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ

๓๕. ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานมีสิทธิได้รับชำระจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่นซึ่งเกิดจากการขายสินค้าและบริการอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติของหน่วยงาน หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยตั้งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้ การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในย่อหน้าที่ ๘๑ - ๘๒ สำหรับการแสดงรายการลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการให้แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินและให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลูกหนี้เงินยืม

๓๖. ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงานกรณีให้ข้าราชการ พนักงาน หรือบุคลากรยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินนอกงบประมาณ หน่วยงานจะรับรู้ลูกหนี้ในกรณีนี้ตามราคาทุนโดยไม่ต้องตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และให้แสดงมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้เงินยืมในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายละเอียดของลูกหนี้เงินยืมแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินให้กู้

๓๗. เงินให้กู้ หมายถึง เงินที่หน่วยงานให้บุคคลภายนอกกู้ยืม โดยมีสัญญาการกู้ยืมหรือข้อตกลงที่มีผลผูกพันตามกฎหมายเป็นหลักฐาน อาจมีการคิดดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ เงินให้กู้ อาจแบ่งเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น และเงินให้กู้ระยะยาวที่มีกำหนดการชำระคืนเกิน ๑ ปี หน่วยงานจะรับรู้เงินให้กู้เมื่อได้จ่ายเงินให้กู้แก่บุคคลอื่นและตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับเงินให้กู้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในย่อหน้าที่ ๘๑ - ๘๒ และให้แสดงรายการเงินให้กู้ด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน และให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากเงินให้กู้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้ค้างรับ

๓๘. รายได้ค้างรับ คือ รายได้อื่นของหน่วยงาน ซึ่งเกิดรายได้ขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน เช่น รายได้จากเงินช่วยเหลือค้างรับ หน่วยงานจะรับรู้รายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยแสดงเป็นลูกหนี้ระยะสั้นในงบแสดงฐานะการเงิน และหากจำนวนเงินเป็นสาระสำคัญหน่วยงานควรเปิดเผยให้ทราบถึงประเภทของรายการรายได้ค้างรับไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

วัสดุคงเหลือ

๓๙. วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร เช่น วัสดุสำนักงาน หน่วยงานจะรับรู้วัสดุคงเหลือในราคาทุน โดยแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

๔๐. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า คือ ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์หรือบริการไปแล้ว และจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในอนาคตซึ่งคาดว่าจะใช้หมดไปในระยะสั้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าตามมูลค่าของสินทรัพย์หรือบริการที่คาดว่าจะได้รับ โดยแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นในงบแสดงฐานะการเงิน และหากจำนวนเงินเป็นสาระสำคัญหน่วยงานควรเปิดเผยให้ทราบถึงประเภทของรายการค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

สินทรัพย์อื่น

๔๑. สินทรัพย์อื่น หมายถึง สินทรัพย์ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้สินทรัพย์อื่น เมื่อสินทรัพย์ประเภทนั้นเข้าหลักเกณฑ์การรับรู้ตามย่อหน้าที่ ๒๖ และให้แสดงรายการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน หรือสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน แล้วแต่กรณีในงบแสดงฐานะการเงิน โดยเปิดเผยรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากรายการดังกล่าวมีสาระสำคัญ

หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินและส่วนทุน

การรับรู้หนี้สิน

๔๒. ในการพิจารณาว่ารายการใดจะบันทึกเป็นหนี้สินจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ ๒ ประการ ได้แก่
- ๔๒.๑ ความหมายของหนี้สิน ตามคำนิยามในย่อหน้าที่ ๔ และ
- ๔๒.๒ เกณฑ์การรับรู้หนี้สิน ดังนี้
- (ก) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อนำไปชำระภาระผูกพันนั้น และ
- (ข) มูลค่าของภาระผูกพันที่จะต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ
๔๓. ตามคำนิยามดังกล่าว หนี้สินจะเกิดขึ้นเมื่อ
- ๔๓.๑ มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดจากเหตุการณ์ในอดีต กล่าวคือ มีเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลให้เกิด “ภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบ” ต่อบุคคลหรือองค์กรใด ๆ และ
- ๔๓.๒ ส่งผลกระทบทางการเงินในเชิงลบแก่หน่วยงาน กล่าวคือ หน่วยงานจะต้องก่อหนี้เพิ่มขึ้นหรือจ่ายเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น
๔๔. ลักษณะสำคัญของหนี้สิน คือ ต้องเป็นภาระผูกพันในปัจจุบันของหน่วยงาน ภาระผูกพันในปัจจุบันอาจเกิดจากสัญญาข้อผูกมัดทางกฎหมาย หรือเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน เช่น ในกรณีการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน ภาระผูกพันในปัจจุบันจะเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์หรือรายการในอดีตที่ทำให้หน่วยงานไม่สามารถใช้ดุลยพินิจ หรือใช้ดุลยพินิจได้น้อยมากที่จะหลีกเลี่ยงการสูญเสียทรัพยากรในอนาคต
๔๕. ภาระผูกพันดังกล่าวอาจเกิดจากผลของรายการที่มีความสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างกัน เช่น การซื้อสินค้าหรือบริการ หรืออาจเกิดจากผลของรายการที่ไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างกัน เช่น หน่วยงานจัดเก็บรายได้แผ่นดินแทนรัฐบาลและมีภาระผูกพันที่จะต้องนำส่งคลัง
๔๖. หน่วยงานจะรับรู้หนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินเมื่อจะต้องสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรเพื่อชำระภาระผูกพัน และเมื่อมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานไม่ต้องรับรู้ภาระผูกพันเป็นหนี้สินหากคู่สัญญายังมีได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันในสัญญา เช่น หน่วยงานไม่ต้องรับรู้รายการที่เกี่ยวกับการสั่งซื้อสินค้าที่ยังมิได้รับเป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน

ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ประมาณการหนี้สิน

๔๗. ประมาณการหนี้สิน คือ หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ หน่วยงานจะรับรู้ประมาณการหนี้สินเป็นหนี้สินของหน่วยงานเมื่อประมาณการหนี้สินนั้นทำให้ หน่วยงานมีภาระผูกพันในปัจจุบันแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะสูญเสีย ทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันนั้น รวมทั้งสามารถประมาณมูลค่า ของภาระผูกพันนั้นได้อย่างสมเหตุสมผล เช่น การฟ้องร้องตามกฎหมาย หากหน่วยงานพิจารณา จากหลักฐานทั้งหมดที่มีอยู่แล้วเห็นว่า ผลของเหตุการณ์ในอดีตทำให้หน่วยงานมีภาระผูกพัน ณ วันที่ ในงบแสดงฐานะการเงินแล้ว หน่วยงานจะต้องรับรู้ประมาณการหนี้สินดังกล่าวด้วยจำนวนประมาณการ ที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่หน่วยงานจะต้องจ่าย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น แต่หากหน่วยงานพิจารณาจากหลักฐานทั้งหมดแล้วเห็นว่า หน่วยงานไม่น่าจะมีภาระผูกพันในปัจจุบัน อยู่ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ก็ยังไม่ต้องรับรู้เป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ให้เปิดเผย ข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หากข้อมูลดังกล่าวมีนัยสำคัญสำหรับการวิเคราะห์ และการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานการเงิน ในกรณีที่หน่วยงานรับรู้ประมาณการหนี้สินในงบแสดงฐานะ การเงิน หน่วยงานต้องทบทวนประมาณการหนี้สิน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน และปรับปรุง ประมาณการหนี้สินดังกล่าวให้เป็นประมาณการที่ดีที่สุดสำหรับวันนั้น และหน่วยงานจะต้องกลับบัญชี ประมาณการหนี้สินหากความน่าจะเป็นที่หน่วยงานจะสูญเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจเพื่อชำระ ภาระผูกพันนั้นไม่อยู่ในระดับเป็นไปได้ค่อนข้างแน่อีกต่อไป

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

๔๘. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง รายการข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้
- ๔๘.๑ ภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งภาระผูกพันนี้จะเกิดขึ้นจริงก็ต่อเมื่อได้รับ การยืนยันจากการเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ในอนาคตอย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์ และเหตุการณ์ในอนาคตนั้นต้องเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยงานไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด
- ๔๘.๒ ภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตแต่ไม่สามารถบันทึกรับรู้เป็นหนี้สินได้ เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนว่าหน่วยงานจะต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เพื่อนำไปชำระภาระผูกพันนั้น หรือไม่สามารถวัดมูลค่าของภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงพอ หน่วยงานไม่ต้องรับรู้หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ให้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุ ประกอบงบการเงิน หากข้อมูลดังกล่าวมีนัยสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้ใช้ รายงานการเงิน

การวัดมูลค่าหนี้สิน

๔๙. โดยทั่วไปหนี้สินให้วัดมูลค่าด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากการก่อภาระผูกพัน หรือบันทึกด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น

ประเภทของหนี้สิน

๕๐. รายการหนี้สินโดยทั่วไปของหน่วยงานของรัฐ ได้แก่

- (ก) เจ้าหนี้
- (ข) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- (ค) รายได้รับล่วงหน้า
- (ง) รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง
- (จ) เงินทรองราชการรับจากคลัง
- (ฉ) เงินรับฝาก
- (ช) เงินกู้
- (ซ) ประมาณการหนี้สิน
- (ณ) หนี้สินอื่น

นโยบายการบัญชีสำหรับหนี้สินแต่ละประเภท

เจ้าหนี้

๕๑. เจ้าหนี้เกิดขึ้นจากภาระผูกพันที่หน่วยงานมีต่อบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เจ้าหนี้อื่น เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าและบริการจากผู้ขายแล้ว การรับสินค้าและบริการนี้หมายถึงจุดที่หน่วยงานได้มีการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว และให้หน่วยงานแสดงรายการเจ้าหนี้เป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน โดยให้เปิดเผยรายละเอียดประเภทเจ้าหนี้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

๕๒. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คือ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน การจ่ายเงินจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป ค่าใช้จ่ายดังกล่าวอาจเกิดจากข้อกำหนดของกฎหมาย ข้อตกลงในสัญญา หรือจากบริการที่ได้รับแล้ว เช่น เงินเดือนหรือค่าจ้างค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่าย ดอกเบี้ยค้างจ่าย หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่าย และให้หน่วยงานแสดงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

รายได้รับล่วงหน้า

๕๓. รายได้รับล่วงหน้า คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับล่วงหน้าเป็นค่าสินทรัพย์ หรือบริการที่หน่วยงาน ยังไม่ได้ส่งมอบสินทรัพย์ หรือบริการให้ในขณะนั้นแต่จะส่งมอบให้ในอนาคต รายได้รับล่วงหน้าจึงเป็นหนี้สิน หรือภาระผูกพันของหน่วยงานที่จะต้องส่งมอบสินทรัพย์ หรือให้บริการในอนาคต ซึ่งจะรับรู้เป็นรายได้ เมื่อได้ส่งมอบสินทรัพย์หรือให้บริการดังกล่าวแล้ว หน่วยงานจะรับรู้รายได้รับล่วงหน้าเมื่อได้รับเงิน และให้หน่วยงานแสดงรายได้รับล่วงหน้าเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน โดยเปิดเผย รายละเอียดของรายได้รับล่วงหน้าแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

๕๔. รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับ หรือจัดเก็บแทนรัฐบาล และมีภาระผูกพัน ที่จะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เช่น รายได้ภาษี รายได้ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ รายได้จาก การขายสินทรัพย์และบริการ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังตามจำนวนเงิน ที่จัดเก็บแล้ว แต่ยังส่งคลังไม่ทันภายในปี เมื่อหน่วยงานปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดิน นำส่งคลัง ณ วันที่จัดทำรายงาน และให้แสดงรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดง ฐานะการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยรายได้แผ่นดินที่หน่วยงานได้รับทั้งหมดในระหว่าง ปีงบประมาณ หักด้วยจำนวนรายได้ที่นำส่งคลังแล้วจนถึงวันที่จัดทำรายงาน และจำนวนรายได้แผ่นดิน ที่รอนำส่งคลังไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินอุดหนุนการรับจากคลัง

๕๕. เงินอุดหนุนการรับจากคลัง คือ จำนวนเงินอุดหนุนการที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลไม่ว่าจะเป็น เงินอุดหนุนการของหน่วยงานซึ่งได้รับเพื่อเก็บไว้ทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีย่อยในการดำเนินงาน ภายในหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ และจะต้องส่งคืนรัฐบาลเมื่อหมดความจำเป็นต้องใช้ หรือเมื่อยุบเลิกหน่วยงาน หรือเงินอุดหนุนการที่หน่วยงานบางแห่งได้รับเพื่อนำไปใช้จ่าย ตามวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น เงินอุดหนุนการรับจากคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เงินอุดหนุนการรับจากคลังตามโครงการเงินกู้ต่างประเทศ เงินอุดหนุนการดังกล่าวนี้ เมื่อหน่วยงานนำไปใช้จ่ายแล้วจะต้องส่งใบสำคัญไปเบิกเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณมาใช้ หน่วยงานจะบันทึกรับรู้เงินอุดหนุนการรับจากคลังเมื่อได้รับเงิน และให้แสดงรายการเงินอุดหนุนการ รับจากคลังเป็นหนี้สินหมุนเวียน หรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณีในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน

เงินรับฝาก

๕๖. เงินรับฝาก คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับไว้โดยมีข้อผูกพันในการจ่ายคืนหรือจ่ายต่อ อาจเป็น เงินนอกงบประมาณที่รับไว้ตามข้อกำหนด เงินหลักประกันสัญญา เงินหลักประกันผลงาน หรือเงินอื่นใด ซึ่งจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝาก หรือเป็นเงินผ่านมือที่จะต้องส่งต่อไปยังบุคคลที่สาม หน่วยงานจะบันทึก เป็นหนี้สินไว้จนกว่าจะมีการจ่ายคืน หรือจ่ายต่อไปยังบุคคลที่สาม หน่วยงานจะรับรู้เงินรับฝาก

เมื่อได้รับเงินและให้แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินประเภทหนี้สินหมุนเวียน หรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณี หากรายการและจำนวนเงินมีสาระสำคัญให้เปิดเผยประเภทของเงินที่รับฝากไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินกู้

๕๗. นอกจากส่วนราชการที่รับผิดชอบในการกู้เงินแทนรัฐบาลแล้ว หน่วยงานของรัฐบางประเภทได้รับอนุญาตให้กู้เงินได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เช่น องค์การมหาชน หน่วยงานจะรับรู้เงินกู้เมื่อเกิดภาระผูกพันจากการก่อหนี้ เช่น เมื่อได้รับเงิน หรือเมื่อได้รับแจ้งจากแหล่งเงินผู้ให้กู้ว่าได้มีการเบิกจ่ายเงินกู้ให้เจ้าหนี้โดยตรง ในกรณีเป็นการกู้เงินแบบจ่ายตรงให้เจ้าหนี้ และให้แสดงรายการเงินกู้ที่มีกำหนดชำระคืนภายในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี และเงินกู้ระยะยาวส่วนที่จะถึงกำหนดชำระภายใน ๑ ปี เป็นหนี้สินหมุนเวียน และรายการเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี เป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับการกู้เงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ให้ปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ๒๑ - ๒๕

การกู้เงินอาจเกิดขึ้นโดยการใช้เครื่องมือในการระดมเงินกู้หลายประเภท เช่น พันธบัตร ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน และเงินกู้อย่างสัญญา (Term Loan) เครื่องมือในการระดมเงินดังกล่าวถูกนำมาใช้ในการจัดการเงินกู้ เพื่อการวางแผนและบริหารหนี้สาธารณะ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันในรายละเอียด โดยมีนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และวัดมูลค่าตราสารหนี้แต่ละประเภท ดังนี้

- ๕๗.๑ พันธบัตร เป็นตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลัง หรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจตามกฎหมาย เป็นผู้ออกจำหน่ายให้แก่ผู้ให้กู้ ซึ่งรวมถึงประชาชน และสถาบันการเงิน จำนวนเงินที่ได้รับจากการออกจำหน่ายพันธบัตรอาจสูงกว่าหรือต่ำกว่ามูลค่าหน้าตั๋ว เนื่องจากความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยในตลาดกับอัตราดอกเบี้ยที่ระบุบนพันธบัตร ผลต่างที่เกิดขึ้นจะบันทึกเป็นส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าพันธบัตร หน่วยงานจะรับรู้เงินกู้โดยการออกพันธบัตรเมื่อได้รับเงินจากการจำหน่ายพันธบัตร และ ณ วันที่ในรายงาน จะแสดงด้วยมูลค่าปัจจุบันซึ่งเท่ากับมูลค่าสุทธิของพันธบัตรตามมูลค่าที่ตราไว้บวกหรือหักด้วยรายการส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าพันธบัตร ณ วันที่จัดทำรายงาน และหากจำนวนส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าพันธบัตรมีนัยสำคัญ ให้หน่วยงานปรับปรุงบัญชีดังกล่าวรับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่าย หรือลดดอกเบี้ยจ่ายในแต่ละงวดบัญชี ตลอดอายุของพันธบัตรด้วยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective interest method) ในบางกรณี การออกจำหน่ายพันธบัตรอาจจะดำเนินการระหว่างงวดที่มีการจ่ายดอกเบี้ย ดังนั้น ผู้ซื้อพันธบัตร อาจมีการจ่ายเงินส่วนหนึ่งให้กับผู้ออกพันธบัตรด้วยมูลค่าเท่ากับดอกเบี้ยจ่ายสำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่มีการจ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายจนถึงวันที่มีการซื้อพันธบัตร ให้หน่วยงานบันทึกเงินจำนวนดังกล่าวไว้ในบัญชีดอกเบี้ยรับล่วงหน้า ซึ่งเป็นหนี้สินเพื่อรอนำไปปรับลดมูลค่าดอกเบี้ยจ่ายเมื่อถึงงวดการจ่ายดอกเบี้ยครั้งถัดไป ทั้งนี้ พันธบัตรที่ออกจำหน่ายส่วนใหญ่จะได้รับการไถถอนเมื่อครบกำหนดตามอายุของพันธบัตร แต่ในบางกรณีอาจมีความจำเป็นที่จะไถถอนพันธบัตรก่อนครบกำหนด เมื่อมีการไถถอนก่อนกำหนด ให้หน่วยงานรับรู้ผลต่างระหว่างราคา

ไถถอนพันธบัตรที่รวมค่าธรรมเนียมการไถถอนก่อนกำหนด (ถ้ามี) กับมูลค่าสุทธิตามบัญชีของพันธบัตรเป็นกำไรหรือขาดทุนจากการไถถอนพันธบัตรก่อนกำหนด และนำไปแสดงในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

๕๗.๒ ตัวเงินคลัง เป็นตราสารหนี้ระยะสั้นที่มีอายุครบกำหนดไถถอนไม่เกิน ๑ ปี ซึ่งออกจำหน่ายโดยวิธีการประมูล หน่วยงานจะรับรู้เงินกู้โดยการออกตัวเงินคลัง เมื่อได้รับเงินจากการจำหน่ายตัวเงินคลัง และ ณ วันที่ในรายงาน จะแสดงด้วยมูลค่าปัจจุบันซึ่งเท่ากับมูลค่าสุทธิของตัวเงินคลังตามมูลค่าหน้าตั๋วหักด้วยส่วนลดที่ผู้ออกตัวถูกผู้ซื้อหักไว้จากหน้าตั๋วถือเป็นดอกเบี้ยจ่ายล่วงหน้า ซึ่งเป็นบัญชีปรับมูลค่าตัวเงินคลัง และต้องรับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่ายตลอดอายุของตัวเงินคลัง

๕๗.๓ ตัวสัญญาใช้เงิน เป็นตราสารหนี้ที่หน่วยงานผู้กู้ยืมออกให้แก่ผู้ให้กู้ยืมโดยตรง เพื่อแสดงว่าจะใช้คืนเงินกู้ตามกำหนด แต่มีระยะเวลาครบกำหนดไถถอนไม่เกิน ๑ ปี หรือเกิน ๑ ปีก็ได้ หน่วยงานจะรับรู้เงินกู้จากการออกตัวสัญญาใช้เงิน เมื่อได้รับเงินจากการออกตัวสัญญาใช้เงิน และ ณ วันที่ในรายงาน จะแสดงด้วยมูลค่าปัจจุบันซึ่งเท่ากับมูลค่าสุทธิของตัวตามมูลค่าหน้าตั๋วที่จะต้องชำระคืนเมื่อครบกำหนดไถถอนตามอายุตัวหักด้วยส่วนลด ณ วันที่จัดทำรายงาน ในกรณีที่ออกตัวโดยมีการหักส่วนลด หรือเท่ากับมูลค่าหน้าตั๋วที่ต้องชำระคืนเมื่อครบกำหนดหากออกตัวโดยไม่มีส่วนลด แต่ต้องชำระดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนดไถถอน ส่วนลดที่ถูกหักถือเป็นดอกเบี้ยจ่ายล่วงหน้า ซึ่งเป็นบัญชีปรับมูลค่าตัวสัญญาใช้เงินและต้องทยอยรับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่ายเมื่อเกิดขึ้นตลอดอายุของตัวเช่นเดียวกับกรณีตัวเงินคลัง

๕๗.๔ เงินกู้โดยการทำสัญญา (Term Loan) หน่วยงานอาจทำสัญญาเงินกู้เพื่อจัดหาเงินมาใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์หรือชำระหนี้สินเก่า ซึ่งมีกำหนดชำระคืนเงินกู้ในระยะสั้นหรือระยะยาวขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเงินกู้ ส่วนราชการที่รับผิดชอบในการกู้เงินแทนรัฐบาลอาจจัดหาเงินกู้มาให้หน่วยงานของรัฐกู้ต่อ เพื่อใช้ลงทุนในโครงการต่าง ๆ และตกลงให้หน่วยงานของรัฐที่กู้ต่อดำเนินการชำระคืนเงินกู้โดยตรงให้กับแหล่งเงินกู้ หน่วยงานจะรับรู้เงินกู้โดยการทำสัญญาเมื่อมีการเบิกเงินกู้ตามสัญญา และ ณ วันที่ในรายงาน จะแสดงด้วยมูลค่าปัจจุบันของหนี้เงินกู้คงค้างที่ต้องชำระคืน หน่วยงานผู้กู้ต้องรับรู้หนี้สินหากต้องชำระหนี้ในอนาคต แม้ว่าจะไม่ได้รับเงินโดยตรงก็ตาม

ประมาณการหนี้สิน

๕๘. ประมาณการหนี้สิน หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลา หรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น หนี้สินค่าชดเชยความเสียหาย หน่วยงานจะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่จะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ณ วันที่จัดทำรายงาน และให้หน่วยงานแสดงประมาณการหนี้สินเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน

หนี้สินอื่น

๕๙. หนี้สินอื่น หมายถึง หนี้สินประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้หนี้สินอื่น เมื่อหนี้สินประเภทนั้นเข้าหลักเกณฑ์การรับรู้ตามย่อหน้าที่ ๔๒ และให้แสดงรายการดังกล่าว เป็นหนี้สินหมุนเวียน หรือหนี้สินไม่หมุนเวียน แล้วแต่กรณีในงบแสดงฐานะการเงิน โดยเปิดเผย รายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากรายการดังกล่าวมีสาระสำคัญ

นโยบายการบัญชีสำหรับส่วนทุนแต่ละประเภท

ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ

๖๐. รัฐบาลจะถือส่วนทุน หรือสินทรัพย์สุทธิของหน่วยงานแทนประชาชน ส่วนทุนหรือสินทรัพย์สุทธิของหน่วยงานโดยทั่วไป ประกอบด้วย

๖๐.๑ ทุน

๖๐.๒ รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม

ทุน

๖๑. ทุนของหน่วยงานเกิดขึ้นเมื่อเริ่มตั้งหน่วยงาน หรือเมื่อเริ่มปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง โดยหน่วยงานจะต้องสำรวจสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อดีงยอดบัญชีด้วยจำนวนผลต่างระหว่างสินทรัพย์ และหนี้สินในบัญชีทุน

รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม

๖๒. รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสมจะแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานที่สะสมมา ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งหน่วยงานจะนำมาบันทึกเพิ่มหรือลดส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ ณ วันที่จัดทำรายงาน

หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้

การรับรู้รายได้

๖๓. การพิจารณาว่ารายการใดจะรับรู้เป็นรายได้จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ ๒ ประการ ได้แก่

๖๓.๑ ความหมายของรายได้ตามคำนิยามในย่อหน้าที่ ๔ และ

๖๓.๒ เกณฑ์การรับรู้รายได้ ดังนี้

(ก) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแนในการเกิดขึ้นของรายได้ และ

(ข) สามารถวัดมูลค่าของรายการดังกล่าวได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

๖๔. รายได้ตามคำนิยามดังกล่าวเป็นการไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาบัญชี ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นจะเกี่ยวเนื่องกับการเพิ่มขึ้นในส่วนของสินทรัพย์ หรือการลดลงในส่วนของหนี้สินซึ่งมีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิ

ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น เช่น รายได้จากการขายสินค้าและบริการ รายได้ดอกเบี้ย กระแสเงินสดเข้า เช่น เงินกู้ยืมไม่ถือเป็นรายได้ เนื่องจากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินในจำนวนที่เท่ากันจึงไม่มีผลกระทบต่อสินทรัพย์สุทธิของหน่วยงาน

๖๕. หน่วยงานจะรับรู้รายได้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน และเมื่อหน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ หรืออีกนัยหนึ่งการรับรู้รายได้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการรับรู้ส่วนที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือส่วนที่ลดลงของหนี้สิน

การวัดมูลค่ารายได้

๖๖. รายได้ให้วัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้ำรับ
๖๗. โดยทั่วไปหน่วยงานจะกำหนดจำนวนรายได้ตามที่หน่วยงานตกลงกับผู้ซื้อหรือผู้ใช้สินทรัพย์ ซึ่งจำนวนรายได้ดังกล่าวเป็นมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับ หรือค้ำรับหลังจากหักส่วนลดต่าง ๆ (ถ้ามี)

ประเภทของรายได้

๖๘. รายได้อาจจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้
- (ก) รายได้จากเงินงบประมาณ
 - (ข) รายได้แผ่นดิน
 - (ค) รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล
 - (ง) กำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ
 - (จ) รายได้อื่น

นโยบายการบัญชีสำหรับรายได้แต่ละประเภท

รายได้จากเงินงบประมาณ

๖๙. หน่วยงานของรัฐอาจได้รับเงินงบประมาณประเภทต่าง ๆ เช่น งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน ในหลายลักษณะ เช่น ได้รับเงินงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อผลิตผลผลิตตามบทบาทภารกิจที่ตกลงกันไว้ หากใช้ไม่หมดต้องนำเงินที่เหลือส่งคืนคลัง ได้รับเงินงบประมาณเป็นเงินจ่ายขาดจากรัฐบาล โดยไม่มีเงื่อนไข ได้รับเงินงบประมาณที่เบิกแต่ละรายการเพื่อจ่ายชำระหนี้ที่ถึงกำหนดจ่ายแล้ว หรือได้รับเงินงบประมาณโดยไม่มีตัวเงินผ่านมือที่หน่วยงานแต่เป็นการเบิกหักผลส่งหรือเป็นการจ่ายตรงจากรัฐบาลให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยภาพรวมให้หน่วยงานรับรู้รายได้จากเงินงบประมาณ ดังนี้
- ๖๙.๑ กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของหน่วยงานเพื่อนำไปจ่ายต่อให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน ให้รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง

๖๙.๒ กรณีที่เบิกหักผลส่ง หรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยหน่วยงาน
ไม่ได้รับตัวเงิน ให้รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง
และให้หน่วยงานแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยให้เปิดเผย
ประเภทของเงินงบประมาณที่ได้รับไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้แผ่นดิน

๗๐. รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ของรัฐบาลที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง รายได้แผ่นดิน
ประกอบด้วย รายได้แผ่นดินประเภทภาษี และรายได้แผ่นดินที่ไม่ใช่ภาษี ได้แก่ รายได้จากการขาย
สินทรัพย์และบริการ รายได้จากรัฐพาณิชย์ และรายได้อื่น หน่วยงานจะรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อ
ได้รับรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการ
ดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันที่จัดทำรายงาน ให้หน่วยงานปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้
แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานจะต้อง
นำเงินส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล

๗๑. ในการดำเนินงานของรัฐบาล นอกจากจะใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแล้ว บางส่วนอาจจำเป็นต้องใช้
จ่ายจากเงินกู้ ซึ่งรัฐบาลจะเป็นผู้กู้และรับภาระชดใช้หนี้เงินกู้ โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็น
ผู้ดำเนินงานตามโครงการเงินกู้ หน่วยงานเหล่านั้นจะถือเงินที่ได้รับจากแหล่งเงินกู้เป็นรายได้
เพื่อนำมาใช้จ่ายดำเนินงานตามโครงการที่หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบ แต่หน่วยงานเหล่านั้นไม่ต้อง
รับภาระชดใช้หนี้เงินกู้ หน่วยงานจะรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลเมื่อได้รับเงินในกรณีที่แหล่งเงินกู้
จ่ายเงินกู้ให้กับหน่วยงานโดยตรง หรือรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลพร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่ายในกรณี
ที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินตรงให้แก่เจ้าหน้าที่ และให้แสดงรายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลไว้ในงบแสดง
ผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยรายละเอียดรายได้จากเงินกู้ไว้ในหมายเหตุ
ประกอบงบการเงิน

กำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ

๗๒. กำไร/ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ คือ รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจาก
การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ หน่วยงานจะบันทึกกำไร/ขาดทุน
จากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศเมื่อมีการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือเมื่อมีการจัดทำ
รายงานการเงิน และให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้อื่น

๗๓. รายได้อื่น คือ รายได้ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น และหน่วยงานไม่มีภาระผูกพัน
ต้องนำส่งคลัง หน่วยงานจะบันทึกรับรู้รายได้อื่นเมื่อเกิดรายได้ และเข้าเกณฑ์การรับรู้รายได้
ตามย่อหน้าที่ ๖๓ และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

ของหน่วยงาน โดยเปิดเผยประเภทของรายได้อื่นไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากรายการดังกล่าวมีสาระสำคัญ

หลักการและนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

การรับรู้ค่าใช้จ่าย

๗๔. การพิจารณาว่ารายการใดจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ ๒ ประการ ได้แก่

๗๔.๑ ความหมายของค่าใช้จ่ายตามคำนิยามในย่อหน้าที่ ๔ และ

๗๔.๒ เกณฑ์การรับรู้ค่าใช้จ่าย ดังนี้

(ก) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการเกิดขึ้นของค่าใช้จ่าย และ

(ข) สามารถวัดมูลค่าของค่าใช้จ่ายได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

๗๕. ความหมายของค่าใช้จ่ายตามคำนิยามในย่อหน้าที่ ๔ ไม่รวมถึงการจ่ายสำหรับการดำเนินงาน

ที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชีก่อน หรือรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป

การจ่ายที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชีก่อน เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าหรือบริการในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีก่อน แต่การจ่ายมากระทำในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน รายการดังกล่าว

จะบันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับหนี้สินที่เพิ่มขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีก่อน ส่วนการจ่ายเงินจริงซึ่งเกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายแต่เป็นการลดลงของหนี้สิน

การจ่ายที่เกี่ยวข้องกับรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป เกิดขึ้นเมื่อมีการจ่ายเงินล่วงหน้าในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งซึ่งจะบันทึกรับรู้เป็นสินทรัพย์ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และจะบันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

ในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปเมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าหรือบริการจากการจ่ายเงินล่วงหน้านั้นแล้ว

กระแสเงินสดออก เช่น การชำระหนี้สิน หรือกระแสการลงทุน เช่น การซื้อสินทรัพย์ การนำเงินไปลงทุนซื้อพันธบัตร ไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายตามความหมายในคำนิยามย่อหน้าที่ ๔ เนื่องจากการชำระหนี้สินหรือการลงทุนดังกล่าวไม่มีผลทำให้สินทรัพย์สุทธิลดลง

๗๖. หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินเมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจลดลง

เนื่องจากการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน และเมื่อหน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ลดลงได้อย่างน่าเชื่อถือ หรืออีกนัยหนึ่งการรับรู้ค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นพร้อม

การรับรู้ส่วนที่ลดลงของสินทรัพย์หรือส่วนที่เพิ่มขึ้นของหนี้สิน

ประเภทของค่าใช้จ่าย

๗๗. ค่าใช้จ่ายอาจจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

(ก) ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

(ข) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

(ค) ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน

(ง) หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

- (จ) ดอกเบี้ยจ่าย
- (ฉ) รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง
- (ช) ค่าใช้จ่ายอื่น

นโยบายการบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

๗๘. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวกับบุคลากรและการจ้างงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้างบำนาญบำนาญ ค่าใช้จ่ายสวัสดิการ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น และให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรประเภทต่าง ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๗๙. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือ ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ขายไม่ว่าจะเป็นการซื้อหรือผลิตเอง เป็นต้น รายการเหล่านี้จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นและให้แสดงรายการดังกล่าวไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน

๘๐. ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นเงินอุดหนุน หรือจ่ายเป็นเงินช่วยเหลือให้แก่องค์กรหรือบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับผลตอบแทนทางการเงินหรือไม่ได้รับสินค้าและบริการใดเป็นการแลกเปลี่ยนโดยตรง ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนนี้อาจจ่ายตามกฎหมาย ตามนโยบายของรัฐบาล หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับ เช่น ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกร ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น โดยทั่วไปหน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเมื่อเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้ค่าใช้จ่าย และให้หน่วยงานแสดงรายการค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยรายละเอียดค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

หนี้สงสัยจะสูญ

๘๑. หนี้สงสัยจะสูญ คือ ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ เงินให้กู้ และลูกหนี้อื่นที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ หน่วยงานจะประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเมื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้แสดงรายการหนี้สงสัยจะสูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

๘๒. หน่วยงานจะเลือกใช้วิธีใดในการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ ให้พิจารณาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้ การประมาณหนี้สงสัยจะสูญมีวิธีดังนี้
- (ก) ประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยคำนวณเป็นร้อยละของรายได้จากการขายสินค้าและบริการของหน่วยงาน หน่วยงานสามารถเลือกประมาณจากรายได้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมด หรือจากรายได้จากการขายสินค้าและบริการเฉพาะส่วนที่เป็นการขายเชื่อ
 - (ข) ประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการเงินให้กู้ และลูกหนี้อื่น หน่วยงานสามารถเลือกประมาณจากยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมด หรือจากกลุ่มของอายุลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่ค้างชำระ
 - (ค) ประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการแต่ละราย และรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

หนี้สูญ

๘๓. หน่วยงานจะตัดจำหน่ายหนี้สูญ เมื่อได้ติดตามตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้ และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว โดยต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่กำหนดไว้ตามกฎหมายก่อนจะตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ และให้หน่วยงานบันทึกบัญชีหนี้สูญ และลดจำนวนลูกหนี้ พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน โดยแสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

ดอกเบียจ่าย

๘๔. ดอกเบียจ่ายเป็นค่าตอบแทนที่หน่วยงานจ่ายให้เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากเงิน หรือเงินทุน หน่วยงานจะรับรู้ดอกเบียจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง

๘๕. รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง หมายถึง เงินรายได้แผ่นดินที่หน่วยงานจัดเก็บและนำส่งคลังแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นรายได้ภาษีประเภทต่าง ๆ รายได้จากการขายสินทรัพย์และบริการ รายได้จากรัฐพาณิชย์ หรือรายได้อื่น ที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องนำส่งคลัง หน่วยงานจะรับรู้รายได้แผ่นดินนำส่งคลังเมื่อหน่วยงานนำเงินส่งคลัง และ ณ วันที่จัดทำรายงาน ให้ปิดบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง และบัญชีรายได้แผ่นดินไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงให้เห็นภาระผูกพันของหน่วยงานที่จะต้องนำรายได้แผ่นดินส่งคลัง ในปีงบประมาณถัดไป

ค่าใช้จ่ายอื่น

๘๖. ค่าใช้จ่ายอื่น คือ ค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายนั้น และเข้าเกณฑ์การรับรู้ค่าใช้จ่ายตามย่อหน้าที่ ๗๔ และให้หน่วยงานแสดง

รายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยประเภท และรายละเอียดของค่าใช้จ่ายอื่นไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหากรายการดังกล่าวมีสาระสำคัญ การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงและวันถือปฏิบัติ

๘๗. หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยให้หน่วยงานนำไปถือปฏิบัติกับรายการ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓
เรื่อง
นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด พ.ศ. ๒๕๕๙ (IPSAS 3 : ACCOUNTING POLICIES, CHANGES IN ACCOUNTING ESTIMATES AND ERRORS (December 2006)) ซึ่งเป็นการจัดทำของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ และมีการปรับปรุงใน พ.ศ. ๒๕๖๐ (Improvement to IPSASs - 2017) โดยมีข้อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๓ สรุปไว้ตอนท้ายมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้

สารบัญ

ย่อหน้าที่

วัตถุประสงค์.....	๑ - ๒
ขอบเขต.....	๓
คำนิยาม.....	๔ - ๕
ความมีสาระสำคัญ.....	๕
นโยบายการบัญชี.....	๖ - ๓๒
การเลือกใช้และการปฏิบัติตามนโยบายการบัญชี.....	๖ - ๑๑
ความสม่ำเสมอของนโยบายการบัญชี.....	๑๒
การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี.....	๑๓ - ๓๒
การนำหลักการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีมาถือปฏิบัติ.....	๒๐ - ๒๘
การนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง.....	๒๓
ข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง.....	๒๔ - ๒๘
การเปิดเผยข้อมูล.....	๒๙ - ๓๒
การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี.....	๓๓ - ๔๑
การเปิดเผยข้อมูล.....	๔๐ - ๔๑
ข้อผิดพลาด.....	๔๒ - ๕๐
ข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถปรับรายงานการเงินย้อนหลังได้.....	๔๔ - ๔๙
การเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีข้อผิดพลาดในงวดก่อน.....	๕๐
กรณีที่ไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง	
และกรณีที่ไม่สามารถปรับรายงานการเงินย้อนหลังได้ในทางปฏิบัติ.....	๕๑ - ๕๔
วันที่ถือปฏิบัติ.....	๕๕

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ ๑ ถึง ๕๕ ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และต้องอ่านโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้

วัตถุประสงค์

๑. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกและการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี รวมถึง (ก) วิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี (ข) การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และ (ค) การแก้ไขข้อผิดพลาด เพื่อให้รายงานการเงินของหน่วยงานมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและมีความน่าเชื่อถือ และเพื่อให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเปรียบเทียบรายงานการเงินสำหรับงวดต่าง ๆ ของหน่วยงานเดียวกัน และเปรียบเทียบรายงานการเงินระหว่างหน่วยงานได้ดียิ่งขึ้น
๒. หน่วยงานต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑ เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน สำหรับข้อกำหนดในการเปิดเผยนโยบายการบัญชี ยกเว้นข้อกำหนดสำหรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ขอบเขต

๓. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติเมื่อมีการเลือกและนำนโยบายการบัญชีมาปฏิบัติ และการบัญชีสำหรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และการแก้ไขข้อผิดพลาดในงวดก่อน

คำนิยาม

๔. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

นโยบายการบัญชี	หมายถึง	หลักการ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎและวิธีปฏิบัติเฉพาะที่หน่วยงานนำมาใช้ในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงิน
การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี	หมายถึง	การปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ หรือหนี้สิน หรือจำนวนที่มีการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในระหว่างงวด อันเป็นผลมาจากการประเมินสภาพปัจจุบันของสินทรัพย์และหนี้สิน และการประเมินประโยชน์และภาระผูกพันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์และหนี้สินนั้น การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีเป็นผลจากการได้รับข้อมูลใหม่หรือมีการพัฒนาเพิ่มเติมจากเดิม การเปลี่ยนแปลงประมาณการจึงไม่ถือเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาด
การไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ	หมายถึง	การที่หน่วยงานไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดหลังจากที่ได้ใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผลทุกประการแล้ว เมื่อหน่วยงานเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจะถือว่าหน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติ

กับรายงานการเงินงวดก่อน หรือไม่สามารถปรับรายงานการเงินย้อนหลังเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดได้ ถ้าเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (ก) หน่วยงานไม่สามารถระบุผลกระทบที่เกิดจากการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังหรือปรับรายงานการเงินย้อนหลังได้
- (ข) การนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังหรือการปรับรายงานการเงินย้อนหลังนั้นต้องใช้ข้อสมมติที่เกี่ยวกับความตั้งใจของฝ่ายบริหารในช่วงเวลาดังกล่าว
- (ค) การนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังหรือการปรับรายงานการเงินย้อนหลังนั้นต้องใช้ประมาณการที่สำคัญและเป็นไปไม่ได้ที่จะแยกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประมาณการเหล่านั้นซึ่ง
 - (๑) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประมาณการที่ให้หลักฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ ณ วันที่รับรู้วัตถุลค่า หรือเปิดเผยข้อมูล และ
 - (๒) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประมาณการที่ควรมีอยู่ ณ วันที่อนุมัติให้ออกรายงานการเงินของงวดก่อน

ข้อผิดพลาดในงวดก่อน หมายถึง

การละเว้นการแสดงรายการและการแสดงรายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงในรายงานการเงินของหน่วยงานในงวดใดงวดหนึ่งหรือหลายงวดก็ตาม อันเกิดจากความล้มเหลวในการใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในทางที่ผิดซึ่งข้อมูลดังกล่าว

- (ก) มีอยู่ในรายงานการเงินของงวดก่อนที่ได้รับการอนุมัติให้เผยแพร่
- (ข) สามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าสามารถหาข้อมูลได้ และนำมาใช้ในการจัดทำและการแสดงรายการในรายงานการเงิน

ข้อผิดพลาดดังกล่าวรวมถึงผลกระทบจากการคำนวณผิดพลาด ข้อผิดพลาดจากการใช้นโยบายการบัญชี การมองข้ามหรือการตีความข้อเท็จจริงผิดพลาด และการทุจริต

การเปลี่ยนทันที เป็นต้นไป	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและการรับรู้ผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี โดยที่เป็นการ (ก) ใช้นโยบายการบัญชีใหม่สำหรับรายการ เหตุการณ์ และสถานการณ์อื่นหลังจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลง นโยบายการบัญชี (ข) รับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการ ทางบัญชีสำหรับงวดปัจจุบันและงวดอนาคตที่ได้รับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
การนำนโยบายการ บัญชีใหม่มาถือปฏิบัติ ย้อนหลัง	หมายถึง	การเริ่มใช้นโยบายการบัญชีใหม่สำหรับรายการ เหตุการณ์ และสถานการณ์อื่นเสมือนหนึ่งได้ใช้นโยบายการบัญชี ในเรื่องนั้นมาโดยตลอด
การปรับรายงาน การเงินย้อนหลัง	หมายถึง	การแก้ไขการรับรู้ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยจำนวนเงิน ขององค์ประกอบของรายงานการเงินงวดก่อนเสมือนหนึ่ง ข้อผิดพลาดในงวดก่อนไม่เคยเกิดขึ้น

คำศัพท์ที่นิยามในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นและนำมาใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ มีความหมายเดียวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าวนั้น และคำศัพท์ทั้งหมดรวบรวมไว้ อยู่ในชุดคำศัพท์บัญชีภาครัฐ (เมื่อมีการประกาศใช้)

ความมีสาระสำคัญ

๕. ข้อมูลจะถือว่ามีความมีสาระสำคัญหากการไม่แสดงข้อมูล หรือการแสดงข้อมูลผิดพลาดมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงิน และการประเมินความมีสาระสำคัญของข้อมูล ต้องอาศัยการพิจารณาถึงคุณสมบัติของผู้ใช้รายงานการเงินด้วย โดยมีข้อสมมติฐานว่าผู้ใช้รายงานการเงิน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจทางบัญชีและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยงาน และมีความเต็มใจที่จะศึกษาข้อมูลอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น การประเมินความมีสาระสำคัญต้องพิจารณาถึงผลกระทบ ที่มีต่อการตัดสินใจและประเมินผลของผู้ใช้รายงานการเงิน

นโยบายการบัญชี

การเลือกใช้และการปฏิบัติตามนโยบายการบัญชี

๖. เมื่อหน่วยงานนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐไปถือปฏิบัติเป็นการเฉพาะกับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นทางบัญชี นโยบายการบัญชี หรือวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่นำมาใช้ปฏิบัติกับรายการ ดังกล่าว ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐสำหรับเรื่องนั้น
๗. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐได้กำหนดนโยบายการบัญชีที่มีผลทำให้รายงานการเงินแสดงข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและน่าเชื่อถือเกี่ยวกับรายการ เหตุการณ์อื่น และสถานการณ์ที่เป็นอยู่ นโยบายการบัญชี ไม่จำเป็นต้องถือปฏิบัติกับรายการที่ไม่มีสาระสำคัญ อย่างไรก็ตาม เป็นการไม่เหมาะสมที่จะจัดทำ

รายงานการเงินที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ หรือไม่แก้ไขข้อผิดพลาดในรายงานการเงินถึงแม้ผลกระทบนั้นจะไม่มีสาระสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการนำเสนอฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงิน หรือกระแสเงินสด

๘. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ มีแนวทางปฏิบัติทางบัญชีเป็นส่วนประกอบสำหรับหน่วยงานในการนำไปปรับใช้ตามความต้องการ แนวทางปฏิบัติทางบัญชีดังกล่าวทั้งหมดได้มีการระบุว่าเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐหรือไม่ แนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐถือเป็นข้อบังคับ ส่วนแนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐไม่ถือเป็นข้อบังคับสำหรับรายงานการเงิน
๙. ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐโดยเฉพาะสำหรับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่น ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่ส่งผลให้ข้อมูลในรายงานการเงินมีลักษณะ ดังต่อไปนี้
 - (ก) มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงิน
 - (ข) มีความน่าเชื่อถือ โดยทำให้รายงานการเงินของหน่วยงาน
 - (๑) แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของหน่วยงานอย่างเที่ยงธรรม
 - (๒) สะท้อนเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจของรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบทางกฎหมาย
 - (๓) มีความเป็นกลาง กล่าวคือ ปราศจากความลำเอียง
 - (๔) จัดทำขึ้นตามหลักความระมัดระวัง
 - (๕) มีความครบถ้วนในทุกส่วนที่มีสาระสำคัญ
๑๐. การใช้ดุลยพินิจตามย่อหน้าที่ ๙ ฝ่ายบริหารต้องอ้างอิงและพิจารณาการใช้นโยบายการบัญชีจากแหล่งต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้
 - (ก) ข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวข้องกัน
 - (ข) คำนิยาม เกณฑ์การรับรู้รายการ และเกณฑ์การวัดมูลค่าสำหรับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่ระบุไว้ในหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และวิธีปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในภาครัฐ ซึ่งไม่ขัดกับหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
 - (ค) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ หรือมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๑. การใช้ดุลยพินิจ ตามย่อหน้าที่ ๑๐ ฝ่ายบริหารอาจพิจารณาจากประกาศที่ออกล่าสุดของหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการบัญชี ตามย่อหน้าที่ ๑๐ (ค)
- ๑๑ก. หน่วยงานต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ฝ่ายบริหารใช้อ้างอิงในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ โดยเฉพาะสำหรับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่น ตามย่อหน้าที่ ๑๐ และเหตุผลในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีตามแหล่งอ้างอิงเหล่านั้น
- ๑๑ข. ในกรณีที่หน่วยงานใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีชุดใด ตามย่อหน้าที่ ๑๐ (ค) แล้ว หน่วยงานต้องเลือกใช้นโยบายการบัญชีชุดนั้นกับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นอย่างสม่ำเสมอ

ความสม่ำเสมอของนโยบายการบัญชี

๑๒. หน่วยงานต้องเลือกใช้และนำนโยบายการบัญชีมาถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอกับรายการ เหตุการณ์ และสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เว้นแต่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐได้กำหนด หรืออนุญาตเป็นการเฉพาะให้ใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันได้สำหรับรายการแต่ละประเภท หากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐกำหนด หรืออนุญาตให้ปฏิบัติดังกล่าวได้ หน่วยงานต้องเลือก และนำนโยบายการบัญชีที่เหมาะสมมาถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอสำหรับรายการแต่ละประเภท

การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

๑๓. หน่วยงานต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้
 (ก) เกิดจากข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ
 (ข) ทำให้รายงานการเงินให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ผลกระทบรายการ เหตุการณ์ และสถานการณ์อื่นที่มีต่อฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของหน่วยงาน
๑๔. ผู้ใช้รายงานการเงินมีความต้องการที่จะเปรียบเทียบรายงานการเงินของหน่วยงานในรอบระยะเวลา ต่างกันเพื่อระบุถึงแนวโน้มของฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยงานจึงต้องใช้นโยบายการบัญชีเดียวกันในแต่ละงวดบัญชีและจากงวดหนึ่งไปยังงวดถัดไป เว้นแต่การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจะเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ ๑๓
๑๕. การเปลี่ยนแปลงจากเกณฑ์การบัญชีหนึ่งไปเป็นอีกเกณฑ์การบัญชีหนึ่ง ถือเป็นการเปลี่ยนแปลง นโยบายการบัญชี
๑๖. การเปลี่ยนวิธีปฏิบัติทางบัญชี การรับรู้ หรือการวัดมูลค่าของรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ภายใต้อีกเกณฑ์การบัญชีหนึ่ง ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี
๑๗. กรณีต่อไปนี้ไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี
 (ก) การนำนโยบายการบัญชีมาถือปฏิบัติกับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นที่มีเนื้อหา แตกต่างจากรายการและเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาก่อน
 (ข) การนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติกับรายการ เหตุการณ์ และสถานการณ์อื่นที่ไม่เคย เกิดขึ้นมาก่อน หรือเคยเกิดขึ้นแต่ไม่มีสาระสำคัญ
๑๘. การเริ่มใช้นโยบายการบัญชีสำหรับการบันทึกมูลค่าสินทรัพย์ด้วยราคาที่ดีใหม่ตามมาตรฐาน การบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ หรือมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการปรับมูลค่า ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าวมากกว่าที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้
๑๙. ย่อหน้าที่ ๒๐ ถึง ๓๒ ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การบัญชีที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ ๑๘

การนำหลักการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีมาถือปฏิบัติ

๒๐. ยกเว้นกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังกับรายงานการเงินงวดก่อน ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ๒๔
- (ก) หน่วยงานต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ซึ่งเป็นผลมาจากการเริ่มนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมาถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าว
- (ข) หากหน่วยงานเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีอื่นเป็นผลจากการเริ่มนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมาถือปฏิบัติ แต่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐนั้นไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงหรือหน่วยงานเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีด้วยความสมัครใจ หน่วยงานต้องปรับรายงานการเงินย้อนหลังสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้น
๒๑. ตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ การนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่ยังไม่เริ่มประกาศใช้มาถือปฏิบัติก่อนมีผลบังคับใช้ ไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีตามความสมัครใจ
๒๒. ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเฉพาะสำหรับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นฝ่ายบริหารอาจปฏิบัติ ตามย่อหน้าที่ ๑๑ ซึ่งอนุญาตให้นำประกาศที่ออกล่าสุดของหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการบัญชีมาถือปฏิบัติ หากภายหลังมีการแก้ไขประกาศดังกล่าว และหน่วยงานเลือกที่จะเปลี่ยนนโยบายการบัญชี หน่วยงานต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเปิดเผยว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีโดยสมัครใจ

การนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง

๒๓. ยกเว้นกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังกับรายงานการเงินงวดก่อน ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ๒๔ เมื่อหน่วยงานเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีซึ่งต้องปรับย้อนหลัง ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ ๒๐(ก) หรือ ๒๐(ข) หน่วยงานต้องปรับยอดยกมาต้นงวดขององค์ประกอบในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับรายงานการเงินงวดแรกสุดและแต่ละงวดที่ได้แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ โดยถือเสมือนว่าได้มีการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติโดยตลอด

ข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง

๒๔. เมื่อหน่วยงานต้องนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง ตามย่อหน้าที่ ๒๐(ก) หรือ ๒๐(ข) การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวมีผลให้หน่วยงานต้องปรับรายงานการเงินย้อนหลัง เว้นแต่หน่วยงานไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่สามารถระบุผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละงวดบัญชี หรือไม่สามารถระบุผลกระทบสะสมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีได้
๒๕. หากในทางปฏิบัติหน่วยงานไม่สามารถระบุผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีของงวดใดงวดหนึ่ง หรือหลายงวดที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบได้ หน่วยงานต้องนำนโยบายการบัญชีใหม่ มาถือปฏิบัติกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินต้นงวดของงวดบัญชีแรกสุดที่สามารถปฏิบัติได้ ซึ่งอาจเป็นงวดบัญชีปัจจุบัน โดยหน่วยงานต้องปรับยอดคงเหลือยกมาต้นงวด

- ของแต่ละองค์ประกอบในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับงวดบัญชีนั้น
๒๖. หากในทางปฏิบัติหน่วยงานไม่สามารถระบุผลกระทบสะสมที่เกิดขึ้น ณ วันต้นงวดของงวดบัญชีปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีของงวดบัญชีก่อน ๆ ได้ หน่วยงานต้องปรับปรุงข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โดยใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปนับจากวันแรกสุดที่สามารถปฏิบัติได้
๒๗. หากหน่วยงานนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง หน่วยงานต้องนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติกับรายงานการเงินงวดก่อนที่นำมาแสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบถึงงวดในอดีตที่ไกลที่สุดที่สามารถทำได้ การนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังกับรายงานการเงินงวดก่อน จะไม่สามารถทำได้ เว้นแต่หน่วยงานสามารถระบุผลกระทบสะสมของยอดคงเหลือยกมาและยอดคงเหลือยกไปในงบแสดงฐานะการเงินของงวดบัญชีนั้น จำนวนเงินของรายการปรับปรุงสำหรับงวดบัญชีก่อน ๆ จะนำมาปรับกับยอดคงเหลือยกมาต้นงวดของรายการที่เป็นองค์ประกอบในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในรายงานการเงินงวดแรกสุดที่นำมาแสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ ซึ่งโดยปกติจะเป็นรายการปรับปรุงกับรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสมต้นงวด อย่างไรก็ตาม รายการปรับปรุงอาจนำมาปรับกับองค์ประกอบอื่นๆ ของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนได้ (เช่น เพื่อปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงวดบัญชีก่อน เช่น สรุปข้อมูลการเงินในอดีตจะได้รับการปรับปรุงไปถึงงวดในอดีตที่ไกลที่สุดเท่าที่จะทำได้เช่นเดียวกัน
๒๘. หากหน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังกับรายงานการเงินงวดก่อน ๆ ได้ เนื่องจากไม่สามารถระบุจำนวนเงินของผลกระทบสะสมต่องวดก่อน ๆ จากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีได้ ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ๒๖ หน่วยงานต้องนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติตามวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปนับตั้งแต่วุดล่าสุดที่สามารถปฏิบัติได้ ดังนั้น หน่วยงานจึงไม่ต้องคำนึงถึงส่วนของรายการปรับปรุงสะสมต่อสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนที่เกิดขึ้นก่อนวันดังกล่าว มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้อ่อนุญาตให้หน่วยงานสามารถเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี แม้ว่าหน่วยงานจะไม่สามารถใช้นโยบายการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงกับงวดบัญชีก่อน ๆ ในทางปฏิบัติได้ ย่อหน้าที่ ๕๑ ถึง ๕๔ ได้กำหนดแนวปฏิบัติเมื่อหน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติกับรายงานการเงินงวดก่อนงวดใดงวดหนึ่งหรือหลายงวดก็ตาม

การเปิดเผยข้อมูล

๒๙. เมื่อหน่วยงานเริ่มนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมาถือปฏิบัติ ก) ทำให้เกิดผลกระทบต่องวดบัญชีปัจจุบันหรืองวดบัญชีก่อน ข) หากหน่วยงานไม่สามารถระบุจำนวนเงินของการปรับปรุงผลกระทบนั้น หรือ ค) หากผลกระทบนั้นมีผลต่องวดบัญชีในอนาคต หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- (ก) ชื่อมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่นำมาถือปฏิบัติ
 - (ข) การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเป็นการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง
 - (ค) ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี
 - (ง) คำอธิบายเกี่ยวกับข้อกำหนดในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง
 - (จ) ข้อกำหนดในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจมีผลกระทบในงวดต่อไป

- (ฉ) สำหรับงวดบัญชีปัจจุบันและงวดบัญชีงวดก่อนทุกงวดที่มีการนำเสนอรายงานการเงิน หากสามารถปฏิบัติได้ หน่วยงานต้องเปิดเผยจำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่กระทบต่อรายการแต่ละบรรทัดในรายงานการเงินที่ได้รับผลกระทบ
- (ช) จำนวนเงินของรายการปรับรายงานการเงินงวดก่อนแต่ละงวดที่นำเสนอ หากสามารถทำได้ ในทางปฏิบัติ
- (ซ) หากหน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังได้ ตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ๒๐(ก) และ ๒๐(ข) สำหรับรายงานการเงินงวดก่อนแต่ละงวด หรืองวดก่อนงวดที่มีการนำเสนอรายงานการเงิน หน่วยงานต้องเปิดเผยสถานการณ์ที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของเงื่อนไขดังกล่าว และรายละเอียดว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเริ่มเมื่อใด และอย่างไร

รายงานการเงินสำหรับงวดบัญชีถัดไปไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้อีก

๓๐. หากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีโดยความสมัครใจ ก) ทำให้เกิดผลกระทบต่องวดบัญชีปัจจุบัน หรืองวดบัญชีก่อน ข) ผลกระทบดังกล่าวจะมีผลต่องวดบัญชีก่อน ๆ เว้นแต่จะไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติที่จะระบุจำนวนเงินที่ต้องปรับปรุง หรือ ค) อาจมีผลกระทบต่องวดบัญชีในอนาคต หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- (ก) ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี
 - (ข) เหตุผลว่าการใช้นโยบายการบัญชีใหม่ทำให้รายงานการเงินมีความน่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากยิ่งขึ้นได้อย่างไร
 - (ค) สำหรับงวดบัญชีปัจจุบันและงวดบัญชีงวดก่อนทุกงวดที่มีการนำเสนอรายงานการเงิน หากสามารถปฏิบัติได้ หน่วยงานต้องเปิดเผยจำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่กระทบต่อรายการแต่ละบรรทัดในรายงานการเงินที่ได้รับผลกระทบ
 - (ง) จำนวนเงินของรายการปรับรายงานการเงินงวดก่อนแต่ละงวดที่นำเสนอหากสามารถทำได้ ในทางปฏิบัติ
 - (จ) หากหน่วยงานไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังกับรายงานการเงินงวดก่อน ๆ หรืองวดใดงวดหนึ่งก่อนรายงานการเงินงวดที่นำเสนอได้ หน่วยงานต้องเปิดเผยสถานการณ์ที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของเงื่อนไขดังกล่าวและรายละเอียดว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีได้เริ่มเมื่อใด และอย่างไร

รายงานการเงินสำหรับงวดบัญชีถัดไปไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้อีก

๓๑. เมื่อหน่วยงานยังไม่นำมาตราฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ที่ประกาศใช้แล้วแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้ มาถือปฏิบัติ หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- (ก) ข้อเท็จจริงที่หน่วยงานยังไม่นำมาตราฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ดังกล่าวมาถือปฏิบัติ
 - (ข) ข้อมูลที่ทราบหรือข้อมูลที่ประมาณได้อย่างสมเหตุสมผลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบที่เป็นไปได้ของการนำมาตราฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่มาถือปฏิบัติต่อรายงานการเงินของหน่วยงานในงวดที่เริ่มนำมาตราฐานดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

๓๒. ในการปฏิบัติ ตามย่อหน้าที่ ๓๑ ให้หน่วยงานพิจารณาเปิดเผยข้อมูลทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- (ก) ชื่อมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ที่ยังไม่นำมาถือปฏิบัติ
 - (ข) ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น
 - (ค) วันที่ที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐมีผลบังคับใช้
 - (ง) วันที่ที่หน่วยงานคาดว่าจะนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมาเริ่มถือปฏิบัติ
 - (จ) ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 - (๑) คำอธิบายถึงผลกระทบต่อรายงานการเงินของหน่วยงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเริ่มนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมาถือปฏิบัติ
 - (๒) หากไม่ทราบหรือไม่สามารถประมาณจำนวนเงินของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างสมเหตุสมผล ให้ระบุข้อเท็จจริงดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

๓๓. เนื่องจากความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ดังนั้น หน่วยงานอาจไม่สามารถวัดมูลค่ารายการหลายรายการในรายงานการเงินได้อย่างแม่นยำ การประมาณการดังกล่าวต้องกระทำโดยอาศัยดุลยพินิจซึ่งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลล่าสุดที่น่าเชื่อถือที่มีอยู่ ตัวอย่างของรายการบัญชีที่ทำให้หน่วยงานต้องใช้ในการประมาณการ ได้แก่
- (ก) หนี้สงสัยจะสูญ
 - (ข) สินค้าล้าสมัย
 - (ค) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน
 - (ง) อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ หรือรูปแบบของการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์ที่มีการเสื่อมค่า หรือสัดส่วนของงานที่ทำเสร็จ และ
 - (จ) ภาระผูกพันจากการรับประกัน
๓๔. การประมาณการอย่างสมเหตุสมผลเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำรายงานการเงินและไม่ทำให้รายงานการเงินสูญเสียความน่าเชื่อถือ
๓๕. หน่วยงานอาจต้องทบทวนการประมาณการที่มีอยู่เดิมหากสถานการณ์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการประมาณการได้เปลี่ยนแปลงไป หรือหน่วยงานได้รับข้อมูลใหม่หรือมีประสบการณ์เพิ่มเติมจากเดิม รายการปรับปรุงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการ ไม่เกี่ยวกับรายงานการเงินงวดก่อนและไม่ถือเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาด
๓๖. การเปลี่ยนแปลงวิธีการวัดมูลค่าถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี และไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี ในกรณีที่เป็นการยากที่จะแยกความแตกต่างว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีหรือการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี ให้ถือว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี
๓๗. นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ ๓๕ หน่วยงานต้องรับรู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีทันทีในรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายตามข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- (ก) สำหรับงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี หากการเปลี่ยนแปลงนั้นมีผลกระทบต้องงวดดังกล่าวเพียงงวดเดียว

(ข) สำหรับงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและงวดต่อ ๆ ไป หากการเปลี่ยนแปลงนั้น มีผลกระทบต่องวดดังกล่าว

๓๘. หากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน หรือรายการในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน หน่วยงานต้องรับรู้โดยการปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ หนี้สิน หรือรายการในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนที่เกี่ยวข้องในงวดบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น
๓๙. การรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป หมายถึง การนำการเปลี่ยนแปลงประมาณการบัญชีมาถือปฏิบัติกับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีอาจมีผลกระทบต่อรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงงวดเดียว หรืออาจมีผลต่อรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของทั้งงวดบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงและงวดบัญชีต่อไป ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงประมาณการหนี้สงสัยจะสูญจะมีผลกระทบต่องวดบัญชีปัจจุบันเพียงงวดเดียว จึงรับรู้ในงวดบัญชีปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงประมาณการของอายุใช้งานของสินทรัพย์ หรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ หรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ที่มีการเสื่อมค่าจะมีผลกระทบต่อทั้งงวดบัญชีปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง และงวดบัญชีในอนาคตแต่ละงวดตามอายุการใช้งานเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ที่เหลืออยู่ ทั้งสองกรณี หน่วยงานต้องรับรู้ผลของการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่องวดบัญชีปัจจุบันเป็นรายได้ หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีปัจจุบัน ส่วนผลกระทบ (ถ้ามี) ที่มีต่องวดบัญชีต่อไปจะรับรู้เป็นรายได้ หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่เกี่ยวข้องในอนาคต

การเปิดเผยข้อมูล

๔๐. หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและจำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลกระทบต่อรายงานการเงินสำหรับงวดบัญชีปัจจุบันหรือคาดว่าจะมีผลกระทบต่องวดบัญชีต่อไป เว้นแต่ไม่สามารถประมาณจำนวนเงินของผลกระทบได้
๔๑. หากหน่วยงานไม่เปิดเผยผลกระทบต่องวดบัญชีในอนาคต เนื่องจากไม่สามารถประมาณจำนวนเงินของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีต่องวดบัญชีในอนาคตได้ หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

ข้อผิดพลาด

๔๒. ข้อผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้จากการรับรู้ การวัดมูลค่า การนำเสนอข้อมูล หรือการเปิดเผยองค์ประกอบของรายงานการเงิน รายงานการเงินถือว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ หากรายงานการเงินนั้นมีข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ หรือมีข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญแต่เกิดขึ้นอย่างจงใจเพื่อให้รายงานการเงินของหน่วยงานแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดตามที่ฝ่ายบริหารต้องการ หน่วยงานอาจพบข้อผิดพลาดของงวดปัจจุบันและแก้ไขทันทีก่อนที่รายงานการเงินจะได้รับ การอนุมัติให้เผยแพร่ อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งหน่วยงานอาจพบข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญของงวดปัจจุบันในงวดบัญชีถัดไป และข้อผิดพลาดเหล่านี้จะถูกแก้ไขโดยปรับรายงานการเงินที่นำมาแสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบในรายงานการเงินสำหรับงวดบัญชีถัดไป (ดูย่อหน้าที่ ๔๓ ถึง ๔๘)

๔๓. ยกเว้นข้อจำกัดที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ ๔๕ หน่วยงานต้องแก้ไขข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญของงวดก่อน โดยปรับย้อนหลังในรายงานการเงินฉบับแรกที่ได้รับอนุมัติให้เผยแพร่หลังจากที่พบข้อผิดพลาดโดย
- (ก) ปรับรายงานการเงินงวดก่อนที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบเสมือนว่าข้อผิดพลาดได้ถูกแก้ไขในงวดบัญชีที่ข้อผิดพลาดได้เกิดขึ้น หรือ
 - (ข) หากข้อผิดพลาดเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีก่อนงวดบัญชีแรกสุดที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ หน่วยงานต้องปรับปรุงยอดคงเหลือยกมาต้นงวดของสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนในรายงานการเงินงวดแรกสุดที่นำมาแสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ

ข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถปรับรายงานการเงินย้อนหลังได้

- ๔๔. หน่วยงานต้องแก้ไขข้อผิดพลาดของรายงานการเงินงวดก่อนโดยการปรับรายงานการเงินย้อนหลัง เว้นแต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถระบุจำนวนเงินของผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละงวดบัญชี หรือไม่สามารถระบุจำนวนเงินของผลกระทบสะสมที่เกิดจากข้อผิดพลาดได้
- ๔๕. หากในทางปฏิบัติ หน่วยงานไม่สามารถระบุผลกระทบที่เกิดจากข้อผิดพลาดของแต่ละงวดที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบไม่ว่างวดใดงวดหนึ่งหรือหลายงวดก็ตาม หน่วยงานต้องปรับปรุงยอดยกมาต้นงวดของสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับงวดบัญชีแรกสุดที่สามารถปฏิบัติได้ (ซึ่งอาจเป็นงวดบัญชีปัจจุบัน)
- ๔๖. หากในทางปฏิบัติ หน่วยงานไม่สามารถระบุผลกระทบสะสม ณ ต้นงวดบัญชีปัจจุบันที่เกิดจากข้อผิดพลาดที่มีต่อรายงานการเงินของงวดบัญชีก่อน ๆ ได้ หน่วยงานต้องแก้ไขข้อผิดพลาดโดยปรับปรุงข้อมูลที่นำมาแสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบด้วยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป นับจากวันแรกสุดที่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ
- ๔๗. การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดบัญชีก่อนจะไม่รวมอยู่ในรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่พบข้อผิดพลาด หน่วยงานต้องปรับย้อนหลังข้อมูลงวดก่อนที่นำเสนอ รวมทั้งข้อมูลทางการเงินในอดีตโดยสรุป โดยปรับย้อนหลังให้ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้ในทางปฏิบัติ
- ๔๘. หากในทางปฏิบัติ หน่วยงานไม่สามารถระบุจำนวนเงินของข้อผิดพลาด (เช่น การนำนโยบายการบัญชีมาปฏิบัติไม่ถูกต้อง) ที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีก่อน ๆ ทุกงวด ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ ๔๖ หน่วยงานต้องใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป โดยปรับปรุงข้อมูลเปรียบเทียบนับจากวันแรกสุดที่สามารถปฏิบัติได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลกระทบสะสมที่ต้องปรับปรุงกับสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ในส่วนที่เกิดก่อนวันดังกล่าว มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ได้กำหนดแนวปฏิบัติในกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดสำหรับรายงานการเงินงวดก่อน ๆ ได้ไว้ในย่อหน้าที่ ๕๑ ถึง ๕๔
- ๔๙. การแก้ไขข้อผิดพลาดแตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี โดยการประมาณการทางบัญชี มีลักษณะเป็นการประมาณการที่อาจต้องมีการทบทวนเมื่อหน่วยงานได้รับข้อมูลเพิ่มเติม ตัวอย่างเช่น ผลกำไร หรือผลขาดทุนที่รับรู้จากผลของรายการที่มีความไม่แน่นอนไม่ถือเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาด

การเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีข้อผิดพลาดในงวดก่อน

๕๐. ในการปฏิบัติ ตามย่อหน้าที่ ๔๓ หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- (ก) ลักษณะของข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในรายงานการเงินงวดก่อน
 - (ข) สำหรับรายงานการเงินของงวดบัญชีก่อนแต่ละงวดที่นำเสนอ หน่วยงานต้องเปิดเผยจำนวนเงินของรายการแต่ละบรรทัดในรายงานการเงินที่ได้รับผลกระทบเท่าที่สามารถปฏิบัติได้
 - (ค) จำนวนเงินของรายการปรับปรุง ณ วันต้นงวดของงวดบัญชีแรกสุดที่นำมาแสดงเปรียบเทียบ
 - (ง) หากในทางปฏิบัติหน่วยงานไม่สามารถปรับ รายงานการเงินย้อนหลังสำหรับรายงานการเงินงวดก่อนงวดใดงวดหนึ่งได้ หน่วยงานต้องเปิดเผยสถานการณ์ที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของเงื่อนไขดังกล่าวและรายละเอียดว่าหน่วยงานแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อใด และอย่างไร รายงานการเงินสำหรับงวดบัญชีถัดไปไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้อีก

กรณีที่ไม่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังและกรณีที่ไม่สามารถปรับ รายงานการเงินย้อนหลังได้ในทางปฏิบัติ

๕๑. ในบางสถานการณ์ เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติที่จะปรับปรุงข้อมูลสำหรับงวดก่อน ๆ ที่แสดงเปรียบเทียบเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับรายงานการเงินงวดปัจจุบันได้ ตัวอย่างเช่น หน่วยงานอาจไม่ได้จัดเก็บข้อมูลในงวดก่อน ๆ ในลักษณะที่สามารถนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังได้ (รวมถึงในย่อหน้าที่ ๕๒ ถึง ๕๔ เกี่ยวกับการเปลี่ยนวันที่เป็นต้นไปกับงวดบัญชีก่อน ๆ) หรือไม่สามารถปรับรายงานการเงินย้อนหลังเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในงวดก่อนได้ และอาจเป็นไปได้ที่หน่วยงานจะปฏิบัติตามโดยรวบรวมข้อมูลขึ้นมาใหม่
๕๒. บ่อยครั้งที่หน่วยงานจำเป็นต้องอาศัยการประมาณการในการใช้นโยบายการบัญชีสำหรับองค์ประกอบของรายงานการเงินที่รับรู้ หรือเปิดเผยที่เกี่ยวข้องกับรายการ เหตุการณ์ และสถานการณ์อื่น การประมาณการต้องอาศัยดุลยพินิจ และอาจจัดทำขึ้นภายหลังวันที่ในรายงาน การประมาณการอาจทำได้ยากสำหรับการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง หรือการปรับรายงานการเงินย้อนหลังเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในงวดก่อน เนื่องจากระยะเวลาที่ผ่านไปนานขึ้นหลังจาก รายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นที่ได้รับผลกระทบเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของการประมาณการที่เกี่ยวข้องกับงวดก่อนยังคงเหมือนกับวัตถุประสงค์ของการประมาณการที่ทำในงวดปัจจุบัน เพื่อให้สะท้อนถึงรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นที่เกิดขึ้น
๕๓. ดังนั้น ในการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง หรือการแก้ไขข้อผิดพลาดในงวดก่อน หน่วยงานต้องจำแนกข้อมูลดังต่อไปนี้ออกจากข้อมูลอื่น
- (ก) ให้หลักฐานถึงกรณีแวดล้อมที่เป็นอยู่ ณ วันที่รายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นได้เกิดขึ้น และ
 - (ข) ข้อมูลที่ควรมีอยู่ ณ วันที่รายงานการเงินสำหรับงวดก่อนได้รับการอนุมัติให้เผยแพร่ สำหรับประมาณการบางประเภทอาจเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะแยกข้อมูลข้างต้น (เช่น การประมาณมูลค่ายุติธรรมที่ไม่ได้อิงจากราคาที่หาได้หรือข้อมูลที่หาได้) เมื่อการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลัง หรือการปรับรายงานการเงินย้อนหลัง ต้องอาศัยการประมาณการที่มีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่จะแยกข้อมูลดังกล่าว ให้ถือว่าการใช้นโยบายการบัญชีใหม่ย้อนหลัง หรือการแก้ไขข้อผิดพลาดย้อนหลังไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ

๕๔. หน่วยงานต้องไม่ใช่ข้อมูลที่ได้รับมาภายหลังในการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติ หรือในการแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน ไม่ว่าจะเป็นการตั้งข้อสมมติเกี่ยวกับความตั้งใจของฝ่ายบริหารในงวดก่อน หรือประมาณจำนวนเงินที่รับรู้ วัตถุประสงค์ หรือเปิดเผยในงวดก่อน ตัวอย่างเช่น หากหน่วยงานแก้ไขข้อผิดพลาดในงวดก่อนในการจัดประเภทอาคารเป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (ก่อนหน้านี้อาคารดังกล่าวจัดประเภทเป็นที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์) กรณีดังกล่าวไม่ถือเป็นการเปลี่ยนเกณฑ์การจัดประเภทสำหรับงวดบัญชีนั้น หากฝ่ายบริหารของหน่วยงานได้ตัดสินใจที่จะใช้อาคารนั้นเป็นอาคารสำนักงานในเวลาต่อมา การปรับข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับงวดก่อนที่ต้องอาศัยประมาณการที่มีนัยสำคัญไม่ทำให้การปรับปรุง หรือการแก้ไขข้อมูลเปรียบเทียบขาดความน่าเชื่อถือ

วันที่ถือปฏิบัติ

๕๕. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ข้อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด (IPSAS 3 (2017)) มีข้อแตกต่างที่สำคัญ ดังนี้

๑. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ปรับข้อความในย่อหน้าที่ 10 11 12 14 15 26 และ 37 ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

นโยบายการบัญชีภาครัฐ

เรื่อง บัตรภาษี

คำแถลงการณ์

นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี ฉบับนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ กำหนดขึ้นโดยใช้หลักเกณฑ์จากหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และอ้างอิงขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัตรภาษี คือ พระราชบัญญัติเขตเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๔ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หากจะมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับบัตรภาษีในอนาคต ให้ถือว่านโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไปโดยสมบูรณ์ เว้นแต่ข้อกำหนดที่เปลี่ยนไปจากเดิมในกฎหมายจะมีผลกระทบอันเป็นสาระสำคัญต่อการรับรู้รายการทางบัญชีตามนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ซึ่งในกรณีดังกล่าวให้ถือว่านโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีผลบังคับใช้ต่อไปชั่วคราวจนกว่าจะมีการประกาศแก้ไขเพิ่มเติมนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ หรือมีการประกาศใช้นโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ทดแทน

สารบัญ

	ย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์.....	๑
ขอบเขต.....	๒
คำนิยาม.....	๓
หนี้สินที่เกิดขึ้นจากการออกบัตรภาษี.....	๔ - ๑๑
การรับและนำส่งบัตรภาษี.....	๑๒ - ๑๕
รายได้แผ่นดินจากการรับชำระค่าภาษีอากร.....	๑๖ - ๑๘
เงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกและเงินฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์.....	๑๙ - ๒๖
การเปิดเผยข้อมูล.....	๒๗
วันที่มีผลบังคับ.....	๒๘

นโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ ๑ ถึง ๒๘ ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และต้องอ่านโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ในกรณีที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้หน่วยงานถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

วัตถุประสงค์

๑. นโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดการปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับบัตรภาษีตามหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐในประเด็นหลักเกี่ยวกับการรับรู้รายการที่เกิดจากบัตรภาษี ได้แก่ หนี้สินที่เกิดขึ้นจากการออกบัตรภาษี การรับและนำส่งบัตรภาษี รายได้แผ่นดินจากการรับชำระค่าภาษีอากร และเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออก

ขอบเขต

๒. นโยบายการบัญชีภาครัฐที่กำหนดนี้ใช้กับหน่วยงานของรัฐที่มีการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับบัตรภาษีตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ กรมศุลกากร กรมสรรพากร และกรมสรรพสามิต

คำนิยาม

๓. คำศัพท์ที่ใช้ในนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

บัตรภาษี	หมายถึง	บัตรภาษีที่กรมศุลกากรออกให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากร ตาม พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย หรือผู้ส่งออกสามารถนำบัตรภาษีที่ได้รับไปชำระค่าภาษีอากรแทนเงินสดได้ในภายหลัง
เงินชดเชยการส่งสินค้าออก	หมายถึง	เงินที่จะจ่ายชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย หรือผู้ทำการส่งสินค้าออกในรูปบัตรภาษี ตาม พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔
หนี้สินจากการออกบัตรภาษี	หมายถึง	ภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจากการที่รัฐออกบัตรภาษีเพื่อชดเชยค่าภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งออกที่มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากร
รายได้เงินชดเชยการส่งออก	หมายถึง	รายได้ที่เกิดจากการหักเงินรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้ฝากเข้าบัญชีเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกของกรมศุลกากร ตาม พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔

เงินอุดหนุนเพื่อชดเชยการส่งออกสินค้า	หมายถึง	รายได้ที่เกิดจากการปรับลดหนี้สินจากการออกบัตรภาษีภายหลังที่ได้มีการออกบัตรภาษีไปแล้ว และไม่มีการนำบัตรภาษีมาใช้จนบัตรหมดอายุ
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อชดเชยการส่งออก	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออก ตาม พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔
รายได้จัดสรรเพื่อชดเชยการส่งออก	หมายถึง	บัญชีเพื่อปรับลดรายได้ภาษี เนื่องจากต้องกันเงินไว้เพื่อชดเชยการส่งสินค้าออก ตาม พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔

คำศัพท์ที่นิยามในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นและนำมาใช้ในนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีความหมายเดียวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าวนั้น และคำศัพท์ทั้งหมดรวบรวมไว้ในชุดคำศัพท์บัญชีภาครัฐ (เมื่อมีการประกาศใช้)

หนี้สินที่เกิดขึ้นจากการออกบัตรภาษี

๔. เมื่อหน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีสามารถกำหนดจำนวนเงินของภาระผูกพันที่รัฐบาลจะต้องชดเชยค่าภาษีให้แก่ผู้ส่งออกที่มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรได้แน่นอนแล้ว หน่วยงานต้องรับรู้หนี้สินที่เกิดจากภาระดังกล่าว พร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่ายทันที
๕. การชดเชยค่าภาษีอากรที่แฝงอยู่ในต้นทุนสินค้าส่งออกของผู้ประกอบการส่งออกที่ผลิตสินค้าในประเทศเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ตราขึ้นเป็น พ.ร.บ. ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยใช้รูปแบบของการออกบัตรภาษีให้แก่ผู้ส่งออกเพื่อนำมาใช้ชำระภาษีประเภทต่าง ๆ แทนเงินสดได้ในภายหลัง
๖. เมื่อผู้ส่งออกดำเนินการส่งออกและขอรับการชดเชยค่าภาษีตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายแล้ว จะมีการออกบัตรภาษีให้แก่ผู้ส่งออกซึ่งก่อให้เกิดภาระผูกพันที่มีผลบังคับตามกฎหมายแก่รัฐบาลในการยอมรับบัตรภาษีที่ผู้ส่งออกจะนำมาใช้ชำระภาษีแทนเงินสดในอนาคต บัตรภาษีมียอายุที่จะสามารถนำมาใช้ได้ช่วงหนึ่ง ซึ่งเกิน ๑ ปี โดยผู้ส่งออกอาจใช้บัตรภาษีชำระภาษีเงินเต็มมูลค่าบัตร ใช้บางส่วนหรือไม่ใช้เลยก็ได้ ดังนั้น หนี้สินที่เกิดจากภาระผูกพันนี้จึงถือเป็นหนี้สินระยะยาว
๗. กระบวนการออกบัตรภาษีมียหลายขั้นตอน เมื่อผู้ส่งออกส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศและต้องการขอรับการชดเชยค่าภาษีอากรต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องแสดงหลักฐานการรับชำระเงินค่าสินค้าด้วยหลังจากหน่วยงานตรวจสอบหลักฐานแล้วจะอนุมัติเงินชดเชยและออกบัตรภาษีให้ผู้ส่งออก หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีจะสามารถกำหนดจำนวนเงินของภาระผูกพันในการชดเชยค่าภาษีให้แก่ผู้ส่งออกในรูปบัตรภาษีได้เป็นที่แน่นอนหลังจากที่อนุมัติเงินชดเชยแล้ว ซึ่งแน่ใจได้ว่าต้องมีการออกบัตรภาษีตามมูลค่าที่อนุมัติเงินชดเชยให้
๘. เมื่อเกิดเหตุการณ์ทางบัญชีที่ทำให้ภาระผูกพันของรัฐบาลในการชดเชยค่าภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งออกหมดไป หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีต้องปรับลดยอดหนี้สินที่ตั้งไว้แล้ว และหากภาระผูกพันนั้นหมดไปโดยรัฐบาลไม่ต้องสูญเสียทรัพยากร หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีต้องลดยอดหนี้สินพร้อมกับรับรู้รายได้ตามเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้น
๙. เหตุการณ์ทางบัญชีที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ ๘ ซึ่งทำให้ภาระผูกพันหมดไป อาจเป็นการที่หน่วยงานผู้จัดเก็บภาษีได้รับชำระค่าภาษีเป็นบัตรภาษีจากผู้ส่งออก หรือการที่บัตรภาษีที่ออกไปแล้วหมดอายุไป

โดยที่ผู้ส่งออกมิได้นำมาใช้ชำระภาษี หรือกรณีอื่นใดที่ทำให้บัตรภาษีที่ออกไปแล้วสิ้นสภาพลง ไม่สามารถนำมาใช้ได้อีกต่อไป

๑๐. กรณีที่ผู้ส่งออกนำบัตรภาษีมาใช้ชำระค่าภาษีตามปกติ ต้องมีการรับรู้รายได้แผ่นดินประเภทภาษีก่อน เมื่อหน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีได้ตรวจสอบแล้วว่ามีการขอใช้บัตรภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงปรับลดหนี้สินที่เคยตั้งไว้
๑๑. กรณีที่ไม่มีการนำบัตรภาษีมาใช้เลยจนกระทั่งบัตรหมดอายุ และไม่มีการต่ออายุให้ ย่อมทำให้บัตรภาษีไม่มีมูลค่า และทำให้ภาระผูกพันของรัฐบาลในการชดเชยเงินภาษีอากรหมดสิ้นไปโดยรัฐบาลไม่สูญเสียเงินรายรับ หน่วยงานจึงต้องปรับลดหนี้สินที่ตั้งไว้และบันทึกรายได้ หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีต้องตรวจสอบหาบัตรภาษีที่หมดอายุเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีที่ต้องจัดทำรายงานการเงิน เพื่อปรับปรุงหนี้สินจากการออกบัตรภาษี เพื่อไม่ให้แสดงหนี้สินในรายงานการเงินสูงกว่ายอดที่เป็นจริง

การรับและนำส่งบัตรภาษี

๑๒. หน่วยงานผู้จัดเก็บภาษีต้องรับรู้บัตรภาษีที่ได้รับเป็นรายการเทียบเท่าเงินสด และรับรู้ค่าใช้จ่ายเมื่อนำส่งบัตรภาษี
๑๓. เมื่อหน่วยงานได้รับชำระค่าภาษีอากรเป็นบัตรภาษี ถือเป็นเหมือนเป็นการรับเงินสดจากผู้เสียภาษี ซึ่งหน่วยงานผู้จัดเก็บภาษีต้องทำรายการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ออกบัตรภาษี ให้หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีนำไปลดยอดหนี้สินจากการออกบัตรภาษีเท่ากับจำนวนที่รับชำระค่าภาษีไว้แล้ว หน่วยงานผู้จัดเก็บต้องบันทึกค่าใช้จ่ายของหน่วยงานด้วยมูลค่าบัตรภาษีเท่ากับที่ได้รับชำระไว้ ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน
๑๔. หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีต้องรับรู้การใช้บัตรภาษีตามมูลค่าที่หน่วยงานผู้จัดเก็บภาษีรับชำระค่าภาษีเป็นรายการปรับลดหนี้สิน และรับรู้รายได้ของหน่วยงานตามมูลค่าบัตรภาษีที่ได้รับ
๑๕. เมื่อหน่วยงานผู้ออกบัตรภาษีซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการใช้บัตรภาษีในการชำระค่าภาษีทำการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้บัตรภาษีในระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว จะดำเนินการล้างหนี้สินจากการออกบัตรภาษีเนื่องจากการใช้บัตรภาษีชำระค่าภาษีทำให้หนี้สินจากการออกบัตรภาษีหมดไป และเกิดรายได้ขึ้นแก่หน่วยงานผู้ออกบัตร ซึ่งถือเป็นรายได้ที่เกิดจากรายการระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน

รายได้แผ่นดินจากการรับชำระค่าภาษีอากร

๑๖. เมื่อหน่วยงานผู้จัดเก็บได้รับชำระค่าภาษีอากร ต้องรับรู้รายได้แผ่นดินค่าภาษีอากรเต็มจำนวนก่อนหักไว้เป็นรายการใด ๆ และรับรู้รายการที่ต้องกันเงินค่าภาษีอากรตามกฎหมายเป็นรายการปรับมูลค่ารายได้ค่าภาษีอากรแยกต่างหาก
๑๗. หน่วยงานผู้จัดเก็บไม่ควรบันทึกรายได้แผ่นดินจากการรับชำระค่าภาษีอากรด้วยยอดสุทธิหลังจากหักรายการต่าง ๆ ที่กฎหมายให้กันไว้จากเงินค่าภาษีอากร เช่น กันเป็นเงินชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกเงินภาษีอากรที่รัฐบาลใช้อำนาจตามกฎหมายจัดเก็บมาได้ ถือเป็นเงินรายได้ค่าภาษีอากรที่รัฐบาลพึงได้รับทั้งหมด การกันเงินจำนวนนี้ไว้สำหรับใช้จ่ายในเรื่องต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นตามกฎหมายอื่น ๆ นอกเหนือจากกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษี ถือเป็นเหตุการณ์ทางบัญชีอีกเหตุการณ์หนึ่งต่างหากจากการจัดเก็บภาษี โดยเป็นการจัดสรรเงินค่าภาษีอากรภายหลังจากที่ได้รับมาแล้วไว้ใช้จ่ายเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ หากแสดงรายได้ภาษีอากรในรายงานการเงินด้วยยอดสุทธิหลังจาก

หักรายการกันเงินค่าภาษีอากรแล้ว อาจทำให้เกิดการเข้าใจผิดเกี่ยวกับเงินค่าภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง ตามกฎหมายที่กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีอากร

๑๘. เมื่อหน่วยงานผู้จัดเก็บบันทึกรายได้แผ่นดินภาษีอากรเต็มจำนวนโดยไม่หักรายการกันเงินค่าภาษีอากรแล้ว หน่วยงานควรบันทึกรายการกันเงินต่าง ๆ พร้อมกันทันทีเป็นรายการปรับมูลค่ารายได้ค่าภาษีอากร (Contra) ซึ่งเป็นรายการของแผ่นดินที่มียอดตรงกันข้ามกับรายได้ค่าภาษีอากร โดยแสดงรายการปรับมูลค่านี้ เป็นรายการหักจากรายได้แผ่นดินค่าภาษีอากรในรายงานการเงินของหน่วยงาน

เงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกและเงินฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์

๑๙. เมื่อหน่วยงานผู้จัดเก็บรับรู้รายการกันเงินภาษีอากรเพื่อชดเชยการส่งสินค้าออกเป็นรายการปรับมูลค่ารายได้แผ่นดินแล้ว หน่วยงานเจ้าของเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกต้องรับรู้รายได้ของหน่วยงานตามยอดที่กันเงินไว้
๒๐. เงินภาษีอากรที่หน่วยงานจัดเก็บได้ไม่ว่าจะได้รับชำระเป็นเงินสดหรือเอกสารแทนตัวเงินอย่างอื่น รวมทั้งเป็นบัตรภาษี ต้องถูกกันไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกตามกฎหมาย โดยคุมยอดเงินที่กันไว้ไว้ในรายการเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออก เพื่อใช้ปรับลดกับยอดที่ใช้บัตรภาษีชำระค่าภาษี ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดในระเบียบที่เกี่ยวข้อง ยอดเงินที่กันไว้ถือเป็นหนี้สินระหว่างหน่วยงานผู้จัดเก็บที่เป็นหนี้แก่หน่วยงานผู้ออกบัตรภาษี โดยหน่วยงานผู้ออกบัตรภาษี ซึ่งเป็นเจ้าของเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกจะรับยอดหนี้ดังกล่าวเป็นรายได้เงินชดเชยการส่งออก และหน่วยงานผู้จัดเก็บจะนำส่งเงินส่วนที่กันไว้เพิ่มยอดเข้าในบัญชีเงินฝากดังกล่าวให้กับหน่วยงานผู้ออกบัตร
๒๑. กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับเงินส่วนที่กันไว้เป็นเงินชดเชยการส่งสินค้าออก มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งทำให้เกิดรายการระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันหลายรายการ รายการเหล่านี้มีความสำคัญในการกระทบยอดระหว่างกัน รวมไปถึงการตัดรายการระหว่างกันในการจัดทำรายงานการเงินรวมภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันทุกฝ่ายในแต่ละรายการที่เกิดขึ้นจึงต้องรับรู้รายการพร้อมกัน เพื่อให้มีการบันทึกรายการที่เกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น เมื่อกรมสรรพากรนำส่งเงินที่กันไว้เข้าบัญชีเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออก กรมสรรพากรจะต้องบันทึกลดยอดหนี้สินระหว่างหน่วยงาน กรมศุลกากรซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกต้องบันทึกเพิ่มยอดเงินฝากคลังที่เป็นเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกที่ฝากไว้กับกระทรวงการคลัง ส่วนกรมบัญชีกลางในฐานะเป็นหน่วยงานกลางผู้ดูแลรับฝากเงินต้องบันทึกเพิ่มยอดเงินรับฝาก ซึ่งเป็นเงินชดเชยการส่งสินค้าออกของกรมศุลกากร
๒๒. เมื่อมีการออกบัตรภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และตั้งหนี้สินจากการออกบัตรภาษี หน่วยงานเจ้าของเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกจะเบิกหักผลักส่งเงินจากบัญชีเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกเข้าบัญชีเงินฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีการปรับลดยอดเงินฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออกและปรับเพิ่มยอดเงินฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยจำนวนเดียวกัน กรมบัญชีกลางในฐานะเป็นหน่วยงานกลางผู้ดูแลรับฝากเงินต้องบันทึกลดยอดเงินรับฝากเงินชดเชยเพื่อการส่งออก และเพิ่มยอดเงินรับฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยจำนวนเดียวกัน

๒๓. หน่วยงานเจ้าของเงินฝากต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากรายการระหว่างหน่วยงานกับรัฐบาล เมื่อมีการเบิกเงินฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อชดเชยบัตรภาษีตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๒๔. เงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกมีลักษณะเหมือนการตั้งสำรองเพื่อจำกัดการใช้เงินบางส่วนไว้ไม่ให้ใช้ในเรื่องการบริหารงานโดยปกติของรัฐบาล การกันเงินสำรองนี้จะหมดความจำเป็นเมื่อสิ้นสุดกระบวนการชดเชยภาษีอากรของสินค้าส่งออก คือ เมื่อผู้ประกอบการส่งออกใช้บัตรภาษีชำระค่าภาษีอากรแทนเงินสด ดังนั้น เมื่อภาระผูกพันในการชดเชยการส่งสินค้าออกที่บันทึกไว้เป็นหนี้สินหมดไปจากการรับชำระภาษีเป็นบัตรภาษี จึงต้องมีการยกเลิกการกันเงินสำรองนี้ โดยบันทึกยอดเงินฝากหนี้สินจากการออกบัตรภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่ลดลงจากการเบิกเมื่อมีการนำบัตรภาษีมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยงานเจ้าของเงินฝาก ค่าใช้จ่ายนี้จะถูกบันทึกพร้อมกับรายได้ระหว่างกันของรัฐบาล
๒๕. เมื่อหน่วยงานเจ้าของเงินฝากปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องในการนำส่งเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกเป็นรายได้แผ่นดิน หน่วยงานต้องรับรู้รายได้แผ่นดิน โดยการปรับปรุงกับรายได้ของหน่วยงานที่รับรู้ไปแล้วในระหว่างปีเมื่อมีการกันเงินชดเชยการส่งสินค้าออกไว้จากเงินภาษีอากรที่จัดเก็บได้และหน่วยงานเจ้าของเงินฝากต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากรายการระหว่างหน่วยงานกับรัฐบาล เมื่อมีการนำส่งเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกเป็นรายได้แผ่นดิน
๒๖. เงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกถูกกำหนดขึ้นตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกันเงินชดเชยจากเงินภาษีอากรที่ได้รับ และใช้จ่ายเพื่อล้างหนี้สินด้วยยอดบัตรภาษีที่หน่วยงานได้รับจากผู้ประกอบการส่งออกในการชำระภาษีอากรแทนเงินสด แต่หากมียอดเงินฝากในบัญชีคงเหลือ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของเงินฝากต้องส่งเงินที่เหลือเป็นรายได้แผ่นดิน หน่วยงานจึงต้องปรับปรุงลดยอดรายได้ของหน่วยงานที่บันทึกไว้ในระหว่างปีเมื่อมีการกันเงินชดเชย และบันทึกรายได้แผ่นดินเมื่อมีการนำส่งเงินจากบัญชียอดเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยบันทึกยอดเงินฝากเงินชดเชยการส่งสินค้าออกที่ลดลงจากการนำส่งเป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยงานเจ้าของเงินฝาก ค่าใช้จ่ายนี้จะถูกบันทึกพร้อมกับรายได้ระหว่างกันของรัฐบาล

การเปิดเผยข้อมูล

๒๗. หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ในรายงานการเงิน
- (ก) บัตรภาษี โดยแสดงไว้ในรายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
 - (ข) หนี้สินจากการออกบัตรภาษี โดยแสดงไว้ในรายการประเภทหนี้สินไม่หมุนเวียน
 - (ค) รายได้เงินชดเชยการส่งออก โดยแสดงไว้ในรายการประเภทรายได้อื่น
 - (ง) รายได้เงินอุดหนุนเพื่อชดเชยการส่งออกรับคืน โดยแสดงไว้ในรายการประเภทรายได้อื่น
 - (จ) ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อชดเชยการส่งออก โดยแสดงไว้ในรายการประเภทค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค

วันที่ปฏิบัติ

๒๘. นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี ให้ถือปฏิบัติสำหรับรายงานการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชี เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป โดยสนับสนุนให้หน่วยงานนำนโยบายการบัญชี ภาครัฐฉบับนี้มาถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ หากหน่วยงานถือปฏิบัติตามนโยบายการบัญชี ภาครัฐฉบับนี้ก่อนวันที่กำหนด หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ในหมายเหตุประกอบ งบการเงินด้วย

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
รับที่ 09434
รับที่ 27 พ.ย. 2561
เวลา 6.59 น.

ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๕๕๖

๕ ถึง มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

กองคดี	29 พ.ย. 2561
100487	รับที่.....ถึงที่.....
เวลา.....	ส่งคืน.....

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๔๓๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ได้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๒๓๑ ง วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ แล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางขอเรียนว่า ได้จัดพิมพ์มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นรูปเล่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอจัดส่งให้หน่วยงานของรัฐใช้ในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เพื่อแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป อนึ่ง สามารถดาวน์โหลดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ที่เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

กรมบัญชีกลาง
 กลุ่มงานมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
 โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๖๔๘ ๔๘๔๖
 โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๔
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ baccount@cgd.go.th

๒๕๑๐๐

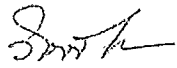
๒) เรียบ อธิการบดี

- เพื่อโปรดทราบ

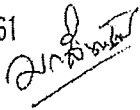
- เห็นควรมอบหมายให้ดำเนินการ
ดังนี้

1. มอบ ก.๑๖๖ ๕๕๑๖ ไร่ใช้ประโยชน์
2. มอบกองกลางจัดทำหนังสือ

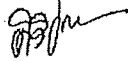
ตอบขอบคุณ

27 พ.ย. 2561

27 พ.ย. 2561

27 พ.ย. 2561

๓) - มน/อภ

- downmail

(นายประจักษ์ เมฆธวัชทิพย์)
ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี

28 พ.ย. 2561

๑๑๐๖ อำนวยการงานวิจัย

จ่อส่ง
๒๙ พ.ย. ๖๑

ท่านผู้รับ

อธิการบดี

29 พ.ย. 2561

19 พ.ย. 2561

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑

เรื่อง

การนำเสนอรายงานการเงิน

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑ เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๙ (IPSAS 1 : PRESENTATION OF FINANCIAL STATEMENTS (December 2006)) ซึ่งเป็นการจัดทำของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ และมีการปรับปรุงใน พ.ศ. ๒๕๖๐ (Improvement to IPSASs - 2017) โดยมีข้อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑ สรุปลไว้ตอนท้ายมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑
เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน

	ย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์	๑
ขอบเขต	๒-๔
คำนิยาม	๕-๑๐
หน่วยงานทางเศรษฐกิจ	๖-๗
ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ	๘
ความมีสาระสำคัญ	๙
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	๑๐
จุดมุ่งหมายของรายงานการเงิน	๑๑-๑๔
ความรับผิดชอบต่อรายงานการเงิน	๑๕
องค์ประกอบของรายงานการเงิน	๑๖-๒๐
ข้อพิจารณาโดยทั่วไป	๒๑-๔๕
การนำเสนอรายงานการเงินโดยถูกต้องตามที่ควร และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ	๒๑-๒๔
การดำเนินงานต่อเนื่อง	๒๕-๒๘
ความสม่ำเสมอในการนำเสนอ	๒๙-๓๑
ความมีสาระสำคัญและการนำเสนอด้วยยอดรวม	๓๒-๓๔
การหักกลับ	๓๕-๓๙
ข้อมูลเปรียบเทียบ	๔๐-๔๕
โครงสร้างและเนื้อหา	๔๖-๑๒๕
ความนำ	๔๖-๔๗
การระบุชื่อรายงานการเงิน	๔๘-๕๒
รอบระยะเวลาการรายงาน	๕๓-๕๔
ความทันเวลา	๕๕
งบแสดงฐานะการเงิน	๕๖-๘๑
ความแตกต่างระหว่างรายการหมุนเวียนกับรายการไม่หมุนเวียน	๕๖-๖๑
สินทรัพย์หมุนเวียน	๖๒-๖๕
หนี้สินหมุนเวียน	๖๖-๗๓
ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงฐานะการเงิน	๗๔-๗๘

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงฐานะการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน	๗๙-๘๑
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน.....	๘๒-๘๔
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	๘๒-๘๔
ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน.....	๘๕-๘๘
ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน.....	๘๙-๙๕
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	๙๖-๑๐๓
งบกระแสเงินสด.....	๑๐๔
หมายเหตุประกอบงบการเงิน	๑๐๕-๑๒๗
โครงสร้าง	๑๐๕-๑๐๙
การเปิดเผยนโยบายการบัญชี	๑๑๐-๑๑๗
แหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ	๑๑๘-๑๒๖
การเปิดเผยเรื่องอื่น ๆ.....	๑๒๗
การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง.....	๑๒๘
วันที่ปฏิบัติ.....	๑๒๙

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ ๑ ถึง ๑๒๙ ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และต้องอ่านโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ในกรณีที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติ ในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้หน่วยงานถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

วัตถุประสงค์

๑. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดเกณฑ์การนำเสนอรายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อให้มั่นใจว่ารายงานการเงินดังกล่าวจะสามารถเปรียบเทียบกับรายงานการเงินในงวดก่อน ๆ ของหน่วยงานและรายงานการเงินของหน่วยงานอื่น มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ครอบคลุมถึงข้อกำหนดโดยรวมของการนำเสนอรายงานการเงิน แนวปฏิบัติเกี่ยวกับโครงสร้างและข้อกำหนดขั้นต่ำสำหรับเนื้อหาที่ต้องแสดงในรายงานการเงินภายใต้หลักการบัญชีเกณฑ์คงค้าง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงข้อกำหนดการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับรายการที่มีลักษณะเฉพาะและเหตุการณ์อื่น เนื่องจากข้อกำหนดดังกล่าวได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น

ขอบเขต

๒. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป ตามหลักการบัญชีเกณฑ์คงค้างภายใต้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ
๓. รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป คือ รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้รายงานการเงินซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะเรียกร้องให้หน่วยงานจัดทำรายงานที่มีการดัดแปลงตามความต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง ผู้ใช้รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษี สมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ คู่ค้าและคู่สัญญา สื่อมวลชน และบุคลากรของหน่วยงาน รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปรวมถึงรายงานการเงินที่นำเสนอแยกต่างหาก หรือนำเสนอรวมอยู่ในเอกสารอื่น ๆ ที่รายงานต่อสาธารณะ เช่น รายงานประจำปี ทั้งนี้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ได้ใช้สำหรับข้อมูลทางการเงินระหว่างกาลฉบับย่อ
๔. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง โดยเท่าเทียมกัน ยกเว้นรัฐวิสาหกิจ และไม่ถือเป็นการบังคับใช้กับทุนหมุนเวียน และให้ถือปฏิบัติกับการนำเสนอรายงานการเงินรวมตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๕ เรื่อง รายงานการเงินรวม (เมื่อมีการประกาศใช้) และการนำเสนอรายงานการเงินเฉพาะหน่วยงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๔ เรื่อง รายงานการเงินเฉพาะหน่วยงาน (เมื่อมีการประกาศใช้)

คำนิยาม

๕. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

เกณฑ์คงค้าง	หมายถึง	หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในรายงานการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการ
-------------	---------	--

		และเหตุการณ์นั้น รายการที่รับรู้ภายใต้หลักการบัญชีเกณฑ์คงค้าง ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย
สินทรัพย์	หมายถึง	ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต และคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นแก่หน่วยงาน
เงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของ	หมายถึง	ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่หน่วยงานได้รับจากบุคคล/องค์กรภายนอกหน่วยงาน ซึ่งไม่ใช่เงินทุนที่ก่อให้เกิดหนี้สินแก่หน่วยงาน แต่ทำให้เกิดส่วนได้เสียทางการเงินในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนของหน่วยงาน ซึ่ง <ul style="list-style-type: none"> ก) มีสิทธิใน ๑) การจัดสรรผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการของหน่วยงานตลอดอายุของหน่วยงาน การจัดสรรดังกล่าวเป็นการตัดสินใจของเจ้าของหรือผู้แทนของเจ้าของ และใน ๒) การจัดสรรส่วนเกินของสินทรัพย์ที่มากกว่าหนี้สินในกรณีที่มีการยุบเลิกหน่วยงาน และ/หรือ ข) สามารถจำหน่าย แลกเปลี่ยน โอน หรือไถ่ถอน
การจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของ	หมายถึง	ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่หน่วยงานได้จัดสรรให้แก่เจ้าของทุกรายหรือบางราย ให้เป็นผลตอบแทนจากการลงทุน
หน่วยงานทางเศรษฐกิจ	หมายถึง	หน่วยงานที่ควบคุมและหน่วยงานที่ถูกควบคุม
ค่าใช้จ่าย	หมายถึง	ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่ลดลงในงวดการรายงาน โดยอยู่ในรูปของกระแสไหลออก หรือการใช้ไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือการก่อหนี้ต่าง ๆ ที่ส่งผลการลดลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ทั้งนี้ ไม่รวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรให้แก่ผู้เป็นเจ้าของทั้งหลาย
การไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ	หมายถึง	การที่หน่วยงานไม่สามารถนำไปถือปฏิบัติแม้ว่าหน่วยงานได้ใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผล
หนี้สิน	หมายถึง	ภาระผูกพันในปัจจุบันของหน่วยงานซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต โดยที่การปลดเปลื้องภาระนั้นคาดว่าจะส่งผลต่อการสูญเสียทรัพยากรของหน่วยงานที่อยู่ในรูปของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ
ความมีสาระสำคัญ	หมายถึง	ข้อมูลใดจะถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อหากไม่มีข้อมูลนั้นหรือแสดงข้อมูลที่ผิดพลาดจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หรือการประเมินของผู้ใช้รายงานการเงิน ความมีสาระสำคัญขึ้นอยู่กับลักษณะ

		หรือขนาดของรายการหรือความผิดพลาดโดยพิจารณาถึงสถานการณ์เฉพาะนั้น
สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน	หมายถึง	มูลค่าส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของหน่วยงานหลักจากหักหนี้สิน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน	หมายถึง	ข้อมูลที่แสดงเพิ่มเติมจากข้อมูลที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และงบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นการอธิบาย หรือแยกแสดงรายการที่น่าเสนอ ในรายงานการเงินดังกล่าวและข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่มีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะรับรู้ในรายงานการเงินที่น่าเสนอ
รายได้	หมายถึง	กระแสไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างงวดการรายงานซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แต่ไม่รวมถึงการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนสมทบจากผู้เป็นเจ้าของ

คำศัพท์ที่นิยามในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นและนำมาใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ มีความหมายเดียวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าวนั้น และคำศัพท์ทั้งหมดรวบรวมไว้ในชุดคำศัพท์บัญชีภาครัฐ (เมื่อมีการประกาศใช้)

หน่วยงานทางเศรษฐกิจ

๖. คำว่า “หน่วยงานทางเศรษฐกิจ” ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดขึ้น เพื่อจุดประสงค์ในการรายงานทางการเงิน โดยหมายถึงกลุ่มของหน่วยงานที่ประกอบด้วยหน่วยงานที่ควบคุมและหน่วยงานใดก็ตามที่ถูกควบคุม
๗. คำอื่น ๆ ที่อาจนำมาใช้ในบางครั้งเพื่อกล่าวถึงหน่วยงานทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย “หน่วยงานบริหาร” “หน่วยงานทางการเงิน” และ “หน่วยงานรวม”

ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ

๘. สินทรัพย์เป็นเครื่องมือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อการส่งมอบสินค้าและบริการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน แต่ไม่ได้ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิรับเข้าหน่วยงานโดยตรง เรียกว่าเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิด “ศักยภาพในการให้บริการ” ส่วนสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิรับเข้าหน่วยงานโดยตรง เรียกว่าเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิด “ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต” เพื่อรวมวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการใช้สินทรัพย์เข้าไว้ด้วยกัน มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ได้ใช้คำว่า “ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ” ในการอธิบายคุณสมบัติที่สำคัญของสินทรัพย์

ความมีสาระสำคัญ

๙. ข้อมูลจะถือว่า มีสาระสำคัญหากการไม่แสดงข้อมูลหรือการแสดงผลผิดพลาด มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงิน และการประเมินความมีสาระสำคัญของข้อมูลต้องอาศัย การพิจารณาถึงคุณสมบัติของผู้ใช้รายงานการเงินด้วย โดยมีข้อสมมติฐานว่าผู้ใช้รายงานการเงิน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจทางบัญชีและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยงาน และมีความเต็มใจที่จะ ศึกษาข้อมูลอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น การประเมินความมีสาระสำคัญต้องพิจารณาถึงผลกระทบ ที่มีต่อการตัดสินใจและประเมินผลของผู้ใช้รายงานการเงิน

สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

๑๐. สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ หมายถึง มูลค่าคงเหลือในงบแสดง ฐานะการเงิน (สินทรัพย์หักหนี้สิน) สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน อาจเป็นได้ทั้งยอดบวกหรือลบ

จุดมุ่งหมายของรายงานการเงิน

๑๑. รายงานการเงิน คือ รายงานที่นำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน อย่างมีแบบแผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแส เงินสดของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร หรือกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงินโดยทั่วไปในภาครัฐควรมุ่งที่ การให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะของ หน่วยงานเกี่ยวกับทรัพยากรที่รับผิดชอบ โดย
- (ก) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา การจัดสรร และการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรทางการเงิน
 - (ข) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่หน่วยงานจัดหาเงินมาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และบรรลุความ ต้องการใช้เงินสดของหน่วยงาน
 - (ค) ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการจัดการทางการเงิน สำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และชำระหนี้สิน ตลอดจนข้อผูกพันต่าง ๆ
 - (ง) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะการเงินของหน่วยงานและการเปลี่ยนแปลงของสถานะการเงิน และ
 - (จ) ให้ข้อมูลรวมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในแง่ต้นทุนการ บริการ ประสิทธิภาพ และผลสำเร็จ
๑๒. รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปอาจจะนำไปใช้ในการพยากรณ์ โดยให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการพยากรณ์ระดับของทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ทรัพยากรที่อาจจะเกิดจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ความเสี่ยง และความไม่แน่นอนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การรายงานทางการเงินอาจให้ข้อมูลต่อผู้ใช้ทุกข้อดังนี้

- (ก) ระบุว่าทรัพยากรมีการได้มาและใช้ไปอย่างสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับตามกฎหมายหรือไม่
- (ข) ระบุว่าทรัพยากรมีการได้มาและใช้ไปอย่างสอดคล้องกับกฎหมาย และเงื่อนไขของสัญญา รวมถึงข้อจำกัดทางการเงินที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดขึ้นหรือไม่
๑๓. เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว รายงานการเงินต้องให้ข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้เกี่ยวกับหน่วยงาน
- (ก) สินทรัพย์
- (ข) หนี้สิน
- (ค) สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
- (ง) รายได้
- (จ) ค่าใช้จ่าย
- (ฉ) การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
- (ช) กระแสเงินสด
๑๔. ในขณะที่ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานการเงินอาจเป็นประโยชน์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามย่อหน้าที่ ๑๑ แต่อาจเป็นไปได้ที่จะสนองตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่หน่วยงานนั้นไม่ได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแสวงหากำไร ซึ่งผู้บริหารมักจะต้องรับผิดชอบต่อผลสำเร็จในการให้บริการ และการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเงิน ข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่รายงานการเงิน อาจต้องมีการรายงานควบคู่ไปกับรายงานการเงิน เพื่อแสดงภาพกิจกรรมของหน่วยงานที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในงวดรายงานนั้น ๆ

ความรับผิดชอบต่อรายงานการเงิน

๑๕. ความรับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานอาจมีการกำหนดที่แตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงานตามโครงสร้างของหน่วยงานนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น โดยทั่วไปผู้รับผิดชอบต่อรายงานการเงิน แบ่งเป็น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงาน คือ ผู้อำนวยการกองคลัง และผู้อนุมัติและนำเสนอรายงานการเงิน คือ หัวหน้าหน่วยงาน เป็นต้น

องค์ประกอบของรายงานการเงิน

๑๖. รายงานการเงินฉบับสมบูรณ์ประกอบด้วยรายการทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- (ก) งบแสดงฐานะการเงิน
- (ข) งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- (ค) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

- (ง) งบกระแสเงินสด
 - (จ) รายงานเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรและจำนวนเงินที่ใช้จริง ซึ่งอาจจะแสดงเป็นรายงานแยกต่างหากหรือแสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
 - (ฉ) หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และข้อมูลที่ทำให้คำอธิบายอื่น
 - (ช) ข้อมูลเปรียบเทียบของงวดก่อนตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ ๔๐ และ ๔๐ก
๑๗. รายงานการเงินให้ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและการผูกพันของหน่วยงาน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา รายงาน และกระแสไหลเข้าและออกของทรัพยากรในช่วงเวลาที่รายงาน ข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้ในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการจัดทำผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ณ ระดับที่กำหนด และระดับของทรัพยากรที่อาจจำเป็นต้องจัดหาให้หน่วยงานในอนาคตเพื่อให้สามารถให้บริการได้ตามภาระหน้าที่ของหน่วยงาน
๑๘. หน่วยงานมักจะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่าย ซึ่งจะมีผลใช้บังคับเมื่อมีการออกกฎหมายงบประมาณให้อำนาจอนุมัติการใช้จ่าย การจัดทำรายงานการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปของหน่วยงาน อาจให้ข้อมูลเกี่ยวกับการได้มาและการใช้ไปของทรัพยากรว่าสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับตามกฎหมายหรือไม่ หน่วยงานที่ให้ข้อมูลงบประมาณที่ได้รับจัดสรรต่อสาธารณะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒๘ เรื่อง การนำเสนอข้อมูลงบประมาณในรายงานการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)
๑๙. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้สนับสนุนให้หน่วยงานนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อช่วยผู้ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานและกำกับดูแลสินทรัพย์ ตลอดจนการตัดสินใจและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร ตัวอย่างเช่น รายละเอียดเกี่ยวกับผลผลิตของหน่วยงาน และผลลัพธ์ในรูปแบบของตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน งบแสดงผลการให้บริการ การสอบทานโครงการ และรายงานอื่น ๆ โดยผู้บริหาร เกี่ยวกับผลสำเร็จของหน่วยงานในงวดการรายงานนั้น
๒๐. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้สนับสนุนให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ หรือกฎข้อบังคับที่หน่วยงานภายนอกกำหนดขึ้น ในกรณีที่ไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบนี้ในรายงานการเงิน หน่วยงานควรที่จะแสดงเอกสารอ้างอิงที่มีข้อมูลดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอาจเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ในการแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และอาจกระทบต่อการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานและทิศทางการดำเนินงานในอนาคต ทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อความตั้งใจเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะถูกจัดสรรให้หน่วยงานในอนาคต

ข้อพิจารณาโดยทั่วไป

การนำเสนอรายงานการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

๒๑. รายงานการเงินต้องแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงิน และกระแสเงินสดของหน่วยงานโดยถูกต้องตามที่ควร การแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรคือการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของผลกระทบของรายการ เหตุการณ์อื่น ๆ และเงื่อนไขต่าง ๆ ตามคำนิยามและเกณฑ์การรับรู้รายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ การนำเสนอรายงานการเงินซึ่งได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมให้เหมาะสมแก่กรณีถือว่ารายงานการเงินนั้นนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควร
๒๒. รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ต้องเปิดเผยถึงการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างชัดเจนโดยไม่มีเงื่อนไข หน่วยงานจะต้องไม่อธิบายว่ารายงานการเงินได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ถ้ารายงานการเงินดังกล่าวไม่จัดทำขึ้นตามข้อกำหนดทั้งหมดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ
๒๓. ในสถานการณ์เกือบทั้งหมด รายงานการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรก็ต่อเมื่อ รายงานการเงินนั้นถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และหน่วยงานยังต้องถือปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
- (ก) เลือกและนำนโยบายการบัญชีไปถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด ซึ่งได้กำหนดลำดับขั้นของแนวทางปฏิบัติที่บังคับใช้ในการพิจารณาเลือกใช้นโยบายการบัญชีของผู้บริหารในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐกำหนดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับรายการนั้น ๆ
 - (ข) นำเสนอข้อมูลตลอดจนนโยบายการบัญชีในลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ เปรียบเทียบกันได้ และเข้าใจได้
 - (ค) เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ใช้รายงานการเงินเข้าใจถึงผลกระทบของรายการ เหตุการณ์และเงื่อนไขอื่นที่มีผลต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน
๒๔. การเปิดเผยนโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือการจัดทำคำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่ไม่เหมาะสมที่หน่วยงานใช้ ไม่ทำให้นโยบายการบัญชีนั้นเหมาะสมขึ้น

การดำเนินงานต่อเนื่อง

๒๕. ผู้รับผิดชอบต่อรายงานการเงินต้องประเมินความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของหน่วยงาน รายงานการเงินต้องจัดทำขึ้นตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงาน หรือหยุดดำเนินงาน เมื่อผู้รับผิดชอบต่อ

รายงานการเงินได้ทำการประเมินความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หากผลปรากฏว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ใด ที่อาจทำให้เกิดความสงสัยอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของหน่วยงาน หน่วยงานต้องเปิดเผยให้ทราบถึงความไม่แน่นอนเหล่านั้น ในกรณีที่รายงานการเงินมิได้จัดทำขึ้นตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่อง หน่วยงานจะต้องเปิดเผยถึงข้อเท็จจริงนี้ พร้อมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดทำรายงานการเงินนั้น และเหตุผลที่หน่วยงานไม่อาจดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้

๒๖. โดยปกติแล้วรายงานการเงินจะถูกทำขึ้นภายใต้ข้อสมมติฐานที่หน่วยงานมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และจะดำเนินงานต่อไปในอนาคตตามข้อผูกพันทางกฎหมายที่คาดการณ์ได้ ในการประเมินว่าสมมติฐานการดำเนินงานต่อเนื่องนั้นเหมาะสมหรือไม่ ผู้ที่รับผิดชอบต่อรายงานการเงินควรพิจารณาข้อมูลที่มีทั้งหมดเกี่ยวกับอนาคตที่คาดการณ์ได้ ซึ่งไม่ควรต่ำกว่า (แต่ไม่จำกัดอยู่เพียง) ๑๒ เดือนนับจากวันที่รายงานการเงินได้รับอนุมัติ
๒๗. การพิจารณาขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี การประเมินข้อสมมติฐานของการดำเนินงานต่อเนื่องไม่ถือการทดสอบสภาพคล่องทางการเงินเป็นหลักเช่นเดียวกับในกรณีของหน่วยงานเอกชน ทั้งนี้ อาจมีสถานการณ์บางอย่างที่มีผลการทดสอบด้านสภาพคล่องทางการเงินไม่ดี แต่ปัจจัยอื่น ๆ ยังชี้ว่าหน่วยงานมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น การประเมินงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานชี้ว่าข้อสมมติฐานการดำเนินงานต่อเนื่องอาจไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อกำหนดหรือข้อตกลงในการสนับสนุนทางการเงินในปีถัดไป หรือแผนการจัดการทางการเงินอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าหน่วยงานจะมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
๒๘. การพิจารณาว่าข้อสมมติฐานการดำเนินงานต่อเนื่องนั้นเหมาะสมหรือไม่ มักจะใช้กับระดับหน่วยงานมากกว่าใช้กับระดับรัฐบาลโดยรวม สำหรับระดับหน่วยงานนั้น การประเมินว่าหลักการดำเนินงานต่อเนื่องเหมาะสมหรือไม่ ผู้ที่รับผิดชอบต่อรายงานการเงินอาจจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทั้งในปัจจุบันและที่คาดหวังในอนาคต การปรับโครงสร้างของแต่ละหน่วยงาน ยอดประมาณการรายได้ หรือความเป็นไปได้ที่จะได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และศักยภาพของแหล่งเงินทุนสนับสนุนทดแทน ก่อนที่จะทำการสรุปว่าข้อสมมติฐานการดำเนินงานต่อเนื่องนั้นเหมาะสม

ความสม่ำเสมอในการนำเสนอ

๒๙. หน่วยงานต้องนำเสนอและจัดประเภทรายการในรายงานการเงินในลักษณะเดียวกันในทุกงวด ยกเว้น กรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้
- (ก) ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานหรือการทบทวนรายงานการเงินแล้ว เป็นที่ชัดเจนว่าการนำเสนอและการจัดประเภทรายการในรายงานการเงินแบบใหม่จะทำให้การนำเสนอรายงานการเงินมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

โดยคำนึงถึงเกณฑ์การเลือกใช้และการปฏิบัติตามนโยบายการบัญชีที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางการบัญชี และข้อผิดพลาด

(ข) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอรายงานการเงิน

๓๐. การรับโอน ตัดโอน หรือยุบเลิกหน่วยงานที่มีนัยสำคัญ หรือการทบทวนการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงาน อาจชี้ให้เห็นว่ารายงานการเงินนั้นจำเป็นต้องแสดงรายการแตกต่างไปจากเดิม
๓๑. หน่วยงานจะเปลี่ยนแปลงการนำเสนอรายงานการเงินได้ก็ต่อเมื่อ การนำเสนอที่เปลี่ยนไปนั้นให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีความเกี่ยวข้องมากขึ้นกับการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานการเงิน และคาดว่าจะใช้การนำเสนอในรูปแบบใหม่นั้นต่อไปเพื่อให้รายงานการเงินสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอรายงานการเงิน หน่วยงานต้องจัดประเภทข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบใหม่ตามย่อหน้าที่ ๔๒ และ ๔๓

ความมีสาระสำคัญและการนำเสนอด้วยยอดรวม

๓๒. รายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ละประเภทที่มีสาระสำคัญ ต้องแยกแสดงในรายงานการเงิน รายการที่มีลักษณะหรือหน้าที่ไม่คล้ายคลึงกันแต่ละรายการต้องแยกแสดงในรายงานการเงิน เว้นแต่รายการเหล่านั้นไม่มีสาระสำคัญ
๓๓. รายงานการเงินเป็นผลของการประมวลรายการทางบัญชีหรือเหตุการณ์อื่นจำนวนมาก ที่ได้รวมเป็นประเภทตามลักษณะหรือหน้าที่ของรายการนั้น ๆ ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการรวบรวมและจัดประเภทรายการทางบัญชี คือ การนำเสนอข้อมูลที่ได้สรุปและจัดประเภทแล้วซึ่งปรากฏอยู่ในแต่ละรายการในรายงานการเงิน รายการแต่ละรายการที่ไม่มีสาระสำคัญ ให้นำไปรวมกับรายการอื่นเพื่อนำเสนอในรายงานการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน อย่างไรก็ตาม รายการที่ไม่มีสาระสำคัญพอที่จะแยกแสดงต่างหากในรายงานการเงิน อาจมีสาระสำคัญเพียงพอที่จะแยกแสดงต่างหากในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
๓๔. หน่วยงานไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเฉพาะเจาะจงตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐหากข้อมูลนั้นไม่มีสาระสำคัญ

การหักกลบ

๓๕. หน่วยงานต้องไม่นำสินทรัพย์และหนี้สิน หรือรายได้และค่าใช้จ่าย มาหักกลบกัน นอกจากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมีข้อกำหนดหรืออนุญาตให้หักกลบได้
๓๖. หน่วยงานต้องแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน และรายได้และค่าใช้จ่าย แยกจากกัน การหักกลบรายการในงบแสดงฐานะการเงินหรืองบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน จะทำให้ความสามารถของผู้ใช้รายงานการเงินในการเข้าใจรายการ และความสามารถในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต

ลดลง เว้นแต่การหักกลบนั้นจะสะท้อนสาระของรายการหรือสภาพการณ์นั้น การวัดมูลค่าของสินทรัพย์ซึ่งแสดงสุทธิจากบัญชีปรับมูลค่า ไม่ถือเป็นการหักกลบรายการ ตัวอย่างเช่น การแสดงสินค้าคงเหลือสุทธิจากค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย และลูกหนี้สุทธิจากค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น

๓๓๗. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดนิยามของรายได้ และกำหนดให้หน่วยงานวัดมูลค่ารายได้ด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือที่ค้างรับหักด้วยส่วนลดที่หน่วยงานให้กับผู้ซื้อ หน่วยงานอาจมีรายการอื่น ๆ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้จากการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน แต่เป็นรายการที่มักเกิดขึ้นควบคู่ไปกับกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ หน่วยงานต้องแสดงผลของรายการเหล่านั้นโดยหักกลบรายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากรายการเดียวกัน หากการแสดงผลสุทธิในลักษณะนี้จะช่วยสะท้อนให้เห็นสาระของรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น

(ก) หน่วยงานแสดงผลกำไรและขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน รวมถึงเงินลงทุนและสินทรัพย์อื่นที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยนำมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายหักจากจำนวนเงินที่ได้รับจากการจำหน่าย

(ข) รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับประมาณการหนี้สิน ซึ่งมีการรับรู้ตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๙ เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (เมื่อมีการประกาศใช้) และหน่วยงานคาดว่าจะได้รับชดเชยจากบุคคลที่สามภายใต้ข้อตกลงตามสัญญา (ตัวอย่างเช่น ข้อตกลงในการรับประกันจากผู้ขาย) อาจแสดงสุทธิจากเงินชดเชยที่เกี่ยวข้อง

๓๓๘. นอกจากนี้ ให้หน่วยงานแสดงผลกำไรและขาดทุนที่เกิดจากกลุ่มของรายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตามเกณฑ์สุทธิ ตัวอย่างเช่น ผลกำไรและขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือผลกำไรและขาดทุนที่เกิดจากการถือครองเงินลงทุนเพื่อค้า อย่างไรก็ตาม หากผลกำไรและขาดทุนดังกล่าวมีสาระสำคัญ ให้หน่วยงานแสดงเป็นรายการแยกจากกัน

๓๓๙. การหักกลบกันของกระแสเงินสดจะมีกล่าวถึงในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่อง งบกระแสเงินสด (เมื่อมีการประกาศใช้)

ข้อมูลเปรียบเทียบ

ข้อมูลเปรียบเทียบขั้นต่ำ

๔๐. หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลของงวดก่อนเปรียบเทียบสำหรับทุกรายการที่แสดงในรายงานการเงินงวดปัจจุบันหากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมิได้อนุญาตหรือกำหนดเป็นอย่างอื่น หน่วยงานต้องแสดงข้อมูลเชิงบรรยายและพรรณนาในลักษณะข้อมูลเปรียบเทียบด้วย หากข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเข้าใจรายงานการเงินของงวดปัจจุบัน

- ๔๐ก. หน่วยงานต้องแสดงงบแสดงฐานะการเงินอย่างน้อยรายการเดียวกันกับข้อมูลเปรียบเทียบงวดก่อนหน้า งบแสดงผลการดำเนินงานอย่างน้อยรายการเดียวกันกับข้อมูลเปรียบเทียบงวดก่อนหน้า งบกระแสเงินสดอย่างน้อยรายการเดียวกันกับข้อมูลเปรียบเทียบงวดก่อนหน้า และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนอย่างน้อยรายการเดียวกันกับข้อมูลเปรียบเทียบงวดก่อนหน้า และหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวข้อง
๔๑. ในบางกรณี ข้อมูลเชิงบรรยายในรายงานการเงินงวดก่อน ๆ ยังคงมีความเกี่ยวข้องกับงวดปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น หน่วยงานเปิดเผยรายละเอียดของข้อพิพาททางกฎหมายในงวดปัจจุบัน โดยที่ผลของคดีความยังไม่มีความแน่นอน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลางวดก่อนและผลของคดียังไม่สิ้นสุดในขณะนี้ ผู้ใช้รายงานการเงินอาจได้รับผลประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลจากความไม่แน่นอนที่มีอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลางวดก่อนและจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนที่ได้ดำเนินการในระหว่างงวดเพื่อให้ความไม่แน่นอนนั้นหมดไป
๔๒. เมื่อหน่วยงานมีการแก้ไขการนำเสนอหรือจัดประเภทรายการในรายงานการเงิน หน่วยงานต้องจัดประเภทรายการของจำนวนที่นำมาเปรียบเทียบใหม่ด้วย เว้นแต่การจัดประเภทใหม่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ เมื่อมีการจัดประเภทรายการของจำนวนที่นำมาเปรียบเทียบใหม่ หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้
- (ก) ลักษณะของการจัดประเภทใหม่
 - (ข) จำนวนเงินของแต่ละรายการหรือแต่ละประเภทที่จัดประเภทใหม่
 - (ค) เหตุผลในการจัดประเภทใหม่
๔๓. หากในทางปฏิบัติหน่วยงานไม่สามารถจัดประเภทรายการของจำนวนที่นำมาเปรียบเทียบใหม่ได้ หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้
- (ก) เหตุผลที่ไม่สามารถจัดประเภทรายการใหม่ของจำนวนดังกล่าวได้
 - (ข) ลักษณะของรายการปรับปรุงหากมีการจัดประเภทรายการใหม่
๔๔. การทำให้ข้อมูลในรายงานการเงินแต่ละงวดเปรียบเทียบกันได้ดียิ่งขึ้น จะมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประเมินแนวโน้มของข้อมูลทางการเงินเพื่อการคาดการณ์ ในบางสถานการณ์ การที่จะนำข้อมูลงวดก่อนมาจัดประเภทใหม่เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในงวดปัจจุบันไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น หน่วยงานอาจไม่ได้เก็บข้อมูลในงวดก่อนในลักษณะที่ทำให้หน่วยงานสามารถจัดประเภทรายการใหม่ได้ และอาจไม่สามารถสร้างตัวเลขขึ้นมาใหม่ได้ในทางปฏิบัติ

๔๕. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด ได้กำหนดวิธีการปรับปรุงข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบเมื่อหน่วยงานเปลี่ยนนโยบายการบัญชี หรือแก้ไขผิดพลาด

โครงสร้างและเนื้อหา

ความนำ

๔๖. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดให้เปิดเผยข้อมูลบางรายการในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลรายการอื่น ๆ ไว้ในรายงานการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่อง งบกระแสเงินสด (เมื่อมีการประกาศใช้) ได้กำหนดเรื่องเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลกระแสเงินสด
๔๗. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้บางครั้งใช้คำว่า “การเปิดเผย” ในความหมายกว้าง โดยมีความหมายครอบคลุมถึงรายการที่นำเสนอในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน งบกระแสเงินสด หรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การเปิดเผยข้อมูลยังได้มีการกำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น ๆ หน่วยงานอาจเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เว้นแต่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้หรือมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น ๆ มีข้อกำหนดเฉพาะไว้เป็นอย่างอื่น

การระบุชื่อรายงานการเงิน

๔๘. รายงานการเงินต้องมีการระบุชื่อไว้อย่างชัดเจนและแยกออกจากข้อมูลอื่นที่นำเสนออยู่ในเอกสารเผยแพร่ชุดเดียวกัน
๔๙. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐใช้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินเท่านั้น โดยไม่ใช่ถือปฏิบัติกับข้อมูลอื่นที่นำเสนอในรายงานประจำปี หรือเอกสารอื่น ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใช้รายงานการเงินต้องสามารถแยกแยะข้อมูลที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐกับข้อมูลอื่นที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานการเงิน แต่ไม่ได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเหล่านั้น
๕๐. หน่วยงานต้องระบุชื่อองค์ประกอบของรายงานการเงินแต่ละส่วนอย่างชัดเจน และยังคงต้องแสดงข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้อย่างเด่นชัด และต้องแสดงซ้ำ ถ้าการแสดงซ้ำนั้นทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
- (ก) ชื่อของหน่วยงานที่เสนอรายงานหรือใช้วิธีการอื่นที่เป็นการระบุตัวหน่วยงานได้ และการเปลี่ยนแปลงข้อมูลดังกล่าวจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานงวดก่อน
 - (ข) การระบุว่ารายงานการเงินนั้นเป็นรายงานการเงินเฉพาะหน่วยงาน หรือเป็นรายงานการเงินของหน่วยงานทางเศรษฐกิจ

- (ค) วันที่สิ้นรอบระยะเวลารายงานหรือรอบระยะเวลาที่ครอบคลุมรายงานการเงิน แล้วแต่ว่าจะใช้กับส่วนใดในองค์ประกอบของรายงานการเงิน
- (ง) สกฏเงินที่ใช้รายงานตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๔ เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (เมื่อมีการประกาศใช้)
- (จ) หลักที่ใช้ในการแสดงจำนวนเงินในรายงานการเงิน เช่น พันบาท ล้านบาท เป็นต้น

๕๑. การปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ ๕๐ สามารถทำได้โดยการแสดงข้อความส่วนหัวในแต่ละหน้า และข้อความส่วนหัวโดยย่อของสดมภ์ในรายงานการเงิน หน่วยงานต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจว่าวิธีการใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะนำเสนอข้อมูลดังกล่าว ตัวอย่างเช่น รายงานการเงินที่นำเสนอผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มักไม่แสดงข้อมูลแยกเป็นแต่ละหน้า ดังนั้น หน่วยงานจึงต้องแสดงรายการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่รวมอยู่ในรายงานการเงินสามารถเข้าใจได้
๕๒. หน่วยงานมักแสดงจำนวนเงินไว้เป็นหลักพันหรือหลักล้านตามสกฏเงินที่เสนอรายงาน เพื่อให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเข้าใจรายงานการเงินได้ดีขึ้น หน่วยงานสามารถทำเช่นนั้นได้หากมีการเปิดเผยถึงหลักที่ใช้ในการแสดงจำนวนเงิน และการใช้หลักแสดงจำนวนเงินดังกล่าวไม่เป็นการตัดทอนข้อมูลที่มีสาระสำคัญ

รอบระยะเวลาการรายงาน

๕๓. หน่วยงานต้องนำเสนอรายงานการเงินอย่างน้อยปีละครั้ง ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานและเป็นเหตุให้หน่วยงานต้องนำเสนอรายงานการเงินซึ่งมีรอบระยะเวลาบัญชียาวกว่าหรือสั้นกว่าหนึ่งปี หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับแต่ละงวดในรายงานการเงินดังต่อไปนี้
- (ก) เหตุผลที่มีการใช้งวดการรายงานอื่นนอกเหนือจาก ๑ ปี
 - (ข) ข้อเท็จจริงที่ทำให้จำนวนเงินที่มีการเปรียบเทียบกันสำหรับรายงานการเงินบางงบ เช่น งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน งบกระแสเงินสด และ หมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้
๕๔. ในบางสถานการณ์ หน่วยงานอาจถูกกำหนดให้เปลี่ยนแปลงหรือตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ตัวอย่างเช่น เพื่อที่จะให้รอบระยะเวลาบัญชีสอดคล้องกับปีงบประมาณ ในกรณีเช่นนี้ถือว่า มีความสำคัญที่ผู้ใช้จะต้องตระหนักว่าจำนวนตัวเลขที่แสดงในงวดปัจจุบันและจำนวนที่ใช้เปรียบเทียบกันไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ ตลอดจนเปิดเผยถึงเหตุผลที่มีการเปลี่ยนแปลงวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ความทันเวลา

๕๕. ประโยชน์ของรายงานการเงินที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินระหว่างกาลจะด้อยลงไปหากผู้ใช้ไม่สามารถใช้ได้ภายในช่วงเวลาที่เหมาะสมผลหลังหลังสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กรมบัญชีกลางได้กำหนดระยะเวลาในการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานไว้เป็นการเฉพาะ บัญญัติต่าง ๆ เช่น ความซับซ้อนของการดำเนินงานของหน่วยงานไม่ถือว่าเป็นเหตุผลที่เพียงพอในการไม่รายงานอย่างทันเวลา

งบแสดงฐานะการเงิน

ความแตกต่างระหว่างรายการหมุนเวียนกับรายการไม่หมุนเวียน

๕๖. หน่วยงานต้องแยกแสดงสินทรัพย์และหนี้สินเป็นรายการหมุนเวียนและไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินตามข้อกำหนดของย่อหน้าที่ ๖๒ ถึง ๗๓ เว้นแต่การแสดงรายการตามสภาพคล่องจะมีความน่าเชื่อถือและมีความเกี่ยวข้องมากกว่า หากหน่วยงานปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้สินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดจะต้องแสดงตามลำดับของสภาพคล่อง
๕๗. ไม่ว่าสินทรัพย์และหนี้สินจะนำเสนอไว้ด้วยวิธีใดก็ตาม หน่วยงานต้องเปิดเผยจำนวนที่คาดว่าจะได้รับคืนหรือจ่ายชำระในระยะเวลาเกินกว่า ๑๒ เดือน สำหรับรายการสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละบรรทัดซึ่งได้รวมยอดคงเหลือ ก) ส่วนที่คาดว่าจะได้รับคืนหรือจ่ายชำระนี้ ไม่เกิน ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และ ข) ส่วนที่คาดว่าจะได้รับคืนหรือจ่ายชำระนี้เกินกว่า ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
๕๘. หากหน่วยงานส่งมอบผลผลิตซึ่งมีรอบระยะเวลาการดำเนินงานที่ระบุได้อย่างชัดเจน การจัดประเภทสินทรัพย์และหนี้สินออกเป็นรายการหมุนเวียนและไม่หมุนเวียนไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน จะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ โดยการแยกสินทรัพย์สุทธิที่หน่วยงานใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องออกจากสินทรัพย์สุทธิที่หน่วยงานใช้ในการดำเนินงานระยะยาว การจัดประเภทในลักษณะนี้ทำให้สินทรัพย์ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในรอบระยะเวลาการดำเนินงานปัจจุบันและหนี้สินที่จะถึงกำหนดชำระในช่วงเวลาเดียวกันนั้นแสดงไว้อย่างเด่นชัด
๕๙. สำหรับหน่วยงานบางประเภท เช่น หน่วยงานที่ทำหน้าที่คล้ายสถาบันการเงิน หรือธุรกิจประกันภัย เป็นต้น การแสดงสินทรัพย์และหนี้สินตามลำดับสภาพคล่องของแต่ละรายการ ไม่ว่าจะเรียงจากมากไปหาน้อยหรือน้อยไปหามาก จะให้ข้อมูลที่ น่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องได้ดีกว่าการแสดงเป็นรายการหมุนเวียนและไม่หมุนเวียน เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวไม่ได้ส่งมอบผลผลิตภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานที่ระบุได้อย่างชัดเจน
๖๐. ข้อกำหนดในย่อหน้าที่ ๕๖ อนุญาตให้หน่วยงานที่มีการดำเนินงานหลากหลายสามารถแสดงสินทรัพย์และหนี้สินบางส่วนโดยใช้เกณฑ์รายการหมุนเวียนและรายการไม่หมุนเวียน ควบคู่กับการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินส่วนอื่นตามเกณฑ์การแสดงตามลำดับสภาพคล่องก็ได้ หากการแสดงควบคู่กันนี้ให้ข้อมูลที่ น่าเชื่อถือและมีความเกี่ยวข้องมากกว่า

๖๑. ข้อมูลเกี่ยวกับวันที่คาดว่าหน่วยงานจะได้รับชำระจากสินทรัพย์และจะต้องชำระคืนหนี้สิน เป็นประโยชน์ในการประเมินสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ของหน่วยงาน มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวันครบกำหนดของสินทรัพย์ทางการเงิน และหนี้สินทางการเงิน โดยสินทรัพย์ทางการเงินรวมถึงลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และหนี้สินทางการเงิน รวมถึงเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ข้อมูลเกี่ยวกับวันที่หน่วยงานคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น สินค้าคงเหลือ หรือวันที่หน่วยงานต้องชำระหนี้สินที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ประมาณการหนี้สิน ถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ไม่ว่าสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นจะแสดงรายการหมุนเวียนหรือรายการไม่หมุนเวียนก็ตาม

สินทรัพย์หมุนเวียน

๖๒. หน่วยงานต้องจัดประเภทสินทรัพย์เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน เมื่อสินทรัพย์นั้นเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
- (ก) คาดว่าจะได้รับประโยชน์ หรือตั้งใจจะขายหรือใช้ภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
 - (ข) ถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นเพื่อค้า
 - (ค) คาดว่าจะได้รับประโยชน์ภายในระยะเวลา ๑๒ เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
 - (ง) สินทรัพย์ดังกล่าวเป็นเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด (ตามที่ได้นิยามไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่อง งบกระแสเงินสด (เมื่อมีการประกาศใช้)) และไม่มีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนหรือการใช้ชำระหนี้สินภายในระยะเวลาอย่างน้อย ๑๒ เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

สินทรัพย์ที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้างต้นให้จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

๖๓. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ใช้คำว่า สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ให้รวมถึงรายการ สินทรัพย์มีตัวตน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งมีลักษณะที่เป็นระยะยาว และมีได้มีข้อห้ามในการใช้ คำอธิบายอื่นหากคำที่เลือกใช้แทนนั้นยังคงมีความหมายชัดเจน
๖๔. รอบระยะเวลาการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน คือ รอบระยะเวลาที่ใช้ในการแปลงปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรเป็นผลผลิต ตัวอย่างเช่น รัฐบาลโอนเงินให้หน่วยงานเพื่อให้หน่วยงานเหล่านั้นแปลงทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลผลิตเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่ต้องการ หากรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงานไม่สามารถระบุได้โดยชัดเจน ให้ถือว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานมีระยะเวลา ๑๒ เดือน
๖๕. สินทรัพย์หมุนเวียนรวมถึงลูกหนี้เงินยืม ลูกหนี้จากการขายสินค้าและให้บริการ สินค้าคงคลัง และรายได้จากเงินลงทุนค้างรับ ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้ อาจมีการรับรู้ ใช้จ่าย หรือขาย เป็นส่วนหนึ่งของวงจรรายการดำเนินงานปกติ ถึงแม้ว่าอาจจะไม่มีการรับรู้เกิดขึ้นภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลา

รายงาน สิ้นทรัพย์หมุนเวียนยังรวมถึงสินทรัพย์ที่ถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นเพื่อค้า (ตัวอย่าง รวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือไว้เพื่อค้า ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒๙ เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) และส่วนของสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี

หนี้สินหมุนเวียน

๖๖. หนี้สินจะจัดประเภทเป็นหนี้สินหมุนเวียนเมื่อหนี้สินนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
- (ก) คาดว่าจะมีการชำระภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
 - (ข) ถึงกำหนดชำระภายในเวลา ๑๒ เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
 - (ค) หน่วยงานไม่มีสิทธิอันปราศจากเงื่อนไขให้เลื่อนการชำระหนี้ออกไปอีกเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน (ดูย่อหน้าที่ ๗๐) หากคู่สัญญามีทางเลือกให้จ่ายชำระหนี้โดยการออกตราสารทุน ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่มีผลกระทบต่อการจัดประเภทรายการ
- หนี้สินที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้างต้นให้จัดประเภทเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียน
๖๗. หนี้สินหมุนเวียนบางประเภท เช่น รายการคงค้างที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรของหน่วยงานและต้นทุนดำเนินงานอื่น เป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน หน่วยงานจึงควรจัดประเภทรายการดังกล่าวเป็นหนี้สินหมุนเวียน แม้ว่าจะครบกำหนดชำระเกินกว่า ๑๒ เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน รอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติดังกล่าวนี้ให้ใช้ถือปฏิบัติกับการจัดประเภทสินทรัพย์และหนี้สินของหน่วยงาน สำหรับกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถระบุรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติได้อย่างชัดเจน ให้ถือว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานมีระยะเวลา ๑๒ เดือน
๖๘. หนี้สินหมุนเวียนประเภทอื่น ที่การชำระไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ แต่มีกำหนดชำระภายใน ๑๒ เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ตัวอย่างเช่น ส่วนของหนี้สินทางการเงินระยะยาวที่กำหนดชำระในหนึ่งปี เงินนำส่งกำไรค้างจ่าย และเจ้าหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการค้าอื่น ๆ เป็นต้น สำหรับหนี้สินทางการเงินซึ่งหน่วยงานใช้เป็นแหล่งเงินทุนระยะยาว (นั่นคือมิได้เป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติของหน่วยงาน) และยังไม่ครบกำหนดชำระภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ให้ถือเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ต้องปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ๗๑ และ ๗๒
๖๙. หน่วยงานต้องจัดประเภทหนี้สินทางการเงินที่จะครบกำหนดชำระภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานเป็นหนี้สินหมุนเวียน ถึงแม้ว่าหนี้สินนั้นเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อดังต่อไปนี้
- (ก) เงื่อนไขเดิมในการชำระหนี้สิน มีระยะเวลาเกินกว่า ๑๒ เดือน

- (ข) มีข้อตกลงที่จะชำระหนี้โดยการก่อกหนี้สินระยะยาวใหม่ หรือปรับกำหนดเวลาการจ่ายชำระหนี้ใหม่ให้เป็นหนี้สินระยะยาว ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวจัดทำเสร็จสมบูรณ์ภายหลังจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และก่อนวันที่ได้รับอนุมัติให้ออกรายงานการเงิน
๗๐. ภายใต้เงื่อนไขการกู้ยืมในปัจจุบัน หากหน่วยงานคาดหวังและมีสิทธิในการดำเนินการที่จะชำระภาระผูกพันเดิมโดยการก่อกหนี้สินใหม่ที่มีอายุอย่างน้อย ๑๒ เดือน หรือต่ออายุภาระผูกพันเดิมออกไปเป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ภาระผูกพันนั้นจะต้องจัดประเภทเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนแม้ว่าภาระผูกพันนั้นมีการกำหนดชำระภายในระยะเวลาสั้นกว่า ๑๒ เดือน อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานไม่มีสิทธิในการดำเนินการที่จะชำระภาระผูกพันเดิมโดยการก่อกหนี้สินใหม่ หรือต่ออายุภาระผูกพันเดิม (เช่น ไม่มีข้อตกลงในการชำระภาระผูกพันเดิมโดยการก่อกหนี้สินใหม่) ภาระผูกพันนั้นต้องจัดประเภทเป็นหนี้สินหมุนเวียน ทั้งนี้ โดยไม่ต้องพิจารณาความสามารถของหน่วยงานในการชำระภาระผูกพันเดิมโดยการก่อกหนี้สินใหม่
๗๑. หาก ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานหรือก่อนวันดังกล่าว หน่วยงานละเมิดเงื่อนไขสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นผลให้หนี้สินนั้นเปลี่ยนเป็นหนี้สินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หน่วยงานต้องจัดประเภทหนี้สินนั้นเป็นหนี้สินหมุนเวียน แม้ว่าภายหลังจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานและก่อนวันที่ได้รับอนุมัติให้ออกรายงานการเงิน เจ้าหนี้ตกลงที่จะไม่เรียกคืนหนี้ที่ได้มีการละเมิดเงื่อนไขในสัญญานั้น การที่หน่วยงานต้องจัดประเภทหนี้สินนั้นเป็นหนี้สินหมุนเวียน เนื่องจาก ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา รายงาน หน่วยงานไม่มีสิทธิอันปราศจากเงื่อนไขที่จะเลื่อนการชำระหนี้ออกไปเป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๑๒ เดือนนับจากวันที่ดังกล่าว
๗๒. อย่างไรก็ตาม หากภายในวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผู้ให้กู้ตกลงที่จะผ่อนผันการชำระหนี้ให้เป็นเวลาอย่างน้อย ๑๒ เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน เพื่อให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขการละเมิดเงื่อนไข ซึ่งภายในช่วงระยะเวลาดังกล่าวผู้ให้กู้จะไม่สามารถเรียกร้องให้หน่วยงานจ่ายชำระหนี้คืนในทันที หน่วยงานต้องจัดประเภทหนี้สินนั้นเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียน
๗๓. ในส่วนของเงินกู้ยืมที่จัดประเภทเป็นหนี้สินหมุนเวียน หากมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งดังต่อไปนี้เกิดขึ้นระหว่างวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานและวันที่ได้รับอนุมัติให้ออกรายงานการเงิน เหตุการณ์ดังกล่าวถือว่าเข้าเงื่อนไขที่ไม่ต้องปรับปรุงรายงานการเงิน แต่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๔ เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในรายงาน
- (ก) มีการชำระเงินกู้ยืมโดยการก่อกหนี้สินระยะยาวใหม่
 - (ข) มีการแก้ไขการละเมิดเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว
 - (ค) เจ้าหนี้ผ่อนผันการชำระหนี้ให้เป็นเวลาอย่างน้อย ๑๒ เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลา รายงาน เพื่อให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขการละเมิดเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว

ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงฐานะการเงิน

๗๔. งบแสดงฐานะการเงินต้องมีรายการที่แสดงจำนวนเงินทุกข้อดังต่อไปนี้ เป็นอย่างน้อย :
- (ก) ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
 - (ข) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
 - (ค) สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน
 - (ง) สินทรัพย์ทางการเงิน (ไม่รวมจำนวนเงินที่แสดงภายในข้อ ๗๔ (ก), ๗๔ (ข), ๗๔ (ค) และ ๗๔ (จ))
 - (จ) เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย
 - (ฉ) สินค้าคงเหลือ
 - (ช) วัสดุคงเหลือ
 - (ช) เงินค้างรับจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน (เช่น เงินโอนต่าง ๆ)
 - (ณ) ลูกหนี้จากรายการที่มีการแลกเปลี่ยน
 - (ญ) เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
 - (ฎ) เจ้าหนี้เงินโอน
 - (ฏ) เจ้าหนี้จากรายการที่มีการแลกเปลี่ยน
 - (ฐ) ประมาณการหนี้สิน
 - (ฑ) หนี้สินทางการเงิน (ไม่รวมจำนวนเงินที่แสดงภายในข้อ ๗๔ (ฎ), ๗๔ (ฏ) และ ๗๔ (ฐ))
 - (ฒ) ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม (ที่แสดงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน) และ
 - (ณ) สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ที่จัดสรรให้แก่ผู้เป็นเจ้าของของหน่วยงานที่ควบคุม
๗๕. หน่วยงานต้องแสดงรายการแต่ละบรรทัด หัวข้อเรื่อง และยอดรวมย่อยในงบแสดงฐานะการเงินเพิ่มเติม ถ้าหากการแสดงรายการในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในฐานะการเงินของหน่วยงาน
๗๖. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ได้กำหนดลำดับหรือรูปแบบของการแสดงรายการ รายการต่าง ๆ ตามย่อหน้าที่ ๗๔ เป็นเพียงการกำหนดไว้อย่างง่าย ตามลักษณะและหน้าที่ที่มีความแตกต่างเพียงพอที่จะรองรับการแยกแสดงแต่ละรายการในงบแสดงฐานะการเงิน นอกจากนี้
- (ก) รายการแต่ละบรรทัดมีการแยกแสดง หากขนาด ลักษณะ หรือหน้าที่ของแต่ละรายการหรือผลรวมของรายการที่คล้ายคลึงกันนั้น มีประโยชน์เกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับฐานะการเงินของหน่วยงาน

- (ข) คำอธิบายและการเรียงลำดับการแสดงรายการหรือผลรวมของรายการที่คล้ายคลึงกันอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะและรายการของหน่วยงาน เพื่อให้ข้อมูลที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในฐานะการเงินของหน่วยงาน

๗๗. การใช้ดุลยพินิจว่ารายการใดต้องแยกแยะเพิ่มเติมให้พิจารณาโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

- (ก) ลักษณะและสภาพคล่องของสินทรัพย์
 (ข) การใช้งานของสินทรัพย์ภายในหน่วยงาน
 (ค) จำนวนเงิน ลักษณะ และจังหวะเวลาของหนี้สิน

๗๘. การใช้เกณฑ์วัดมูลค่าที่ต่างกันสำหรับสินทรัพย์ต่างประเภทกัน เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าสินทรัพย์นั้นมีลักษณะและหน้าที่ต่างกัน หน่วยงานจึงต้องแสดงสินทรัพย์แต่ละรายการนั้นแยกจากกัน ตัวอย่างเช่น สินทรัพย์แต่ละประเภทในกลุ่มที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ อาจแสดงในราคาทุนหรือราคาที่เป็นใหม่ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงฐานะการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๗๙. หน่วยงานต้องเปิดเผยประเภทรายการย่อยของรายการแต่ละบรรทัดในงบแสดงฐานะการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยจัดประเภทให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

๘๐. รายละเอียดของประเภทรายการย่อยที่แสดงรายการ ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ขนาด ลักษณะ และหน้าที่ของจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องนั้น หน่วยงานต้องใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ๗๗ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแสดงประเภทรายการ ซึ่งการเปิดเผยรายการแต่ละรายการจะมีความแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น

- (ก) รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ให้แยกแสดงแต่ละประเภท ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
 (ข) ลูกหนี้ ให้แยกแสดงเป็นลูกหนี้จากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน ลูกหนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน เงินจ่ายล่วงหน้า และลูกหนี้อื่นๆ
 (ค) สินค้าคงเหลือ ให้แยกแสดงแต่ละประเภท ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๒ เรื่อง สินค้าคงเหลือ เช่น สินค้าซื้อมาเพื่อขาย วัสดุการผลิต วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป
 (ง) เจ้าหนี้เงินโอน ให้แยกแสดงเป็นเงินโอนค้างจ่าย และจำนวนที่ค้างจ่ายแก่หน่วยงานภายใต้สังกัดหน่วยงานรวม
 (จ) ประมาณการหนี้สิน ให้แยกแสดงเป็นประมาณการหนี้สินเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงาน และรายการอื่น และ

- (ง) องค์ประกอบสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ให้แยกแสดงเป็นทุน รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม และสำรองต่าง ๆ

๘๑. หน่วยงานต้องแยกแสดงรายการต่อไปนี้ ไม่ว่าจะแสดงในงบแสดงฐานะทางการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- (ก) ทุน ซึ่งเป็นยอดรวมสะสม ณ วันที่ในรายงานของเงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของ หักด้วยการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของ
- (ข) รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม
- (ค) สำรองต่าง ๆ รวมถึงรายละเอียดลักษณะ และวัตถุประสงค์ของสำรองแต่ละรายการในยอดสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และ
- (ง) ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด

๘๒. หน่วยงานต้องแสดงรายการรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในระหว่างงวดเพื่อนำมาคำนวณเป็น รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด เว้นแต่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๘๓. ตามปกติรายการรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในระหว่างงวดต้องนำไปรวมเป็นรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด ซึ่งรวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีด้วย อย่างไรก็ตามอาจมีบางสถานการณ์ที่ทำให้บางรายการไม่รวมอยู่ในรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด ได้มีการระบุสถานการณ์ ๒ สถานการณ์ดังกล่าว คือ การแก้ไขข้อผิดพลาด และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

๘๔. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น ๆ กำหนดหรืออนุญาตให้รายการที่เข้าเกณฑ์ตามคำนิยามของรายได้หรือค่าใช้จ่ายแยกออกจากรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด ตัวอย่างเช่น ส่วนเกินจากการตีราคา (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยเฉพาะ (ก) กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการแปลงค่ารายงานการเงินของการดำเนินงานในต่างประเทศ (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๔ เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (เมื่อมีการประกาศใช้)) และ (ข) กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือไว้เพื่อขายใหม่ (แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินสามารถดูได้จากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒๙ เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้))

ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

๘๕. งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินต้องมีรายการที่แสดงจำนวนเงินทุกข้อดังต่อไปนี้สำหรับงวด เป็นอย่างน้อย
- (ก) รายได้
 - (ข) ต้นทุนทางการเงิน
 - (ค) ส่วนแบ่งรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของหน่วยงานร่วมและหน่วยงานร่วมค้าที่ใช้วิธี ส่วนได้เสีย
 - (ง) กำไรหรือขาดทุนที่รับรู้จากการจำหน่ายสินทรัพย์และการชำระหนี้สินอันเนื่องมาจากการ ดำเนินงานที่ยกเลิก
 - (จ) รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย
๘๖. หน่วยงานต้องเปิดเผยรายการดังต่อไปนี้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นการจัดสรร สำหรับงวด ดังนี้
- (ก) รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวดที่เป็นส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม
 - (ข) รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวดที่เป็นส่วนของผู้เป็นเจ้าของของหน่วยงาน ผู้ควบคุม
๘๗. หน่วยงานต้องแสดงรายการแต่ละบรรทัด หัวข้อเรื่อง และยอดรวมย่อยในงบแสดงผลการ ดำเนินงานทางการเงิน ถ้าหากการแสดงผลการในลักษณะดังกล่าวช่วยให้เกิดความเข้าใจในผล การดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน
๘๘. กิจกรรม รายการทางบัญชี และเหตุการณ์อื่น ๆ ที่หลากหลายของหน่วยงานมีผลกระทบที่แตกต่างกัน ต่อความสามารถในการบรรลุพันธกิจในการส่งมอบผลผลิตของหน่วยงาน การเปิดเผยถึงองค์ประกอบ ต่าง ๆ ของผลการดำเนินงานจะช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินเข้าใจผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น รวมถึงจะ ช่วยในการพยากรณ์ผลงานในอนาคต การเปิดเผยดังกล่าวอาจเป็นการเพิ่มหัวข้อรายการใน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตลอดจนปรับคำอธิบายต่าง ๆ และลำดับการนำเสนอรายการ ต่าง ๆ เมื่อเห็นว่าจำเป็นต่อการอธิบายถึงองค์ประกอบของผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่จะต้องนำมา พิจารณารวมถึงความมีสาระสำคัญและลักษณะขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรายได้และค่าใช้จ่าย รายการรายได้และค่าใช้จ่ายจะมีการหักกลบกันก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ที่ปรากฏในย่อหน้า ๓๕

ข้อมูลที่ต้องนำเสนอในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๘๙. สำหรับรายการรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีสาระสำคัญ หน่วยงานต้องเปิดเผยลักษณะและจำนวนแยก สำหรับแต่ละรายการ

๔๐. สถานการณ์ที่ทำให้หน่วยงานต้องมีการเปิดเผยรายการรายได้และค่าใช้จ่ายแยกแต่ละรายการ รวมถึง
- (ก) การปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ หรือการปรับลดมูลค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ให้เป็นมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน รวมทั้งการกลับรายการปรับลดมูลค่าดังกล่าว
 - (ข) การปรับโครงสร้างกิจกรรมของหน่วยงาน รวมทั้งการกลับรายการประมาณการหนี้สินที่ได้ตั้งไว้สำหรับต้นทุนในการปรับโครงสร้างดังกล่าว
 - (ค) การจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
 - (ง) การแปรรูปหน่วยงาน หรือการจำหน่ายเงินลงทุน
 - (จ) การดำเนินงานที่ยกเลิก
 - (ฉ) การยุติของคดีทางกฎหมาย
 - (ช) การกลับรายการประมาณการหนี้สิน
๔๑. หน่วยงานต้องแสดงประเภทรายการย่อยของรายได้ทั้งหมดในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน หรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยจัดประเภทรายการให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของหน่วยงาน
๔๒. หน่วยงานต้องแสดงการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยการจัดประเภทรายการตามลักษณะของค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน หรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
๔๓. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้สนับสนุนให้หน่วยงานนำเสนอการวิเคราะห์ตามย่อหน้าที่ ๔๒ ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
๔๔. หน่วยงานแสดงประเภทรายการย่อยของค่าใช้จ่ายเพื่อเน้นให้เห็นถึงต้นทุนและรายได้เพื่อชดเชยต้นทุนของแผนงาน งาน/โครงการ กิจกรรม (และส่วนงานภายในหน่วยงาน)
๔๕. ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน หน่วยงานต้องรวมค่าใช้จ่ายจำพวกเดียวกันตามลักษณะของค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน (ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายอุดหนุน และค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย เป็นต้น) โดยไม่มีการปันส่วนระหว่างส่วนงานภายในหน่วยงาน การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามวิธีนี้อาจง่ายต่อการปฏิบัติ เนื่องจากไม่จำเป็นต้องปันส่วนค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ของค่าใช้จ่ายนั้น ตัวอย่างการจัดประเภทค่าใช้จ่ายตามลักษณะของค่าใช้จ่ายเป็นดังนี้
รายได้	x	
ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	x	
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	x	
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	x	

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	<u> x </u>
รวมค่าใช้จ่าย	<u> (x) </u>
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย	<u> x </u>

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

๙๖. หน่วยงานต้องนำเสนองบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ซึ่งประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้
- (ก) รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด
 - (ข) รายการแต่ละรายการของรายได้และค่าใช้จ่ายที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นกำหนดให้รับรู้โดยตรงในยอดสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และยอดรวมของรายการเหล่านี้
 - (ค) รายได้และค่าใช้จ่ายรวมสำหรับงวด (คำนวณโดย ผลรวมของย่อหน้าที่ ๙๖ (ก) และ ๙๖ (ข)) ซึ่งแสดงจำนวนรวมที่จัดสรรให้แก่ส่วนของผู้เป็นเจ้าของของหน่วยงานที่ควบคุมและส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม แยกออกจากกัน และ
 - (ง) สำหรับแต่ละองค์ประกอบของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ให้แสดงผลกระทบของการนำนโยบายการบัญชีมาปรับปรุงย้อนหลังหรือแก้ไขรายงานการเงินย้อนหลังตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด
๙๗. นอกจากนี้หน่วยงานจะต้องนำเสนอรายงานดังต่อไปนี้ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน หรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- (ก) รายการกับผู้เป็นเจ้าของในฐานะที่เป็นเจ้าของ ซึ่งแสดงการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของ
 - (ข) ยอดดุลรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสมในวันต้นงวด และวันสิ้นงวดที่รายงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสำหรับงวดบัญชีนั้น และ
 - (ค) สำหรับองค์ประกอบแต่ละรายการของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนที่แยกแสดงออกจากกันจะต้องสามารถกระหายอดระหว่างยอดยกมา ณ วันต้นงวด และวันสิ้นงวด เพื่อเป็นการเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงนั้น
๙๘. การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนของหน่วยงานระหว่างต้นงวดที่รายงานกับวันสิ้นงวดที่รายงานสะท้อนให้เห็นการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสินทรัพย์สุทธิของหน่วยงานในระหว่างงวด
๙๙. การเปลี่ยนแปลงโดยรวมในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แสดงถึงรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวดรวมทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มีการรับรู้โดยตรงไปยังสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

๑๐๐. เงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของและการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของ รวมถึงเงินโอนระหว่าง ๒ หน่วยงาน ภายในหน่วยงานทางเศรษฐกิจเดียวกัน (ตัวอย่างเช่น เงินโอนจากรัฐบาลในฐานะที่เป็นเจ้าของให้แก่หน่วยงานของรัฐ) เงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของในฐานะที่เป็นเจ้าของให้แก่หน่วยงานที่ถูกควบคุม จะถูกรับรู้โดยการปรับปรุงโดยตรงไปยังสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน เมื่อเงินทุนนั้นทำให้เกิดส่วนได้เสียคงเหลือในหน่วยงานในรูปของสิทธิเรียกร้องต่อสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนเท่านั้น
๑๐๑. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดให้รวมรายการรายได้และค่าใช้จ่ายทุกรายการที่รับรู้ในระหว่างงวดไว้ในรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด เว้นแต่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น มาตรฐานการบัญชีภาครัฐบางฉบับกำหนดให้แสดงเป็นการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนโดยตรง (ตัวอย่างเช่น การตีราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลง ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเฉพาะบางกรณี เป็นต้น) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้จึงเน้นให้แสดงยอดรวมรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน รวมทั้งแสดงรายการที่รับรู้โดยตรงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน เนื่องจากทุกรายการของผลรวมรายได้และค่าใช้จ่ายมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการประเมินการเปลี่ยนแปลงในฐานะการเงินของหน่วยงาน ระหว่างวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ๒ งวด
๑๐๒. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด กำหนดให้ใช้วิธีการปรับปรุงย้อนหลัง เพื่อแสดงให้เห็นผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี หากทำได้ในทางปฏิบัติ ยกเว้นในกรณีที่การปฏิบัติในช่วงการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นกำหนดให้ใช้วิธีอื่น มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ ๓ ยังได้กำหนดให้ใช้วิธีปรับรายงานการเงินย้อนหลังเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด หากทำได้ในทางปฏิบัติ โดยการปรับปรุงย้อนหลังและการปรับรายงานการเงินย้อนหลังไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แต่เป็นการปรับปรุงยอดยกมาของรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม ยกเว้นมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่นจะกำหนดให้เป็นการปรับปรุงย้อนหลังขององค์ประกอบอื่นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ย่อหน้าที่ ๔๖ (ง) กำหนดให้หน่วยงานเปิดเผยการปรับปรุงรวมของแต่ละองค์ประกอบของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในนโยบายการบัญชี แยกออกจากการแก้ไขข้อผิดพลาดในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน โดยหน่วยงานต้องเปิดเผยยอดปรับปรุงข้างต้นสำหรับแต่ละงวดของรายงานการเงินงวดก่อนที่นำมาแสดงเปรียบเทียบกับรายงานการเงินงวดปัจจุบันและต้นงวด
๑๐๓. การปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ ๔๖ และ ๔๗ อาจใช้รูปแบบรายงานตามแนวดิ่งเพื่อกระทบยอดยกมาต้นงวดและยอดยกไปสิ้นงวดขององค์ประกอบแต่ละรายการของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ทางเลือกอื่นของการปฏิบัติดังกล่าว คือการแสดงเพียงรายการที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ ๔๖ ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน รายการที่อธิบายในย่อหน้าที่ ๔๗ หากเลือกปฏิบัติตามทางเลือกดังกล่าวให้หน่วยงานแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบกระแสเงินสด

๑๐๔. ข้อมูลกระแสเงินสดช่วยให้เกณฑ์ในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการก่อให้เกิดเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด และความต้องใช้กระแสเงินสดของหน่วยงานแก่ผู้ใช้งบการเงิน มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่อง งบกระแสเงินสด (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดข้อบังคับ ในการนำเสนอและการเปิดเผยข้อมูลกระแสเงินสด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน**โครงสร้าง**

๑๐๕. หมายเหตุประกอบงบการเงินจะต้อง

- (ก) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำรายงานการเงินและนโยบายการบัญชีเฉพาะที่ หน่วยงานใช้ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ ๑๑๐ ถึง ๑๑๗
- (ข) เปิดเผยข้อมูลที่กำหนดโดยมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่ไม่ได้นำเสนอไว้ที่ใดในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน และงบกระแสเงินสด และ
- (ค) ให้ข้อมูลอื่นเพิ่มเติมที่ไม่ได้นำเสนอไว้ที่ใดในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน หรืองบกระแสเงินสดแต่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจรายงานการเงินเหล่านั้น

๑๐๖. หน่วยงานต้องนำเสนอหมายเหตุประกอบงบการเงินในลักษณะเป็นระบบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในทางปฏิบัติ โดยแต่ละรายการที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และงบกระแสเงินสด หน่วยงานต้อง มีการอ้างอิงข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๑๐๗. โดยปกติหน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้ รายงานการเงินเข้าใจและสามารถเปรียบเทียบรายงานการเงินของหน่วยงานกับรายงานการเงินของ หน่วยงานอื่นได้

- (ก) ข้อความที่ระบุว่ารายงานการเงินได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ (ดูย่อหน้าที่ ๒๒)
- (ข) สรุปนโยบายการบัญชีสำคัญที่หน่วยงานใช้ (ดูย่อหน้าที่ ๑๑๐)
- (ค) ข้อมูลประกอบแต่ละรายการที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และงบกระแสเงินสด โดยจัด เรียงลำดับตามรายงานการเงินและตามลำดับของแต่ละรายการที่นำเสนอในรายงานการเงินนั้น และ

- (ง) การเปิดเผยข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งรวมถึง
- (๑) หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ดูมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๙ เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (เมื่อมีการประกาศใช้)) และภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งยังไม่ได้รับรู้
 - (๒) การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน เช่น วัตถุประสงค์ และนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของหน่วยงาน (ดูมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้))

๑๐๘. ในบางสถานการณ์ หน่วยงานอาจมีความจำเป็นหรือตั้งใจที่จะต้องเปลี่ยนแปลงลำดับการแสดงผลของรายการเฉพาะที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตัวอย่างเช่น หน่วยงานอาจรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมซึ่งรับรู้ในรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย กับข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาครบกำหนดของเครื่องมือทางการเงิน แม้ว่าเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมจะเกี่ยวข้องกับงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และระยะเวลาครบกำหนดของเครื่องมือทางการเงินจะเกี่ยวข้องกับงบแสดงฐานะทางการเงิน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานยังต้องคงหมายเหตุประกอบงบการเงินไว้ตามโครงสร้างที่เป็นระบบให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ในทางปฏิบัติ

๑๐๙. หน่วยงานอาจนำเสนอหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำรายงานการเงินและนโยบายการบัญชีเฉพาะที่หน่วยงานเลือกใช้ แยกไว้เป็นอีกส่วนหนึ่งของรายงานการเงิน

การเปิดเผยนโยบายการบัญชี

๑๑๐. หน่วยงานต้องเปิดเผยทุกเรื่องต่อไปนี้ในหัวข้อสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
- (ก) เกณฑ์ (มูลฐาน) การวัดมูลค่าที่ใช้จัดทำรายงานการเงิน
 - (ข) เนื้อหาที่หน่วยงานนำมาใช้ปฏิบัติในหัวข้อการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ
 - (ค) นโยบายการบัญชีอื่น ๆ ที่หน่วยงานเลือกใช้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสำเร็จได้ในรายงานการเงินของหน่วยงาน
๑๑๑. เกณฑ์หรือมูลฐานการวัดมูลค่าที่ใช้จัดทำรายงานการเงิน (ตัวอย่างเช่น การวัดมูลค่าด้วยราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ มูลค่ายุติธรรม มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน) เป็นส่วนสำคัญที่หน่วยงานต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้รายงานการเงิน เพราะเกณฑ์ดังกล่าวที่หน่วยงานใช้จัดทำรายงานการเงินมีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ใช้รายงานการเงิน ดังนั้น ถ้าหน่วยงานใช้เกณฑ์การวัดมูลค่าในรายงานการเงินมากกว่าหนึ่งเกณฑ์ ตัวอย่างเช่น กรณีสินทรัพย์บางประเภทมีการตีราคาใหม่ หน่วยงานต้องเปิดเผยให้ทราบถึงประเภทของสินทรัพย์และหนี้สินที่นำเกณฑ์การวัดมูลค่าแต่ละเกณฑ์มาใช้

๑๑๒. ในการตัดสินใจว่าหน่วยงานต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีเรื่องใดบ้างนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานต้องพิจารณาว่าการเปิดเผยนั้นจะช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินเข้าใจได้ว่ารายการบัญชี เหตุการณ์อื่น ๆ และสภาพการณ์ ได้นำมาสะท้อนไว้ให้เห็นในผลการดำเนินงานทางการเงินและฐานะการเงินที่รายงานอย่างไร การเปิดเผยให้ทราบถึงนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารเลือกใช้จะมีประโยชน์มากต่อผู้ใช้รายงานการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้นั้นเป็นการตัดสินใจจากทางเลือกหลายทางที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐอนุญาต ตัวอย่างเช่น การเปิดเผยข้อมูลว่าหน่วยงานเลือกวิธีมูลค่ายุติธรรมหรือวิธีราคาทุนสำหรับรายการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (ดูมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๖ เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐบางฉบับมีข้อกำหนดพิเศษที่กำหนดให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีโดยเฉพาะ รวมถึงทางเลือกที่เลือกโดยผู้บริหารระหว่างนโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันตามที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐอนุญาต ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ กำหนดการเปิดเผยเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดมูลค่า ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๕ เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม กำหนดให้เปิดเผยต้นทุนการกู้ยืมโดยรับรู้ทันทีเป็นค่าใช้จ่าย หรือรวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข
๑๑๓. แต่ละหน่วยงานต้องพิจารณาเปิดเผยลักษณะการดำเนินงานและนโยบายการบัญชีที่ใช้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ใช้รายงานการเงินคาดหวังว่าจะได้รับทราบตามประเภทของหน่วยงานนั้น ตัวอย่างเช่น สำหรับหน่วยงานที่จัดเก็บรายได้ที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน ผู้ใช้รายงานการเงินของหน่วยงานคาดหวังจะได้ทราบนโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้จากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน หรือสำหรับหน่วยงานที่มีการดำเนินงานในต่างประเทศหรือมีรายการเป็นเงินตราต่างประเทศที่มีนัยสำคัญ ผู้ใช้รายงานการเงินย่อมคาดหวังจะทราบนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้ผลกำไรและขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน
๑๑๔. นโยบายการบัญชีอาจมีความสำคัญเนื่องจากลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงาน แม้ว่าจำนวนเงินของรายการที่แสดงในงวดปัจจุบันและงวดก่อน ๆ จะไม่มีสาระสำคัญก็ตาม การเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญแต่ละเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐกำหนดไว้ แต่หน่วยงานได้เลือกและนำนโยบายการบัญชีไปใช้ตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด เป็นการเหมาะสม
๑๑๕. หน่วยงานต้องเปิดเผยไว้ในหัวข้อสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้ออื่นเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร นอกเหนือจากการใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวกับการประมาณการ (ดูย่อหน้าที่ ๑๑๘) ที่ผู้บริหารได้นำมาใช้ตามกระบวนการในการนำนโยบายการบัญชีของหน่วยงานไปถือปฏิบัติ และมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินของรายการที่รับรู้ในรายงานการเงิน

๑๑๖. ในกระบวนการปฏิบัติตามนโยบายการบัญชีของหน่วยงาน ผู้บริหารของหน่วยงานต้องใช้ดุลยพินิจหลายอย่างนอกเหนือจากการใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับประมาณการทางบัญชี ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินที่รับรู้ในรายงานการเงิน ตัวอย่างของการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารได้แก่
- (ก) สินทรัพย์ของหน่วยงานเป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนหรือไม่
 - (ข) ข้อตกลงในการจัดหาสินค้าและ/หรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สินทรัพย์เข้าเนื้อหาของสัญญาเช่าหรือไม่
 - (ค) โดยเนื้อหาของรายการแล้ว การขายสินค้าบางรายการถือเป็นข้อตกลงทางการเงินซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้จากการขายหรือไม่
 - (ง) ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เสนอรายงานกับหน่วยงานอื่น ทำให้หน่วยงานที่เสนอรายงานสามารถควบคุมหน่วยงานอื่นนั้นได้หรือไม่
๑๑๗. การเปิดเผยข้อมูลตามย่อหน้าที่ ๑๑๕ เป็นข้อกำหนดตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๘ เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลส่วนได้เสียในหน่วยงานอื่น (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้หน่วยงานเปิดเผยดุลยพินิจที่ใช้ในการพิจารณาว่าหน่วยงานมีอำนาจควบคุมหน่วยงานอื่นหรือไม่ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๖ เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน กำหนดว่าในกรณีที่หน่วยงานจัดประเภทอสังหาริมทรัพย์ได้ยาก หน่วยงานต้องเปิดเผยเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเองเพื่อใช้ในการแยกประเภทอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน สินทรัพย์ที่หน่วยงานเป็นผู้ครอบครอง และอสังหาริมทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายตามปกติของหน่วยงาน

แหล่งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ

๑๑๘. หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อสมมติที่ใช้เกี่ยวกับอนาคต และแหล่งที่มาที่สำคัญอื่นของความไม่แน่นอนในการประมาณการที่มีอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ซึ่งมีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นเหตุให้ต้องมีการปรับปรุงที่มีสาระสำคัญในมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินในปีถัดไป ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งรวมถึงรายละเอียดทุกข้อ ดังนี้
- (ก) ลักษณะของสินทรัพย์และหนี้สินที่ต้องมีการปรับปรุงมูลค่า
 - (ข) มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
๑๑๙. ในการกำหนดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินบางประเภท หน่วยงานต้องใช้การประมาณการผลกระทบของเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคตที่จะมีต่อสินทรัพย์และหนี้สินเหล่านั้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ตัวอย่างเช่น กรณีที่ไม่มีราคาตลาดอ้างอิงได้เพื่อใช้ในการวัดมูลค่า ประมาณการที่เกี่ยวข้องกับอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นในการวัดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แต่ละประเภท ผลกระทบจากความล้าสมัยของเทคโนโลยีที่มีต่อสินค้าคงเหลือ และประมาณการ

เหล่านี้จะต้องอาศัยข้อสมมติต่าง ๆ เกี่ยวกับการปรับปรุงค่าความเสี่ยงของกระแสเงินสดหรืออัตราคิดลดที่ใช้และการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาในอนาคตซึ่งจะมีผลกระทบต่อต้นทุนตัวอื่น ๆ

๑๒๐. ข้อสมมติและที่มาของความไม่แน่นอนในการประมาณการที่เปิดเผยตามย่อหน้าที่ ๑๑๘ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการ ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างลำบากโดยมีจิตสำนึกหรือมีความซับซ้อน ยิ่งจำนวนของตัวแปรและข้อสมมติที่มีผลกระทบต่อผลการคลี่คลายในอนาคตที่เป็นไปได้ของความไม่แน่นอนเพิ่มมากขึ้นเท่าใด การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารจะยิ่งต้องใช้จิตสำนึกมากขึ้นและซับซ้อนขึ้นเท่านั้น ซึ่งมักจะทำให้เกิดการปรับปรุงอย่างมีสาระสำคัญที่ตามมาต่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินมีมากขึ้นด้วย
๑๒๑. ข้อมูลที่เปิดเผยตามย่อหน้าที่ ๑๑๘ ไม่ได้กำหนดไว้สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่มีความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญที่มูลค่าตามบัญชีอาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นสาระสำคัญในปีบัญชีถัดไป หาก ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน สินทรัพย์และหนี้สินนั้นถูกวัดมูลค่าโดยพิจารณาจากมูลค่ายุติธรรมที่ได้มาจากราคาตลาดที่สำรวจมาในระยะเวลาไม่นาน มูลค่ายุติธรรมดังกล่าวอาจจะเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญในปีถัดไป แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นจากข้อสมมติหรือที่มาของความไม่แน่นอนในการประมาณการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
๑๒๒. ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามย่อหน้าที่ ๑๑๘ ต้องนำเสนอในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินมีความเข้าใจถึงการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเกี่ยวกับอนาคต และที่มาของความไม่แน่นอนของประมาณการที่ใช้ ลักษณะและระดับของข้อมูลที่ให้จะแตกต่างกันตามลักษณะของข้อสมมติและสถานการณ์อื่น ๆ ตัวอย่างของเรื่องที่ควรเปิดเผยข้อมูล ได้แก่
- (ก) ลักษณะของข้อสมมติหรือความไม่แน่นอนอื่นของการประมาณการ
 - (ข) ความอ่อนไหวของมูลค่าตามบัญชีต่อวิธีการ ข้อสมมติ และประมาณการที่ใช้ในการคำนวณ รวมทั้งเหตุผลของความอ่อนไหวนั้น
 - (ค) ผลการคลี่คลายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของความไม่แน่นอน และช่วงของผลลัพธ์ที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผลเกี่ยวข้องกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินที่ได้รับผลกระทบในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป
 - (ง) คำอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่ใช้ในอดีตเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าว หาก ความไม่แน่นอนนั้นยังคงอยู่
๑๒๓. ในการเปิดเผยข้อมูลตามย่อหน้าที่ ๑๑๘ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณหรือการพยากรณ์ต่าง ๆ
๑๒๔. ในกรณีที่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติที่จะเปิดเผยระดับของผลกระทบที่เป็นไปได้ของข้อสมมติ และที่มาที่สำคัญอื่นของความไม่แน่นอนในการประมาณการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน หน่วยงานต้องเปิดเผยว่ามีความเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผลโดยใช้ความรู้เท่าที่มีอยู่ ว่าผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจริง

ในปีถัดไปซึ่งมีความแตกต่างจากข้อสมมติที่ใช้ อาจทำให้ต้องมีการปรับปรุงอย่างมีสาระสำคัญต่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่ถูกกระทบ และไม่ว่ากรณีใด หน่วยงานต้องเปิดเผยลักษณะและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้เฉพาะรายการ (หรือทั้งประเภทของสินทรัพย์หรือหนี้สิน) ที่ถูกกระทบโดยข้อสมมติที่หน่วยงานใช้

๑๒๕. ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามย่อหน้าที่ ๑๑๕ เกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจซึ่งผู้บริหารจัดทำขึ้นตามกระบวนการในการนำนโยบายการบัญชีของหน่วยงานไปถือปฏิบัติ ไม่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลของที่มาที่สำคัญของความไม่แน่นอนในการประมาณการตามย่อหน้าที่ ๑๑๘
๑๒๖. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น ๆ กำหนดให้เปิดเผยข้อสมมติที่สำคัญบางประการที่ได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ๑๑๘ ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๙ เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้เปิดเผยข้อสมมติที่สำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจกระทบต่อรายการประเภทประมาณการหนี้สินภายใต้สถานการณ์เฉพาะ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้เปิดเผยข้อสมมติที่สำคัญที่หน่วยงานใช้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่แสดงมูลค่าตามบัญชีด้วยมูลค่ายุติธรรม มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ กำหนดให้เปิดเผยข้อสมมติสำคัญที่หน่วยงานใช้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่มีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ เป็นต้น

การเปิดเผยเรื่องอื่น ๆ

๑๒๗. หน่วยงานต้องเปิดเผยเรื่องต่อไปนี้หากยังมีได้เปิดเผยไว้ที่ใดในข้อมูลที่เผยแพร่พร้อมรายงานการเงิน
- (ก) รูปแบบทางกฎหมายของหน่วยงาน
 - (ข) คำอธิบายลักษณะการดำเนินงานและภารกิจหลักของหน่วยงาน
 - (ค) การอ้างอิงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงาน
 - (ง) ชื่อของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม และหน่วยงานที่ควบคุมลำดับสูงสุดในกลุ่มหน่วยงานทางเศรษฐกิจ (ถ้ามี) และ
 - (จ) หน่วยงานที่มีอายุจำกัด ต้องแจ้งให้ทราบถึงระยะเวลาของหน่วยงาน

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

๑๒๘. ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เป็นครั้งแรก หน่วยงานอาจนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบตามเกณฑ์ทางบัญชีที่ถือปฏิบัติอยู่ก่อน ในรายงานการเงินใด ๆ ที่แสดงข้อมูลเปรียบเทียบตามเกณฑ์ทางบัญชีที่ถือปฏิบัติอยู่ก่อนดังกล่าว หน่วยงานต้องแสดงข้อความกำกับข้อมูล

เปรียบเทียบนั้นไว้ด้วยว่าจัดทำตามเกณฑ์เดิมซึ่งไม่ใช่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และเปิดเผยข้อมูลลักษณะของรายการปรับปรุงที่สำคัญที่ต้องมีเพื่อให้ข้อมูลสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

วันถือปฏิบัติ

๑๒๙. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑ เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน (IPSAS 1 (2017)) มีข้อแตกต่างที่สำคัญ ดังนี้

๑. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีการตัดเนื้อหาของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑ เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน ดังนี้
 - ๑.๑ คำอธิบายหน่วยงานทางเศรษฐกิจจากรวมถึงหน่วยงานที่ดำเนินการทั้งเรื่องนโยบายทางสังคม และเรื่องจุดประสงค์ทางธุรกิจ ตามย่อหน้าที่ 10
 - ๑.๒ ความรับผิดชอบในการจัดทำรายงานการเงินรวมของรัฐบาล ตามย่อหน้าที่ 20
 - ๑.๓ การสนับสนุนให้หน่วยงานที่จัดทำรายงานการเงินตามเกณฑ์เดียวกับงบประมาณ ให้ข้อมูลรายงานการเงินเปรียบเทียบกับงบประมาณ ตามย่อหน้าที่ 24
 - ๑.๔ การเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่ยากจะเกิดขึ้น ซึ่งฝ่ายบริหารของหน่วยงานเห็นว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้ใช้รายงานการเงินเกิดความเข้าใจผิดอย่างมาก ตามย่อหน้าที่ 31 – 37
 - ๑.๕ เงื่อนไขการจัดประเภทเป็นหนี้สินหมุนเวียน เรื่องการถือหนี้สินไว้โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นคือถือไว้เพื่อค้า ตามย่อหน้าที่ 80(b)
 - ๑.๖ การเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีการจัดประเภทรายการใหม่ระหว่างหนี้สินทางการเงินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับเครื่องมือทางการเงินที่ให้สิทธิขายคืนที่จัดประเภทเป็นตราสารทุน และเครื่องมือทางการเงินที่กำหนดให้หน่วยงานมีภาระผูกพันที่จะนำส่งสินทรัพย์สุทธิตามสัดส่วนให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเมื่อครบกำหนดชำระและถูกจัดประเภทเป็นตราสารทุนตามย่อหน้าที่ 95(a)
 - ๑.๗ ข้ออภิปรายเกี่ยวกับสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน และการเปิดเผยข้อมูลกรณีที่หน่วยงานมีโครงสร้างส่วนทุนเป็นหุ้นทุน ตามย่อหน้าที่ 96 – 98
 - ๑.๘ ทางเลือกในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตามย่อหน้าที่ 109 และ 113 – 116
 - ๑.๙ การเปิดเผยข้อมูลเงินปันผลหรือการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของแบบอื่นที่คล้ายกัน และเงินปันผลต่อหุ้น เมื่อมีการจ่ายเงินดังกล่าวในกรณีที่หน่วยงานมีโครงสร้างส่วนทุนเป็นหุ้นทุน ตามย่อหน้าที่ 117
 - ๑.๑๐ การเปิดเผยข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถประเมินวัตถุประสงค์ นโยบาย และกระบวนการที่ใช้บริหารทุนของหน่วยงาน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่ให้สิทธิขายคืนที่จัดประเภทเป็นตราสารทุน ตามย่อหน้าที่ 148A – 148D
๒. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ปรับข้อความในย่อหน้าที่ 19 – 20 29(b) 69 และ 88(f) ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑ เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน
๓. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เพิ่มวิธีปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการนำมาตรฐานฯ ไปถือปฏิบัติ

ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๕๓๑

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี ผู้อำนวยการ เลขาธิการ ผู้บัญชาการ อัยการสูงสุด ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว ๗๐ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

๒. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๕๖ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ กรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวทางการบันทึกรายการบัญชีของเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ในระบบ GFMS และรหัสบัญชีแยกประเภทที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชี ประเภทเอกสาร RE และ PP นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการบันทึกรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ประกอบกับรหัสบัญชีแยกประเภทที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชีของเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ในระบบ GFMS ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ ยังไม่ครอบคลุมสำหรับการบันทึกรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZRP_RE หรือ แบบ บข ๐๑ ประเภทเอกสาร RE และคำสั่งงาน ZF_02_PP หรือแบบ บข ๐๑ ประเภทเอกสาร PP จึงขอยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ในระบบ GFMS เป็นไปในแนวทางเดียวกันและข้อมูลทางบัญชีของหน่วยงานภาครัฐมีความครบถ้วนสมบูรณ์ จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ในระบบ GFMS และรหัสบัญชีแยกประเภทที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZRP_RE หรือ แบบ บข ๐๑ ประเภทเอกสาร RE และคำสั่งงาน ZF_02_PP หรือ แบบ บข ๐๑ ประเภทเอกสาร PP รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป
อนึ่ง ท่านสามารถเปิดดูหนังสือนี้ได้ที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

ขอแสดงความนับถือ

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๐๘

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๑

www.cgd.go.th

(นางอุไร ร่มโพธิ์หยก)

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบบัญชี

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ศูนย์บริการข้อมูลการธนาคารกลางภาครัฐ กรมบัญชีกลาง (CGD Call Center) โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๐ ๖๘๐๐

แนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ

ฝากรณาการพาณิชย์

แนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
แบบหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๔๓๑ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

ด้วยหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งมีแหล่งเงินที่ใช้จ่ายนอกจากเงินงบประมาณคือเงินนอกงบประมาณ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจะนำฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เรียกว่า “เงินฝากคลัง” แต่มีหน่วยงานภาครัฐบางแห่งได้รับอนุญาตให้สามารถนำเงินนอกงบประมาณฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ได้ภายในวงเงินที่กำหนด เรียกว่า “เงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์” ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีเกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์เป็นไปในแนวทางเดียวกันและข้อมูลทางบัญชีของหน่วยงานภาครัฐมีความครบถ้วนสมบูรณ์ กรมบัญชีกลางจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ ดังนี้

๑. กรณีรับรู้เป็นรายได้

เมื่อหน่วยงานภาครัฐรับเงินนอกงบประมาณและรับรู้เป็นรายได้ กรณีที่มีการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณจะต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายหรือสินทรัพย์แล้วแต่กรณี

๒. กรณีรับรู้เป็นหนี้สิน

เมื่อหน่วยงานภาครัฐรับเงินนอกงบประมาณและรับรู้เป็นหนี้สิน ที่เกิดจากการรับฝากเงินไว้ และต้องจ่ายคืนหรือจ่ายต่อให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิในภายหลัง เช่น เงินประกันซอง เงินประกันสัญญา หรือเงินรับฝากอื่น เป็นต้น กรณีที่จ่ายเงินคืนหรือจ่ายต่อให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิให้ล้างหนี้สินที่รับรู้ไว้เมื่อรับเงิน

๑. กรณีรับรู้เป็นรายได้

- ๑.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
- ๑.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
- ๑.๓ ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
- ๑.๔ การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ให้หน่วยงานอื่น
- ๑.๕ การนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๑.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

การรับเงินนอกงบประมาณเป็นรายได้และนำฝากธนาคารพาณิชย์

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับเงินนอก งบประมาณ เพื่อนำฝาก ธนาคารพาณิชย์	ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต รายได้ (ระบุประเภท รายได้เงินนอก งบประมาณ)	1101010101 43xxxxxxxx
๒.	หน่วยงานนำเงินนอก งบประมาณฝากธนาคาร พาณิชย์	ZGL_JR/ บช 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101
๓.	หน่วยงานถอนเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์	ZGL_JR/ บช 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๔.	หน่วยงานโอนเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์จาก บัญชีหนึ่งไปอีกบัญชีหนึ่ง	ZGL_JR/ บช 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101030199 11010301xx / 11040101xx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๕.	เมื่อได้รับดอกเบี้ยจากการ ฝากเงินกับธนาคาร	ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก จากสถาบันการเงิน	1101030199 11010301xx / 11040101xx 4303010101

๑.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน การจัดหาสินทรัพย์หรือบริการ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับใบแจ้งหนี้ หรือหลักฐานขอเบิก	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต พักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)หรือ พักงานระหว่างก่อสร้าง หรือ ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก	12xxxxx102 1211010102 5xxxxxxxxx 2102040110 2101020199
๒. ๒.๑	หน่วยงานจ่ายเงินให้ เจ้าหนี้/ผู้มีสิทธิ กรณีไม่มีภาษี	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2102040110 2101020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๒.๒ (๑)	กรณีมีภาษี เมื่อจ่ายให้เจ้าหนี้/ผู้มีสิทธิ จ่ายด้วยยอดสุทธิ หลังหักภาษี ณ ที่จ่าย	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2102040110 2101020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
(๒)	และบันทึกบัญชีหัก ณ ที่จ่าย ในบัญชี เงินรับฝากอื่น	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก เครดิต เงินรับฝากอื่น	2102040110 2101020199 2111020199
	เมื่อนำส่งภาษีให้ กรมสรรพากร	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต เงินรับฝากอื่น เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2111020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๓.	กรณีมีเงินเหลือจ่ายหรือ เบิกเกิน ต้องนำเงินดังกล่าว ส่งคืน			
๓.๑	กรณีขอเบิกเงินบันทึก เป็นบัญชีหักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) หรือบัญชี หักงานระหว่างก่อสร้าง เมื่อได้รับเงินคืนภายใน ปีงบประมาณที่ขอเบิก หรือภายหลังปีงบประมาณ ที่ขอเบิก	ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต หักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) หรือ หักงานระหว่างก่อสร้าง	1101010101 12xxxxx102 1211010102
๓.๒	กรณีขอเบิกเงินบันทึกเป็น ค่าใช้จ่าย เมื่อได้รับเงินคืน (๑) ภายในปีงบประมาณ ที่ขอเบิก	ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท)	1101010101 5xxxxxxxxx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
(๒)	ภายหลังปีงบประมาณ ที่ขอเบิก	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต รายได้อื่น	1101010101 4313010199
๓.๓	กรณีหน่วยงานนำเงินที่รับ คืนตามข้อ ๓.๑ หรือ ข้อ ๓.๒ ฝากธนาคาร พาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101
๔.	กรณีบันทึกเป็นบัญชี พักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) ตามข้อ ๑ ให้ล้างบัญชี พักสินทรัพย์ ดังนี้			
๔.๑	หากรับรู้เป็นสินทรัพย์			
(๑)	ให้สร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์	AS01	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๒)	ล้างบัญชีพักสินทรัพย์เป็น สินทรัพย์รายตัว	F-04 ประเภทเอกสาร AA	เดบิต สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต พักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)	12xxxxx101 12xxxxx102
๔.๒	หากรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย	F-04 ประเภทเอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เครดิต พักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)	5xxxxxxxxx 5104030206 12xxxxx102
๕.	กรณีบันทึกเป็นบัญชี พักงานระหว่างก่อสร้าง ตามข้อ ๑ ให้ล้างบัญชี พักงานระหว่างก่อสร้าง ดังนี้			

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๕.๑	ล้างพนักงานระหว่างก่อสร้าง เป็นงานระหว่างก่อสร้าง			
(๑)	ให้สร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์	AS01	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๒)	ล้างบัญชีพนักงานระหว่าง ก่อสร้าง	F-04 ประเภทเอกสาร AA	เดบิต งานระหว่างก่อสร้าง เครดิต พนักงานระหว่างก่อสร้าง	1211010101 1211010102
๕.๒	ล้างงานระหว่างก่อสร้าง เป็นสินทรัพย์รายตัว			
(๑)	ให้สร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์	AS01	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๒)	กำหนดกฎการกระจาย	AIAB	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๓)	ล้างบัญชีพนักงานระหว่าง ก่อสร้างเป็นสินทรัพย์รายตัว	AIBU ประเภทเอกสาร AA	เดบิต สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต งานระหว่างก่อสร้าง	12xxxxx101 1211010101
๖.	การประมวลค่าเสื่อมราคา ให้ประมวลผลค่าเสื่อม ราคาทุกสิ้นเดือน			
๖.๑	กรณีสินทรัพย์ถาวร มีตัวตน	ZAFAB	เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม- สินทรัพย์ (ระบุประเภท)	51050101xx 12xxxxx103
๖.๒	กรณีสินทรัพย์ถาวร ไม่มีตัวตน	ZAFAB	เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม- สินทรัพย์ (ระบุประเภท)	51050101xx 12xxxx0103

๑.๓ ลูกหนี้เงินยืมนอกระบบประมาณฝกธนาคารพาณิชย์

การยืมเงินนอกระบบประมาณฝกธนาคารพาณิชย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับสัญญา การยืมเงินที่อนุมัติแล้ว และจ่ายให้ยืม	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ลูกหนี้เงินยืมนอกระบบประมาณ ฝกธนาคารพาณิชย์ เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝกธนาคาร (ระบุประเภท)	1102010108 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๒. ๒.๑	การขอใช้คืนเงินยืม กรณีส่งใช้ใบสำคัญเท่ากับ เงินยืม	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบบประมาณฝก ธนาคารพาณิชย์	5xxxxxxxxx 1102010108
๒.๒ (๑)	กรณีส่งใช้ใบสำคัญน้อยกว่า เงินยืม สร้างลูกหนี้เงินยืมเท่ากับ ใบสำคัญ	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบบประมาณฝก ธนาคารพาณิชย์	5xxxxxxxxx 1102010108
(๒)	รับเงินคงเหลือ	ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบบประมาณฝก ธนาคารพาณิชย์	1101010101 1102010108
(๓)	กรณีหน่วยงานนำเงินที่รับ คืนตามข้อ ๒.๒ (๒) ฝก ธนาคารพาณิชย์	ZGL_JR/ บช 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝกธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๒.๓	กรณีส่งใบบสำคัญมากกว่า เงินยืม			
(๑)	ล้างลูกหนี้เงินยืมเท่ากับ เงินยืม	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบประมาณฝาก ธนาคารพาณิชย์	5xxxxxxxxx 1102010108
(๒)	รับรู้ค่าใช้จ่ายตามใบบสำคัญ ส่วนเกิน	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ใบบสำคัญค้างจ่ายอื่น	5xxxxxxxxx 2102040110
(๓)	เมื่อจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิ	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ใบบสำคัญค้างจ่ายอื่น เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2102040110 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx

๑.๔ การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ให้หน่วยงานอื่น

การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ที่รับเป็นรายได้ให้หน่วยงานอื่น แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(๑) การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ที่รับเป็นรายได้ให้หน่วยงานภายในกรมเดียวกัน

(๒) การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรายได้ให้หน่วยงานที่สังกัดกรมอื่น

ให้หน่วยงานผู้โอนและหน่วยงานผู้รับโอนบันทึกรายการบัญชีของตนเอง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	การโอนเงินนอก งบประมาณฝากธนาคาร พาณิชย์ที่รับเป็นรายได้ ให้หน่วยงานภายใน กรมเดียวกัน	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	หน่วยงานผู้โอน เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยเบิกจ่าย- ภายในกรม เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	5210010121 1101030199 11010301xx / 11040101xx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
		ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	หน่วยงานผู้รับโอน เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ระหว่างหน่วย เบิกจ่าย-ภายในกรม	1101030199 11010301xx / 11040101xx 4308010121
๒.	การโอนเงินนอก งบประมาณฝากธนาคาร พาณิชย์ที่รับเป็นรายได้ ให้หน่วยงานที่สังกัด กรมอื่น โดยระบุรหัส หน่วยงานคู่ค้า XMMAA (X ตามด้วย MMAA ๔ หลัก หมายถึง รหัสหน่วยงานอื่นที่ ไม่ใช่รหัสหน่วยงาน ของกรมตนเอง)	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	หน่วยงานผู้โอน เดบิต ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน-หน่วยงาน ภาครัฐ เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) หน่วยงานผู้รับโอน เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต รายได้จากการอุดหนุน- หน่วยงานภาครัฐ	5107010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101030199 11010301xx / 11040101xx 4302010101

๑.๕ การนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กรณีเงินนอกงบประมาณหมดความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย หรือหมดระยะเวลาการใช้ตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติของเงินนอกงบประมาณนั้นๆ และให้นำเงินนอกงบประมาณส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- (๑) กรณีเป็นรายได้ของปีงบประมาณปัจจุบัน
- (๒) กรณีเป็นรายได้ของปีงบประมาณก่อน

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	กรณีเป็นรายได้ของ ปีงบประมาณปัจจุบัน			
๑.๑	ให้บันทึกล้างรายได้ เงินนอกงบประมาณและ รับรู้เป็นรายได้แผ่นดิน	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต รายได้ (ระบุประเภทรายได้ เงินนอกงบประมาณ) เครดิต รายได้ (ระบุประเภท รายได้แผ่นดิน)	43xxxxxxxx 41xxxxxxxx / 42xxxxxxxx
๑.๒	นำเงินส่งธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จะได้ ประเภทเอกสาร CJ		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานโอนเงินรายได้ แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง เครดิต พักเงินนำส่ง	5210010103 1101010112
๑.๓	บันทึกการนำเงินส่งคลัง ในระบบ	ZRP_R1/ แบบ นส 02-1	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101
๒.	กรณีเป็นรายได้ของ ปีงบประมาณก่อน			
๒.๑	ให้บันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ผลส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่ายผลส่งเป็นรายได้ แผ่นดิน เครดิต รายได้ (ระบุประเภท รายได้แผ่นดิน)	5104030218 41xxxxxxxx / 42xxxxxxxx
๒.๒	นำเงินส่งธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จะได้ ประเภทเอกสาร CJ		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานโอนเงินรายได้ แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง เครดิต พักเงินนำส่ง	5210010103 1101010112
๒.๓	บันทึกการนำเงินส่งคลัง ในระบบ	ZRP_R1/ แบบ นส 02-1	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101

๒. กรณีรับรู้เป็นหนี้สิน

- ๒.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
- ๒.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
- ๒.๓ การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ให้หน่วยงานอื่น
- ๒.๔ การนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๒.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

การรับเงินนอกงบประมาณเป็นหนี้สินและนำฝากธนาคารพาณิชย์

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับฝากเงินนอก งบประมาณ เพื่อจ่ายคืน ให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิ ในภายหลัง เช่น เงินประกัน หรือเงินรับฝาก เป็นต้น	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต เงินประกันอื่น หรือ เงินรับฝากอื่น	1101010101 2112010199 2111020199
๒.	หน่วยงานนำเงินนอก งบประมาณฝากธนาคาร พาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101

๒.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

เพื่อจ่ายคืนภาระหนี้สินให้กับเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	เมื่อครบกำหนดจ่ายคืน เงินนอกงบประมาณที่รับ ฝากไว้ให้กับเจ้าหนี้หรือ ผู้มีสิทธิ	ZF_02_PP/ บข 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต เงินประกันอื่น หรือ เงินรับฝากอื่น เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2112010199 2111020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx

๒.๓ การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ให้หน่วยงานอื่น

การโอนเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ที่รับฝากไว้ให้หน่วยงานอื่น ไม่ว่าจะเป็หน่วยงานภายในกรมเดียวกันหรือหน่วยงานที่สังกัดกรมอื่น

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	การโอนเงินนอก งบประมาณฝากธนาคาร พาณิชย์ที่รับฝากไว้ ให้หน่วยงานอื่น	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	หน่วยงานผู้โอน เดบิต เงินรับฝากอื่น เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2111020199 1101030199 11010301xx / 11040101xx
		ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	หน่วยงานผู้รับโอน เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินรับฝากอื่น	1101030199 11010301xx / 11040101xx 2111020199

๒.๔ การนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กรณีเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิผิดสัญญาหรือข้อตกลง และต้องริบเงินประกันหรือเงินรับฝากส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน รวมทั้งเงินนอกงบประมาณที่รับฝากไว้นั้นหมดระยะเวลาที่จะจ่ายคืนให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติของเงินนอกงบประมาณนั้นๆ และให้นำเงินนอกงบประมาณส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ไม่ว่าจะเงินนอกงบประมาณที่รับฝากไว้จะเป็การรับฝากในปีงบประมาณปัจจุบันหรือปีงบประมาณก่อนมีวิธีปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	ให้บันทึกล้างเงินประกัน หรือเงินรับฝาก และรับรู้ เป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งกรณี รับฝากของปีงบประมาณ ปัจจุบันและปีงบประมาณ ก่อน	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต เงินประกันอื่น หรือ เงินรับฝาก เครดิต รายได้ (ระบุประเภท รายได้แผ่นดิน)	2112010199 2111020199 41xxxxxxxx / 42xxxxxxxx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๒.	นำเงินส่งธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จะได้ ประเภทเอกสาร CJ		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานโอนเงินรายได้ แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง เครดิต พักเงินนำส่ง	5210010103 1101010112
๓.	บันทึกการนำเงินส่งคลัง ในระบบ	ZRP_R1/ แบบ นส 02-1	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101

รหัสบัญชีแยกประเภทที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชี
ด้วยคำสั่งงาน ZRP_RE หรือ แบบ บช ๐๑ ประเภทเอกสาร RE
และ ZF_02_PP หรือ แบบ บช ๐๑ ประเภทเอกสาร PP

รหัสบัญชีแยกประเภทที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZRE_RE
หรือ แบบ บข ๐๑ ประเภทเอกสาร RE และ ZF_02_PP หรือ แบบ บข ๐๑ ประเภทเอกสาร PP

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทเอกสาร RE		ประเภทเอกสาร PP	
		เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
1101010101	บัญชีเงินสดในมือ	X			X
1101020503	บัญชีเงินฝากกองคลัง-หน่วยงานภาครัฐ	X			X
1101020899	บัญชีเงินฝาก ธปท. เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอื่น	X			X
1101030101	บัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่สถาบันการเงิน	X			X
1101030102	บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่สถาบันการเงิน	X			X
1101030103	บัญชีเงินฝากสกุลเงินต่างประเทศที่สถาบันการเงิน	X			X
1101030105	บัญชีเงินลงทุนระยะสั้นที่จะถึงกำหนดชำระภายใน 3 เดือน	X			X
1101030112	บัญชีเงินฝาก-Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)	X			X
1101030199	บัญชีเงินฝากไม่มีรายตัว	X			X
1102010102	บัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ		X	X	
1102010108	บัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์		X	X	
1102020101	บัญชีเงินให้ยืม-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
1102030101	บัญชีเงินให้กู้ยืม-รัฐวิสาหกิจ		X	X	
1102030102	บัญชีเงินให้กู้ยืม-บุคคลภายนอก		X	X	
1102050101	บัญชีลูกหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
1102050102	บัญชีลูกหนี้การค้า-บุคคลภายนอก		X	X	
1102050127	บัญชีเงินจ่ายให้หน่วยงานย่อย		X	X	
1102050132	บัญชีลูกหนี้ระหว่างหน่วยเบิกจ่าย - ภายในกรม		X	X	
1102050193	บัญชีลูกหนี้อื่น-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
1102050194	บัญชีลูกหนี้อื่น-บุคคลภายนอก		X	X	
1104010101	บัญชีเงินฝากประจำ	X			X
1104010104	บัญชีเงินฝากประจำ-Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)	X			X
1104010199	บัญชีเงินฝากประจำไม่มีรายตัว	X			X
1104010201	บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐบาล		X	X	
1104010202	บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ตราสารหนี้ในประเทศ		X	X	
1104010299	บัญชีเงินลงทุนอื่น		X	X	
11050101xx	บัญชีสินค้าและวัสดุคงเหลือ (ระบุประเภท)		X	X	

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทเอกสาร RE		ประเภทเอกสาร PP	
		เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
1106010103	บัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า		X	X	
1106010112	บัญชีใบสำคัญรองจ่าย		X	X	
1106010199	บัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		X	X	
1201020101	บัญชีเงินให้ยืมระยะยาว-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
1201030101	บัญชีเงินให้กู้ยืมระยะยาว-รัฐวิสาหกิจ		X	X	
1201030102	บัญชีเงินให้กู้ยืมระยะยาว-บุคคลภายนอก		X	X	
1203010101	บัญชีเงินฝากประจำ-ระยะยาว	X			X
1203010105	บัญชีเงินฝากประจำ interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)	X			X
1203010201	บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐบาล - ระยะยาว		X	X	
1203010202	บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ตราสารหนี้ของรัฐวิสาหกิจ - ระยะยาว		X	X	
1203010203	บัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ตราสารหนี้ของเอกชนในประเทศ - ระยะยาว		X	X	
1203010299	บัญชีเงินลงทุนอื่น - ระยะยาว		X	X	
1204010102	บัญชีพักที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์		X	X	
1204030101	บัญชีที่ดิน interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1205010102	บัญชีพักอาคารเพื่อการพักอาศัย		X	X	
1205020102	บัญชีพักอาคารสำนักงาน		X	X	
1205030102	บัญชีพักอาคารเพื่อประโยชน์อื่น		X	X	
1205030107	บัญชีพักส่วนปรับปรุงอาคาร		X	X	
1205040102	บัญชีพักสิ่งปลูกสร้าง		X	X	
1205050101	บัญชีอาคารและสิ่งปลูกสร้าง interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับ หน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1205050103	บัญชีส่วนปรับปรุงอาคาร interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับ หน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1206010102	บัญชีพักครุภัณฑ์สำนักงาน		X	X	
1206020102	บัญชีพักครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง		X	X	
1206030102	บัญชีพักครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ		X	X	

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทเอกสาร RE		ประเภทเอกสาร PP	
		เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
1206040102	บัญชีพัสดุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่		X	X	
1206050102	บัญชีพัสดุภัณฑ์การเกษตร		X	X	
1206060102	บัญชีพัสดุภัณฑ์โรงงาน		X	X	
1206070102	บัญชีพัสดุภัณฑ์ก่อสร้าง		X	X	
1206080102	บัญชีพัสดุภัณฑ์สำรวจ		X	X	
1206090102	บัญชีพัสดุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์		X	X	
1206100102	บัญชีพัสดุภัณฑ์คอมพิวเตอร์		X	X	
1206110102	บัญชีพัสดุภัณฑ์การศึกษา		X	X	
1206120102	บัญชีพัสดุภัณฑ์งานบ้านงานครัว		X	X	
1206130102	บัญชีพัสดุภัณฑ์กีฬา		X	X	
1206140102	บัญชีพัสดุภัณฑ์ดนตรี		X	X	
1206150102	บัญชีพัสดุภัณฑ์สนาม		X	X	
1206160102	บัญชีพัสดุภัณฑ์อื่น		X	X	
1206170101	บัญชีพัสดุภัณฑ์ Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1207010105	บัญชีพัสดุอาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร		X	X	
1208060101	บัญชีสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1209010102	บัญชีพัสดุโปรแกรมคอมพิวเตอร์		X	X	
1209020102	บัญชีพัสดุสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น		X	X	
1209030101	บัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1210050101	บัญชีสินทรัพย์บดกรอื่น Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
1211010102	บัญชีพัสดุงานระหว่างก่อสร้าง		X	X	
1211010103	บัญชีงานระหว่างก่อสร้าง Interface (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทเอกสาร RE		ประเภทเอกสาร PP	
		เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
2101010106	บัญชีเจ้าหนี้การค้า Interface-หน่วยงานภาครัฐ (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
2101010107	บัญชีเจ้าหนี้การค้า Interface-บุคคลภายนอก (ไม่เปิดให้ใช้กับส่วนราชการ ให้ใช้กับหน่วยงานลักษณะพิเศษ)		X	X	
2101020101	บัญชีเจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		X	X	
2101020117	บัญชีเจ้าหนี้ระหว่างหน่วยเบิกจ่าย - ภายในกรม		X	X	
2101020198	บัญชีเจ้าหนี้อื่น-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
2101020199	บัญชีเจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก		X	X	
2102040110	บัญชีใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น		X	X	
2103010103	บัญชีรายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า		X	X	
2106010101	บัญชีเงินยืม-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
2111020102	บัญชีเงินรับฝากจากเงินทุนหมุนเวียน		X	X	
2111020199	บัญชีเงินรับฝากอื่น		X	X	
2112010199	บัญชีเงินประกันอื่น		X	X	
2116010199	บัญชีหนี้สินหมุนเวียนอื่น		X	X	
2203010101	บัญชีเงินยืมระยะยาว-หน่วยงานภาครัฐ		X	X	
2207020102	บัญชีเงินรับฝากอื่น - ระยะยาว		X	X	
2208010103	บัญชีเงินประกันอื่น-ระยะยาว		X	X	
2213010101	บัญชีรายได้รอการรับรู้		X	X	
2213010199	บัญชีหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		X	X	
4301010102	บัญชีรายได้จากการขายสินค้า-บุคคลภายนอก		X	X	
43010201xx	บัญชีรายได้จากการให้บริการของหน่วยงาน (ระบุประเภท) ยกเว้น 4301020109 บัญชีรายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายจัดเก็บภาษี		X	X	
43010301xx	บัญชีรายได้ค่าเช่าของหน่วยงาน (ระบุประเภท)		X	X	
43020101xx	บัญชีรายได้จากการอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน ของหน่วยงาน (ระบุประเภท)		X	X	

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทเอกสาร RE		ประเภทเอกสาร PP	
		เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
43020201xx	บัญชีรายได้จากการช่วยเหลือเพื่อการลงทุน ของหน่วยงาน (ระบุประเภท)		X	X	
4302030101	บัญชีรายได้จากการบริจาค		X	X	
4302040101	บัญชีพักรับเงินอุดหนุน		X	X	
43030101xx	บัญชีรายได้ดอกเบี้ยของหน่วยงาน (ระบุประเภท)		X	X	
4304010101	บัญชีรายได้เงินปันผล		X	X	
4305010104	บัญชีกำไรที่เกิดขึ้นแล้วจากอัตราแลกเปลี่ยนอื่น		X	X	
43060101xx	บัญชีรายรับจากการขายสินทรัพย์ของหน่วยงาน (ระบุ ประเภท)		X	X	
4308010121	บัญชีรายได้ระหว่างหน่วยเบิกจ่าย-ภายในกรม		X	X	
4313010101	บัญชีหนี้สูญได้รับคืน		X	X	
4313010103	บัญชีรายได้ค่าปรับ		X	X	
4313010199	บัญชีรายได้อื่น		X	X	
5101010108	บัญชีค่าล่วงเวลา		X	X	
5101010113	บัญชีค่าจ้าง		X	X	
5101010115	บัญชีเงินค่าตอบแทนพนักงานราชการ		X	X	
5101010116	บัญชีเงินค่าครองชีพ		X	X	
5101010118	บัญชีเงินรางวัล		X	X	
5101010199	บัญชีเงินเดือนและค่าจ้างอื่น		X	X	
5101020105	บัญชีเงินสมทบ กสจ.		X	X	
5101020106	บัญชีเงินสมทบกองทุนประกันสังคม		X	X	
5101020109	บัญชีค่าเบี้ยประกันสุขภาพ		X	X	
5101020110	บัญชีค่าเบี้ยประกันชีวิต		X	X	
5101020199	บัญชีค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น		X	X	
51020101xx	บัญชีค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรม ภายในประเทศ (ระบุ ประเภท)		X	X	
51020201xx	บัญชีค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรม ต่างประเทศ (ระบุ ประเภท)		X	X	
5102030199	บัญชีค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรม บุคคลภายนอก		X	X	
51030101xx	บัญชีค่าใช้จ่ายเดินทาง ในประเทศ (ระบุประเภท)		X	X	

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทเอกสาร RE		ประเภทเอกสาร PP	
		เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
51030201xx	บัญชีค่าใช้จ่ายเดินทาง ต่างประเทศ (ระบุประเภท)		X	X	
51040101xx	บัญชีค่าใช้จ่ายและค่าวัสดุ (ระบุประเภท)		X	X	
51040201xx	บัญชีค่าสาธารณูปโภค (ระบุประเภท)		X	X	
51040302xx	บัญชีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ระบุประเภท)		X	X	
51040401xx	บัญชีค่าตอบแทน (ระบุประเภท)		X	X	
51070101xx	บัญชีค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน-เพื่อการดำเนินงาน (ระบุประเภท)		X	X	
5107010113	บัญชีค่าใช้จ่ายช่วยเหลือตามมาตรการของรัฐ		X	X	
51070201xx	บัญชีค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน-เพื่อการลงทุน (ระบุประเภท)		X	X	
5107030102	บัญชีค่าใช้จ่ายหน่วยงานในต่างประเทศ		X	X	
5202010105	บัญชีขาดทุนที่เกิดขึ้นแล้วจากอัตราแลกเปลี่ยนอื่น		X	X	
5210010121	บัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยเบิกจ่าย - ภายในกรม		X	X	
5212010199	บัญชีค่าใช้จ่ายอื่น		X	X	

ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๖๓

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม ๒ กทม. ๑๐๕๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ

กราบเรียน อัยการสูงสุด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ

ด้วยระบบบัญชีของส่วนราชการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่บันทึกรายการบัญชีเองด้วยมือ เป็นการบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS และระบบ GFMS มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการติดตามประเมินผลพบว่า ส่วนราชการยังมีการจัดทำบัญชีคลาดเคลื่อนอยู่ สาเหตุมาจากการบันทึกข้อมูลในระบบ GFMS ไม่เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระบบ GFMS การบันทึกและปรับปรุงบัญชีในระบบ GFMS ของปีงบประมาณที่ผ่านมาไม่ครบถ้วน หรือบันทึกแล้วแต่ยังมีข้อผิดพลาดที่ยังไม่ได้ปรับปรุงบัญชีในระบบ GFMS รวมทั้งไม่ได้นำข้อมูลทางบัญชีของเงินนอกงบประมาณของส่วนราชการเข้าระบบ GFMS ซึ่งมีผลทำให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอกราบเรียนว่า เพื่อให้ส่วนราชการมีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีส่วนราชการ รวมทั้งระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลมาบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกันของระบบงานต่างๆ ตั้งแต่ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบงานสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ซึ่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงมาบันทึกรายการบัญชีในระบบงานที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger : GL) จึงได้จัดทำคู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านบัญชีต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป
อนึ่ง ท่านสามารถเปิดดูหนังสือนี้ได้ที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายณพงศ์ ศิริชันตยกุล)

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบบัญชี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๐๗ - ๑๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๑

ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๖๗

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม ๒ กทม. ๑๐๕๐๐

ณ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการ เลขาธิการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ

ด้วยระบบบัญชีของส่วนราชการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่บันทึกรายการบัญชีเองด้วยมือเป็นการบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS และระบบ GFMS มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการติดตามประเมินผลพบว่า ส่วนราชการยังมีการจัดทำบัญชีคลาดเคลื่อนอยู่ สาเหตุมาจากการบันทึกข้อมูลในระบบ GFMS ไม่เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระบบ GFMS การบันทึกและปรับปรุงบัญชีในระบบ GFMS ของปีงบประมาณที่ผ่านมาไม่ครบถ้วน หรือบันทึกแล้วแต่ยังมีข้อผิดพลาดที่ยังไม่ได้ปรับปรุงบัญชีในระบบ GFMS รวมทั้งไม่ได้นำข้อมูลทางบัญชีของเงินนอกงบประมาณของส่วนราชการเข้าระบบ GFMS ซึ่งมีผลทำให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เพื่อให้ส่วนราชการมีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีส่วนราชการ ซึ่งรวมทั้งระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลมาบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกันของระบบงานต่างๆ ตั้งแต่ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบงานสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ซึ่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงมาบันทึกรายการบัญชีในระบบงานที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger : GL) จึงได้จัดทำคู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านบัญชีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป อนึ่ง ท่านสามารถเปิดดูหนังสือนี้ได้ที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉันทพงศ์ ศิริขันตยกุล)

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบบัญชี ปฏิบัติราชการแทน
กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๐๘ - ๓๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๑

คู่มือการบัญชีภาคีรัฐสำหรับส่วนราชการ

กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ
สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง

สิงหาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	บทนำ
	วัตถุประสงค์
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ขอบเขตและข้อจำกัด
บทที่ ๒	การเบิกจ่ายและนำเงินส่งคลัง
	หลักการเบิกจ่ายเงิน
	การเบิกจ่ายเงินตรงแก่เจ้าหนี้และผู้มีสิทธิรับเงิน
	การเบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ
	หลักการนำเงินส่งคลัง
	การนำเงินส่งคลัง
บทที่ ๓	ระบบบัญชีภาครัฐ
	โครงสร้างระบบบัญชี
	เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชี
	หลักทั่วไปในการบันทึกรายการบัญชี
	ผังบัญชี
	การบันทึกรายการบัญชี
บทที่ ๔	การบันทึกรายการบัญชีเงินงบประมาณ
	วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินงบประมาณ
	กรณีจ่ายตรงผู้ขาย
	กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ
บทที่ ๕	การบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณ
	เงินนอกงบประมาณฝากคลัง
	เงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

	หน้า
วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณฝากคลัง	๒๘
กรณีจ่ายตรงผู้ขาย	๓๑
กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ	๓๖
วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์	๔๕
กรณีรับเงินเป็นรายได้	๔๕
กรณีรับเงินเป็นหนี้สิน	๕๖
บทที่ ๖ การบันทึกรายการบัญชีเงินรายได้แผ่นดิน	
วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินรายได้แผ่นดิน	๕๓
กรณีรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินของตนเอง	๕๔
กรณีรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินแทนหน่วยงานอื่น	๕๖
กรณีขอถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน	๕๙
บทที่ ๗ การปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง	
หลักการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง	๖๐
วิธีการปรับปรุงรายการบัญชี	๖๒
บทที่ ๘ การจัดทำรายงานการเงิน	๗๑

บทที่ ๑

บทนำ

การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของส่วนราชการในปัจจุบันดำเนินการผ่านระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System : GFMS) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ส่วนราชการให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการ ระบบ GFMS ที่ให้ส่วนราชการใช้ในการปฏิบัติงานประกอบด้วยระบบงานต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบงานสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ซึ่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงไปยังระบบที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger : GL) ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางการเงิน การบันทึกบัญชี และสามารถสรุปผลออกเป็นรายงานการเงินให้ส่วนราชการ

ระบบบัญชีของส่วนราชการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่บันทึกรายการบัญชีเองด้วยมือเป็นการบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS และระบบ GFMS มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการติดตามประเมินผลพบว่า ส่วนราชการยังมีการจัดทำบัญชีคลาดเคลื่อนอยู่ จึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ เพื่อให้ส่วนราชการมีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีส่วนราชการ ซึ่งรวมทั้งระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลมาบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกันของระบบงานต่าง ๆ ตั้งแต่ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบงานสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ซึ่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงมาบันทึกรายการบัญชีในระบบงานที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger : GL)

แม้ส่วนราชการจะมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน แต่สิ่งที่ยังคงต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญคือเรื่องของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งระเบียบหลักที่ส่วนราชการจะต้องยึดถือและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของส่วนราชการคือระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของส่วนราชการเป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งสอดคล้องกับ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมบัญชีกลางจึงได้กำหนดคู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ ให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดทำบัญชีของส่วนราชการ พร้อมทั้งใช้ในการสอบทานความ

ถูกต้องของข้อมูลทางบัญชีโดยแบ่งตามประเภทของเงิน ประกอบด้วย เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ (เงินฝากคลัง และเงินฝากธนาคารพาณิชย์) และเงินรายได้แผ่นดิน รวมทั้งการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถจัดทำรายงานการเงินของส่วนราชการได้ภายในรอบระยะเวลาบัญชี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของส่วนราชการมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านบัญชีตามประเภทของเงิน
๒. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการบันทึกรายการบัญชีในแต่ละขั้นตอนตามประเภทของเงินจากการดำเนินการเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง
๓. เพื่อให้มีคู่มือในการปฏิบัติงานด้านบัญชี และใช้ในการเรียนรู้ รวมทั้งใช้ในการสอบทานข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการ
๔. เพื่อให้ส่วนราชการต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดให้สามารถจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. ส่วนราชการในฐานะหน่วยงานผู้เบิก
๒. กรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลาง รหัสหน่วยงาน ๙๙๙๙
๓. กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานจัดเก็บภาษีเงินได้

ขอบเขตและข้อจำกัด

คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2551 ทั้งนี้ หากกระทรวงการคลังมีการปรับปรุงระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาระบบ GFMIS ผังบัญชีมาตรฐาน อาจจะส่งผลกระทบต่อให้ต้องปรับปรุงวิธีการบันทึกรายการบัญชีตามคู่มือการบัญชีภาครัฐนี้ให้สอดคล้องกับระเบียบระบบ GFMIS และผังบัญชีมาตรฐานที่ได้ปรับปรุงใหม่ต่อไป

บทที่ ๒

การเบิกจ่ายและนำเงินส่งคลัง

เมื่อส่วนราชการซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ หรือเช่าทรัพย์สิน ให้ขอเบิกเงินจากคลังโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกิน ๕ วันทำการนับจากวันที่ได้ตรวจรับทรัพย์สินหรือตรวจรับงานถูกต้องแล้วหรือนับจากวันที่ ได้รับแจ้งจากหน่วยงานย่อย โดยบันทึกรายการขอเบิกเงินจากคลังไม่ว่าจะเป็นการจ่ายเงินตรงแก่เจ้าหน้าที่ ผู้มีสิทธิรับเงิน หรือเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บ รักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๔ และให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายการ ขอเบิก พร้อมทั้งอนุมัติรายการดังกล่าวในระบบ GFMS และเมื่อสถานะเอกสารของรายการขอเบิก เป็น B กรมบัญชีกลางจะเรียกรายการขอเบิกเงินจากคลังดังกล่าวในระบบ GFMS มาดำเนินการอนุมัติ และส่งจ่ายเพื่อโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหน้าที่ ผู้มีสิทธิ หรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ของส่วนราชการแล้วแต่กรณี ซึ่งทุกสิ้นวันให้ส่วนราชการตรวจสอบรายการส่งโอนเงินของกรมบัญชีกลาง กับรายงานแสดงรายละเอียดสถานะการเบิกจ่ายเงิน ด้วยคำสั่งงาน ZAP_RPT503 หรือ GFMS Web Online หมวดรายงาน ระบบการเบิกจ่ายเงิน หากเป็นรายการขอเบิกเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ ให้ส่วนราชการตรวจสอบจำนวนเงินที่รับโอนใน Bank Statement ของบัญชีเงินฝากธนาคารรับจากคลังของ ส่วนราชการ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ (๔) การเบิกเงินจากคลัง ให้หน่วยงานผู้เบิกตรวจสอบการจ่ายเงินของกรมบัญชีกลาง ให้กับหน่วยงานผู้เบิกหรือจ่ายเงินตรงแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินตามคำขอเบิกเงินจากรายงานในระบบ

การเบิกจ่ายเงินตรงแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน

การดำเนินการ

ทุกสิ้นวัน ให้ส่วนราชการเรียกรายงานแสดงรายละเอียดสถานะการเบิกจ่ายเงิน ด้วยคำสั่งงาน ZAP_RPT503 หรือ Web Online หมวดรายงาน ระบบการเบิกจ่ายเงิน เพื่อจะได้ติดตามใบเสร็จรับเงินจาก เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกการบัญชี

การตรวจสอบ

ให้ส่วนราชการตรวจสอบรายการส่งโอนเงินของกรมบัญชีกลาง เมื่อกรมบัญชีกลางโอนเงิน การเบิกจ่ายเงินตรงแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน พร้อมตรวจสอบจำนวนเงิน ชื่อเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิ ที่ปรากฏในรายงานแสดงรายละเอียดสถานะการเบิกจ่ายเงิน ด้วยคำสั่งงาน ZAP_RPT503 หรือ Web Online หมวดรายงาน ระบบการเบิกจ่ายเงิน ตรงกับรายการขอเบิกเงินจากคลัง

การเบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ การดำเนินการ

ทุกสิ้นวัน ให้ส่วนราชการเรียกรายงานแสดงรายละเอียดสถานะการเบิกจ่ายเงิน ด้วยคำสั่งงาน ZAP_RPT503 หรือ Web Online หมวดรายงาน ระบบการเบิกจ่ายเงิน และใช้ Bank Statement หรือ สมุดคู่ฝากเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกรายการบัญชี และให้ส่วนราชการจัดทำเช็คพร้อมเอกสารประกอบการจ่ายเงินเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ เมื่อผู้มีอำนาจลงนามในเช็คแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในเช็คอีกครั้งหนึ่ง (ประกอบด้วย วันที่ในเช็ค ชื่อของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวเลขและตัวอักษร และลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนาม) ก่อนการจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิต่อไป สำหรับวิธีการเขียนเช็คส่งจ่ายเงินให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๘

การตรวจสอบ

เมื่อปรากฏยอดเงินฝากธนาคารรับจากคลังตามรายการขอเบิกเงินใน Bank Statement ของส่วนราชการแล้ว ให้ส่วนราชการตรวจสอบว่า เงินที่รับโอนจากกรมบัญชีกลางเป็นของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรายใด เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๘ วรรคสอง เงินที่ขอเบิกจากคลังเพื่อการใดให้นำไปจ่ายได้เฉพาะเพื่อการนั้นเท่านั้น จะนำไปจ่ายเพื่อการอื่นไม่ได้

เมื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินหรือเช็ค ให้ส่วนราชการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของหลักฐานการจ่ายเงิน (เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญรับเงิน หรือใบรับรองการจ่ายเงิน เป็นต้น) และใช้หลักฐานการจ่ายเป็นเอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชี พร้อมทั้งบันทึกการจ่ายเงินในระบบ GFMIS ในวันที่จ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ และระงับวันที่ผ่านรายการเป็นวันเดียวกันกับวันที่จ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ โดยไม่ต้องคำนึงว่า เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธินำเช็คที่ได้รับไปขึ้นเงินกับธนาคารแล้วหรือไม่ก็ตาม และทุกสิ้นวันให้ส่วนราชการตรวจสอบการจ่ายเงินกับหลักฐานการจ่าย เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๓๘ การจ่ายเงินทุกรายการต้องมีการบันทึกการจ่ายเงินไว้ในระบบ GFMIS และต้องตรวจสอบการจ่ายเงินกับหลักฐานการจ่ายทุกสิ้นวัน

สำหรับทุกสิ้นเดือน ให้ตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีของบัญชีเงินฝากธนาคารรับจากคลัง ประกอบด้วย บัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) รหัสบัญชีแยกประเภท ๑๑๐๑๐๒๐๖๐๓ และบัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) รหัสบัญชีแยกประเภท ๑๑๐๑๐๒๐๖๐๔ กับ Bank Statement ว่าเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรายใดยังไม่ได้นำเช็คไปขึ้นเงินกับธนาคาร โดยให้จัดทำงบบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของบัญชีเงินฝากธนาคาร

หลักการนำเงินส่งคลัง

เมื่อส่วนราชการรับเงินให้ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง และบันทึกข้อมูลการรับเงินในระบบ ภายในวันที่ได้รับเงิน กรณีมีเงินประเภทได้ออกใบเสร็จรับเงินในวันหนึ่งๆ หลายฉบับ สามารถรวมเงิน ประเภทนั้นๆ ตามสำเนาใบเสร็จรับเงินทุกฉบับมาบันทึกเป็นรายการเดียวในระบบได้ โดยแสดง รายละเอียดการรับเงินตามใบเสร็จรับเงินเลขที่ใดถึงเลขที่ใด จำนวนเงินรวมรับทั้งสิ้นเท่าใดไว้ด้านหลัง สำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย หากเป็นการรับเงินภายหลังกำหนดเวลาปิดบัญชีสำหรับวันนั้น ให้บันทึก ข้อมูลการรับเงินในวันทำการถัดไป

การรับจ่ายเงินในแต่ละวัน เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บเงินนำเงินที่ได้รับ และสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับเงินในวันนั้นทั้งหมดส่งให้เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่การเงินนำเงินที่เก็บรักษาส่งมอบให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินพร้อมรายงานเงินคงเหลือ ประจำวัน

การนำเงินส่งคลังเพื่อนำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน หรือเงินฝากคลังให้นำส่งภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด โดยให้จัดทำใบนำฝากและนำเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ของกรมบัญชีกลางหรือของสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี

การนำเงินส่งคลัง

การดำเนินการ

เงินรายได้แผ่นดิน

เมื่อรับเงินรายได้แผ่นดินให้ออกใบเสร็จรับเงิน และทุกสิ้นวันที่มีการรับเงินให้บันทึกข้อมูล การรับเงินรายได้แผ่นดินในระบบ การนำเงินรายได้แผ่นดินส่งคลังให้นำส่งอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง แต่ต้องมีเงินรายได้แผ่นดินเก็บรักษาในวันใดเกินหนึ่งหมื่นบาทให้นำเงินส่งคลังอย่างช้าต้องไม่เกินสามวันทำการ ถัดไป กรณีเป็นเช็ค ดราฟท์ หรือตัวแลกเงินให้นำส่งคลังในวันที่ได้รับหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป ให้ส่วนราชการเรียกรายงานจัดเก็บและนำส่งรายได้แผ่นดินของตนเอง จำแนกตามแหล่งของเงิน คำสั่งงาน ZRP_R06 หรือ GFMS Web Online หมวดรายงาน ระบบรับและนำส่ง เพื่อตรวจสอบจำนวนเงินที่ จัดเก็บและนำส่งคลัง

เงินเบิกเกินส่งคืน

เมื่อรับคืนเงินงบประมาณที่เบิกจากคลังไปแล้วให้ออกใบเสร็จรับเงิน กรณีนำเงินที่เบิก จากคลังไปแล้วไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมดให้ส่งคืนคลังภายในสิบห้าวันทำการนับจากวันรับเงินจากคลัง แต่ถ้าวินเงินที่ได้จ่ายไปแล้วให้นำส่งคลังภายในสิบห้าวันทำการนับจากวันที่ได้รับคืน การนำเงินดังกล่าว ส่งก่อนสิ้นปีงบประมาณหรือก่อนสิ้นระยะเวลาเบิกเงินที่กักไว้เบิกเหลือมอบให้นำส่งเป็นเงินเบิกเกินส่งคืน

เงินฝากคลัง

เมื่อรับเงินนอกงบประมาณให้ออกใบเสร็จรับเงิน และนำฝากคลังอย่างน้อยเดือนละ
หนึ่งครั้ง แต่สำหรับเงินที่เบิกจากคลังเพื่อรอการจ่ายให้นำฝากคลังภายในสิบห้าวันนับจากวันรับเงินจากคลัง
กรณีเป็นเช็ค ตราห์พ์ หรือตั๋วแลกเงินให้นำส่งคลังในวันที่ได้รับหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป ให้เรียก
รายงานเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง คำสั่งงาน ZGL_RPT013 หรือ GFMS Web Online หมวดรายงาน
ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง

การตรวจสอบ

ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรจากหัวหน้าส่วนราชการ
ตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและส่งกับหลักฐานและรายการที่บันทึกไว้ในระบบว่าถูกต้อง
ครบถ้วนหรือไม่ โดยให้ผู้ตรวจแสดงยอดรวมเงินรับตามใบเสร็จรับเงินทุกฉบับที่ได้รับในวันนั้นไว้ในสำเนา
ใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายและลงลายมือชื่อกำกับไว้เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว และให้ส่วนราชการ
เรียกรายงานบัญชีแยกประเภททั่วไป ด้วยคำสั่งงาน FBL3N หรือ GFMS Web Online หมวดรายงาน
ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รายงานแสดงบรรทัดรายการบัญชีแยกประเภททั่วไป หรือเรียกรายงาน
แสดงยอดเงินคงเหลือประจำวัน ด้วยคำสั่งงาน ZFI_CASHBAL หรือ GFMS Web Online หมวดรายงาน
ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รายงานแสดงยอดเงินสดคงเหลือประจำวัน พร้อมทั้งตรวจสอบกับรายงาน
เงินคงเหลือประจำวันที่ทำตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง
พ.ศ. ๒๕๕๑

บทที่ ๓ ระบบบัญชีภาครัฐ

ระบบบัญชี หมายถึง ระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลมาบันทึกรายการบัญชีที่จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีหรือหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และรวบรวมข้อมูลทางบัญชีเพื่อสรุปผลออกเป็นรายงานการเงินนำเสนอผู้บริหารและส่งให้ผู้ตรวจสอบเพื่อตรวจสอบ

จากคำนิยามระบบบัญชีดังกล่าว ความหมายของระบบบัญชีภาครัฐ จึงหมายถึง ระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เกิดจากการรับและจ่ายเงินภาครัฐในการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการ โดยนำข้อมูลทางการเงินตามประเภทของเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน มาวิเคราะห์รายการทางบัญชีเพื่อนำข้อมูลทางการเงินดังกล่าวที่เกิดขึ้นมาบันทึกรายการบัญชี โดยจัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อนำเสนอรายงานการเงินให้หัวหน้าส่วนราชการและส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

ก่อนที่จะกล่าวถึงการบันทึกรายการบัญชีในบทต่อไป มาทำความเข้าใจองค์ประกอบของระบบบัญชีภาครัฐเพื่อใช้ในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินของส่วนราชการ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างระบบบัญชี หลักการบันทึกรายการบัญชี ผังบัญชี และเอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชี

โครงสร้างระบบบัญชี

โครงสร้างระบบบัญชีเป็นการกำหนดขั้นตอนการจัดทำบัญชีตั้งแต่นำเอกสารทางการเงินมาวิเคราะห์รายการทางบัญชี และนำไปบันทึกรายการบัญชีในสมุดบันทึกรายการขึ้นต้น ผ่านรายการไปยังสมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย จนไปถึงสิ้นสุดกระบวนการสุดท้ายของการจัดทำบัญชีคือ รายงานการเงิน

การปฏิบัติงานด้านการเงินและการบัญชีของส่วนราชการดำเนินการผ่านระบบ GFMS โดยมีรายงานที่เกิดจากการบันทึกรายการในระบบงานต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำรายงานจากระบบ GFMS มาเทียบเคียงกับโครงสร้างระบบบัญชี จะประกอบด้วยเอกสารและรายงานดังนี้

๑. เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชี
๒. สมุดบันทึกรายการขึ้นต้น
๓. สมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย
๔. รายงานการเงิน

เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชี

เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกรายการบัญชีมาจากการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน การรับและนำส่งเงิน ตลอดจนการปรับปรุงรายการบัญชี โดยมีเอกสารอย่างน้อยดังนี้

๑. การจัดซื้อจัดจ้าง

เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชีในการจัดซื้อจัดจ้าง ประกอบด้วย ใบสั่งซื้อ ใบสั่งจ้าง/ สัญญา/ ข้อตกลง ข้อมูลหลักผู้ขาย/ การเปลี่ยนแปลงข้อมูลหลักผู้ขาย (ใบขออนุมัติสร้าง/แบบขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลหลักผู้ขาย) ใบตรวจรับที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุลงนามแล้ว (คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตามระเบียบพัสดุ)

๒. การเบิกจ่ายเงิน

๒.๑ กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชีในการเบิกจ่ายเงินกรณีจ่ายตรงผู้ขาย ประกอบด้วย เอกสารตามข้อ ๑ และมีใบเสร็จรับเงินของผู้ขาย กรณีไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินจากผู้ขายได้ ให้เรียกรายงานการจ่ายชำระเงินจากระบบ คำสั่งงาน ZAP_RPT506 กรณีจ่ายตรงผู้ขาย พร้อมแนบสำเนาหนังสือแจ้งสรรพากรพื้นที่ที่ผู้ขายตั้งอยู่

๒.๒ กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชีในการเบิกจ่ายเงินกรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ ประกอบด้วย ใบแจ้งหนี้/หลักฐานขอเบิก และใบเสร็จรับเงิน/ใบสำคัญรับเงิน/หลักฐานการจ่ายเงิน

๓. การรับและนำส่งเงิน

เอกสารประกอบการบันทึกรายการบัญชีในการรับและนำส่งเงิน ประกอบด้วย สำเนาใบเสร็จรับเงิน สำเนาใบนำฝาก และสำเนาใบรับเงินจากธนาคาร

๔. การปรับปรุงรายการบัญชี

เอกสารประกอบการบันทึกการปรับปรุงรายการบัญชี ประกอบด้วย ใบสำคัญการปรับปรุงบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง และการแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี

สมุดบันทึกรายการขึ้นต้น

สมุดรายวัน เป็นสมุดที่ใช้ในการบันทึกรายการบัญชีขึ้นต้น ซึ่งในระบบ GFMS คือ สมุดรายวันเอกสาร คำสั่งงาน ZGL_RPT001 หรือ GFMS Web Online รายงานสมุดรายวันทั่วไป-แบบแสดงรายละเอียด

สมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย

สมุดบัญชีแยกประเภท เป็นสมุดที่ใช้การผ่านรายการที่บันทึกไว้ในสมุดรายวัน เพื่อมาแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามรายการที่เกิดขึ้นเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งในระบบ GFMS คือ รายงานการแสดงบรรทัดรายการบัญชีแยกประเภททั่วไป คำสั่งงาน FBL3N หรือ GFMS Web Online รายงานแสดงบรรทัดรายการบัญชีแยกประเภททั่วไป

รายงานการเงิน

รายงานการเงินที่ส่วนราชการจัดทำเพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จะมีทั้ง รายงานประจำเดือน และรายงานประจำปี ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวต่อไปในบทที่ ๘ การจัดทำรายงานการเงิน

หลักทั่วไปในการบันทึกรายการบัญชี

๑. เงินสดในมือ ให้รับรู้เงินสดในมือในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้
 ๒. เงินฝากธนาคาร ให้รับรู้เงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้
 ๓. เงินฝากคลัง ให้รับรู้เงินฝากคลังที่ฝากไว้กับกระทรวงการคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้
- กรณีการรับเงินฝากคลังเป็นรายได้และเมื่อจ่ายให้รับรู้สินทรัพย์หรือค่าใช้จ่าย กรณีการรับเงินฝากคลังเป็นหนี้สินและเมื่อจ่ายให้ปรับลดหนี้สินดังกล่าว แล้วแต่กรณี
๔. ลูกหนี้เงินยืม ให้รับรู้ลูกหนี้เงินยืมตามมูลค่าตามบัญชีที่จะได้รับ โดยไม่ต้องประมาณการหนี้สูญจะสูญ ซึ่งบัญชีลูกหนี้เงินยืมจะลดลงเมื่อมีการส่งใช้เงินหรือใบสำคัญ
 ๕. สินทรัพย์ถาวร ให้รับรู้เฉพาะสินทรัพย์ถาวรที่มีมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป โดยให้รับรู้สินทรัพย์เมื่อตรวจรับ โดยมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ตามราคาทุนที่เกิดขึ้นจากการจัดหาสินทรัพย์นั้นให้รวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ในครั้งแรกด้วย
- สำหรับกรณีสินทรัพย์ถาวรที่มีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท และมีอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้นเกินกว่า ๑ ปี ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในชื่อบัญชี "ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์" และจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ไว้เพื่อใช้ในการตรวจสอบ
๖. เจ้าหนี้ ให้รับรู้ภาระหนี้สินที่มีต่อบุคคลภายนอกที่เกิดจากการซื้อสินทรัพย์หรือบริการ เมื่อได้รับสินทรัพย์หรือบริการแล้ว คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุแล้ว และบันทึกตรวจรับในระบบ ภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นรับรู้ในชื่อบัญชี "รับสินค้า/ใบสำคัญ (GRVIR)" เมื่อบันทึกขอเบิกจะสร้างบัญชีรับสินค้า/ใบสำคัญ (GRVIR) และรับรู้ในชื่อบัญชี "เจ้าหนี้การค้า (ระบุประเภท)" ซึ่งบัญชีเจ้าหนี้การค้า (ระบุประเภท) จะลดลงเมื่อมีการจ่ายเงินให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว
 ๗. ใบสำคัญค้ำจ่าย ให้รับรู้ภาระหนี้สินที่มีต่อบุคคลภายในหน่วยงานเมื่อได้รับหลักฐานขอเบิกและบันทึกขอเบิกในระบบ ซึ่งบัญชีใบสำคัญค้ำจ่ายจะลดลงเมื่อมีการจ่ายเงินให้บุคคลภายในหน่วยงานแล้ว
 ๘. รายได้ ให้รับรู้รายได้ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนในการเกิดขึ้นของรายได้ และสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอย่างน่าเชื่อถือ โดยใช้มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้ำรับ
 ๙. ค่าใช้จ่าย ให้รับรู้ค่าใช้จ่ายที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนในการเกิดขึ้นของค่าใช้จ่าย และสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอย่างน่าเชื่อถือ โดยรับรู้ค่าใช้จ่ายตามประเภทเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายนั้นขึ้น

ผังบัญชี

การจัดทำบัญชีภาครัฐในปัจจุบันดำเนินการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ GFMS) กรมบัญชีกลางจึงได้กำหนดผังบัญชีมาตรฐานเพื่อให้ส่วนราชการใช้ผังบัญชีเป็นมาตรฐานเดียวกันในการบันทึกข้อมูลต่างๆ เข้าสู่ระบบ GFMS ซึ่งปัจจุบันผังบัญชีมาตรฐานคือ ผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2551

การบันทึกรายการบัญชี

การบันทึกรายการบัญชีเกิดจากการรวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งทางด้านการรับและจ่ายเงิน รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่วนราชการได้ดำเนินการเบิกจ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลัง จึงแบ่งการบันทึกรายการบัญชีตามประเภทของเงินเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. เงินงบประมาณ
๒. เงินนอกงบประมาณ
 - ๒.๑ เงินนอกงบประมาณฝากคลัง
 - ๒.๒ เงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์
๓. เงินรายได้แผ่นดิน

และเพื่อให้การบันทึกรายการบัญชีเป็นไปตามเกณฑ์คงค้างครบถ้วน ส่วนราชการจะต้องมีการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นงวดบัญชีตามปีงบประมาณ ซึ่งจะกล่าวต่อไปในบทที่ ๗

บทที่ ๔

การบันทึกรายการบัญชีเงินงบประมาณ

เมื่อส่วนราชการได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสำนักงบประมาณแล้ว จึงสามารถใช้จ่ายเงินดังกล่าวได้ โดยก่อนนี้ผูกพันหรือทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดหาพัสดุ รวมทั้งสามารถเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานหรือดำเนินโครงการต่างๆ ของหน่วยงานตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการสามารถดำเนินการในระบบ GFMS โดยแบ่งเป็น ๒ วิธี คือ กรณีจ่ายตรงผู้ขาย และกรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ โดยจะดำเนินการด้วยวิธีใดจะต้องถือปฏิบัติ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๔

๑. กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

เมื่อส่วนราชการมีการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการ และได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยมีใบสั่งซื้อ ใบสั่งจ้าง สัญญาหรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งมีวงเงินตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้ส่วนราชการบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบ เพื่อจองงบประมาณ เมื่อผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบสินทรัพย์และบริการแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุนำดำเนินการตรวจรับสินทรัพย์และบริการ และบันทึกตรวจรับในระบบ เมื่อได้รับใบแจ้งหนี้แล้ว ให้บันทึกขอเบิกอ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบ และระบบงานงบประมาณจะเปลี่ยนสถานะจากการจองงบประมาณเป็นแสดงการเบิกจ่ายงบประมาณแล้ว โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินตรงเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน

๒. กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

เมื่อส่วนราชการได้รับใบแจ้งหนี้จากการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการนอกเหนือจากกรณีตามข้อ ๑ รวมทั้งกรณีส่วนราชการได้รับหลักฐานขอเบิกเงินสวัสดิการ ค่าตอบแทน หรือกรณีอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด ให้ส่วนราชการบันทึกขอเบิกไม่อ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบ และระบบงานงบประมาณจะแสดงการเบิกจ่ายเงินงบประมาณแล้ว โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ และให้ส่วนราชการนำเงินไปจ่ายต่อให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินต่อไป

วิธีการบันทึกรายการบัญชี

การบันทึกรายการบัญชีของเงินงบประมาณ แบ่งออกตามลักษณะการจ่ายเงินตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และระบบ GFMS ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

๑.๑ กรณีจ่ายตรงผู้ขายอ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

๑.๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขายไม่อ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

๒. กรณีจ่ายเข้าส่วนราชการ

โดยมีวิธีการบันทึกรายการบัญชีดังนี้

วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินงบประมาณ

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๑. กรณีจ่ายตรงผู้ขาย
- ๑.๑ กรณีจ่ายตรงผู้ขายอ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง
- ๑.๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขายไม่อ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง
๒. กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

๑. กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

๑.๑. กรณีจ่ายตรงผู้ขายอ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑	เมื่อส่วนราชการที่ซื้อจัดจ้างตามระเบียบ พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ ๒๖๓/๒๕๕๖ สั่งจ้าง	บ๒ ๐1	ไม่บันทึกรายการบัญชี		ไม่บันทึกรายการบัญชี	

หมายเหตุ จีไอซี และรหัสบัญชี ที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ และรหัสบัญชีแยกประเภทที่ส่วนราชการจะต้องบันทึกในระบบเอง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒	เมื่อคณะกรรมการตรวจรับงานหรือที่สุด ได้ดำเนินการตรวจรับตามระเบียบ สำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยกาฯที่สุด ให้บันทึกตรวจรับงานหรือที่สุดในระบบ จะได้ประมวลเอกสาร WE	BR 01	ชื่อบัญชี เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ วัสดุคงคลัง หรือ หักลบทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต รับสินค้าไปสำคัญ (GR/R)	รหัสบัญชี 5xxxxxxx 1105010105 12xxxxxxx 2101010103	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๓	เมื่อส่วนราชการได้รับแจ้งหนังสือและเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ให้บันทึกการขอเบิกจ่าย อ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง เพื่อย้ายตรงให้แก่เจ้าหนี้/ คู่สัญญา	ZMRO_KV งบ 01	เดบิต รับสินค้าไปสำคัญ (GR/R) เครดิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ	2101010103 2101010102 2101010101		
๔	กรมบัญชีกลางประมวลส่งจ่ายเงิน แก่บัญชีเจ้าหนี้/คู่สัญญา กรณีไม่มีภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะตัดประมวลเอกสาร PA		เดบิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุงบ) จากรัฐบาล	2101010102 2101010101 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุงบ) ให้หน่วยงาน เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ผู้ขาย	52090101xx 1101020201

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	รหัสบัญชี
๕๒	กรณีภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะ ได้ประเมินตนเองจาก PA	เดบิต เจ้าพนักงานควบคุมภาษีออก หรือ เดบิต เจ้าพนักงานหัก-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุบัญชี) จากรัฐบาล	2101010102 2101010101 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุวง) ให้หน่วยงาน เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ผู้ขาย	52090101xx	52090101xx
	และยังมีภาษีส่งภาษีให้กรมสรรพากร จะได้ประเภทเอกสาร IV	เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง (ระบุประเภท) เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุบัญชี) จากรัฐบาล	21020401xx 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุบัญชี) ให้หน่วยงาน เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางรับเงิน รายได้แผ่นดินจาก หน่วยงาน	52090101xx	4308010103
			กรมสรรพากร	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเป็นรายได้แผ่นดิน ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ระบุประเภท)	5210010103	41010101xx

๓.๒ กรณีย่อยตรงผู้ขายไปยังห้องสั่งจ้าง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๓	เมื่อส่วนราชการได้ทำเงินแจ้งกับบริษัทเอกชน ขอเบิกเพื่อจ่ายตรงให้ผู้ขายหรือเจ้าหน้าที่ ใช้บันทึกขอเบิกเงินไม่ส่งไปยังห้องสั่งจ้าง เพื่อจ่ายตรงให้ผู้ขายหรือเจ้าหน้าที่	ZFB60_KC/ พ.บ.02	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ วัสดุคงคลัง หรือ พัสดุทรัพย์สิน (ระบุประเภท) เครดิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ	5xxxxxxx 1105010105 12xxxxxxx 2101010102 2101010101		
๒	กรมบัญชีกลางประมวลส่งจ่ายเงิน เข้าบัญชีผู้ขายหรือเจ้าหน้าที่					
๒.๑	กรณีไม่มีภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะไปที่ประมวลเอกสาร PA		เดบิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุแบบ) จากรัฐบาล	2101010102 2101010101 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุแบบ) ให้หน่วยงาน เครดิต เงินฝากสักรับการชำระเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ดูท้าย	52090101xx 1101020201

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒๒	กรณีมีภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะได้ประเภทเอกสาร PA		เดบิต เจ้าพนักงานคลัง-ศุลกากรมลฑล หรือ เจ้าพนักงานคลัง-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุแยก) จากรัฐบาล ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอจัดส่ง (ระบุประเภท)	2101010102 2101010101 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ให้หน่วยงาน เครดิต เงินค่าสหกิจบริการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ผู้ขาย	52090101xx 1101020201
	และบันทึกมีคำสั่งภายในไตรมาสราชการ จะได้ประเภทเอกสาร JV		เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอจัดส่ง (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุแยก) จากรัฐบาล	21020401xx 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ให้หน่วยงาน เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางรับเงิน รายได้แผ่นดินจาก หน่วยงาน	52090101xx 4308010103
					กรมสรรพากร เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนมีรายได้แผ่นดิน ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ภาษี (ระบุประเภท)	5210010103 41010101xx

๒ กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑	การขอเบิกตามใบแจ้งหนี้หรือหลักฐานขอเบิก หรือเพื่อยกค่าใช้จ่าย	ZFB60_KL/KE ชน 02	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ วัสดุคงคลัง หรือ	5xxxxxxx 1105010105 12xxxxxxx 2102040102 2101010102		
๑.๑	เมื่อส่วนราชการได้รับใบแจ้งหนี้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อัปโหลดเอกสารแนบเงินต้น ใบตั้งซื้อทั้งเข้า และจ่ายผ่านส่วนราชการ		เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ เครดิต วัสดุคงคลัง หรือ	1102050124 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุ) ใ้หน่วยงาน	52090101xx
๑.๒	กรณีบัญชีกลางประมาณผลส่งจ่ายเงิน		หน่วยงนรับเงิน (ระบุ) จากรัฐบาล		เดบิต ค่าจ่ายส่วนราชการ	2116010102
๑.๒	เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร จะได้ประเภทเอกสาร PY		เดบิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) เครดิต ค่ารับจากกรมบัญชีกลาง	1101020603 1102050124	เดบิต ค่าจ่ายส่วนราชการ เครดิต เงินฝากสำหรับรายการเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ใ้ส่วนราชการ	2116010102 1101020202

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๑)	มีเงินจ่ายเป็นให้แก่ผู้มีสิทธิ์ การมีไม่มีการชดเชย ที่จ่าย จะได้รับการชดเชยจาก PM	ZF_53_PM/ จจ 05	เดบิต โบนัสพนักงานจ้าง หรือ	2102040102	กรมบัญชีกลาง	
			เดบิต โบนัสพนักงานจ้าง หรือ	2101010102		
(๒)	กรณีมีภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะได้รับการชดเชยจาก PM		เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ)	1101020603	กรมบัญชีกลาง โอนเงินจ่าย	
			เดบิต โบนัสพนักงานจ้าง หรือ	2102040102		
			เดบิต โบนัสพนักงานจ้าง หรือ	2101010102		
			เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ)	1101020603		
	และบันทึกนำส่งภาษีกรมสรรพากร จะได้รับการชดเชยจาก PM		ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรายต้น (ระบบเกณฑ์)	21020401xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน	52090101xx
			เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรายต้น (ระบบเกณฑ์)	21020401xx		
			เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานรับเงิน (งบผูกพัน) จากผู้รับ	43070101xx	กรมบัญชีกลางโอนเงิน ให้หน่วยงาน	4308010103

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง		
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	
						กรมสรรพากร เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานเงินรายได้แผ่นดิน ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ภาษี (ระบุประเภท) 41010101xx	5210010103 41010101xx
๑.๔	บัญชีที่รับเงินเหลือจ่ายจากรายการขอเบิก เงินงบประมาณภายในปี	ZGL_BD4/ บย 01 ประเภทเอกสาร BD	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต เบิกเงินส่งคืนรอคำสั่ง	1101010101 2116010104			
๑.๕	นำเงินสดที่ บ.บ.จ. อนุมัติการกู้ยืม ให้เลือก "เบิกเงินส่งคืน" ในใบนำฝาก จะได้ประเภทเอกสาร CJ		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ส่วนของงานส่งเงินเบิกเงินส่งคืน ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต หักเงินนำส่ง	5209010112 1101010112	เดบิต เงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลาง/ คลังจังหวัด (ระบุจังหวัด) เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางรับเงิน เบิกเงินส่งคืนจาก หน่วยงาน	11010203xx 4307010112	
๑.๖	บันทึกการนำเงินส่งคืนในระบบ	ZRP_R6/ บย 02-1 ประเภทเอกสาร R6	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101			

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑๓	บันทึกคำสั่งบัญชีเงินเดือนในรอนำส่ง กับบัญชีหักชำระหนี้ค่างวดการขอเบิก ประเภทเอกสาร BE	ZSL_BE/ บช 01 ประเภทเอกสาร BE	เดบิต เบิกเงินส่งค่างวดนำส่ง เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หักเงินพัสดุ (ระบุประเภท)	2116010104 5xxxxxxx 12xxxxxxx		
๑๔	การขอเบิกเงินยืม	ZFB60_K1/ จน 02	เดบิต ถูกหักเงินยืมใบงบประมาณ เครดิต ใบสำคัญค่างวดจ่าย	1102010101 2102040102		
๑๕	เมื่อส่งข้อมูลงบการเงินไปรับการอนุมัติแล้ว ให้บันทึกการขอเบิกเงินยืมอีกในสิ่งซึ่งส่งจ้าง (จ่ายให้มัน) เพื่อจ่ายเข้าส่วนราชการ		เดบิต ค้างใบงบการบัญชีกลาง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน หน่วยรับเงิน (ระบุ) จากรัฐบาล	1102050124 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุ) ให้หน่วยงาน เครดิต ค้างจ่ายส่วนราชการ	52090101xx 2116010102
๑๖	กรมบัญชีกลางประมวลส่งจ่ายเงิน เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ จะได้ประเภทเอกสาร PY		เดบิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ) เครดิต ค่าใช้จ่ายกรมบัญชีกลาง	1101020603 1102050124	เดบิต ค่าจ่ายส่วนราชการ เครดิต เงินฝากสำหรับรายการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ส่วนราชการ	2116010102 1101020202

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒.๓	เมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้ซื้อ	ZF_53_PM/ ขจ 05	เครดิต โบนัสค่าจ้างจ่าย เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ)	2102040102 1101020603		
๒.๔	เมื่อได้รับการชำระเงินคืน	ZF_02_G1/ บช 01 ประเภทเอกสาร G1	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	5xxxxxxx 1102010101		
(๒๑)	การฝังเงินสำรองที่เงินยืมกับเงินยืม	ZF_02_G1/ บช 01 ประเภทเอกสาร G1	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	5xxxxxxx 1102010101		
(๒๒)	บันทึกจ่ายลูกหนี้เงินยืมกับเงินยืม	ZG1_BD4/ บช 01 ประเภทเอกสาร BD	เดบิต เงินลดหนี้ เครดิต เบิกเก็บส่งคืนรอนำส่ง	1101010101 2116010104		
(๒๓)	บันทึกรับเงินลดหนี้					

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๒.๓)	นำเงินสดที่ บมจ. ธนาคารกรุงไทย ให้เลือก "เบิกเงินส่งต้น" ไปใบขึ้นฝาก จะได้ประเภทเอกสาร CI	GFMS Web online	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานส่งเงินเงินกับส่งต้น ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต ฝากเงินนำส่ง เครดิต ฝากเงินนำส่ง	5209010112 1101010112	เดบิต เงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลาง เครดิต ฝากเงินนำส่ง เครดิต ฝากเงินนำส่ง	11010203xx 4307010112
(๒.๔)	บันทึกการนำเงินสดส่งในระบบ	ZRP_R6/ นศ 02-1 ประเภทเอกสาร R6	เดบิต ฝากเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101		
(๒.๕)	บันทึกคำสั่งบัญชีลูกหนี้เงินยืมในแบบประมาณ ผู้กับบัญชีเบิกเงินส่งส่งรวมนำส่ง	ZGL_BE/ บพ 01 ประเภทเอกสาร BE	เดบิต เบิกเงินส่งต้นรวมนำส่ง เครดิต ลูกหนี้เงินยืมในแบบประมาณ	2116010104 1102010101		
(๓)	กรณีส่งใบแจ้งสำคัญจากทำงเงินยืม					
(๓.๑)	บันทึกคำสั่งลูกหนี้เงินยืมมีเท่าที่ จำนวนเงินยืม:	ZF_02_G1/ บพ 01 ประเภทเอกสาร G1	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมในแบบประมาณ	5xxxxxxx 1102010101		

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๓.๖)	บันทึกของเบิกเงินไม่เข้าบัญชีสั่งจ่าย จ่ายผ่านส่วนราชการ เพื่อจ่ายตาม ใบสำคัญรับเงิน	ZFB60_KL/ ขบ 02	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ใบที่จ่ายค้ำจ่าย	5xxxxxxx 2102040102	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน (ระบุงบ) ให้หน่วยงาน	52090101xx 2116010102
(๓.๗)	ระบบติดตามการบัญชีอัตโนมัติ จะได้ประเภทเอกสาร KY		เดบิต หักเงินจากกรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงิน (ระบุงบ) จากรัฐบาล	1102050124 43070101xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายส่วนราชการ เครดิต เงินฝากธนาคาร (เป็นแบบประมาณ) เครดิต ค่ารับราชการกรมบัญชีกลาง	1101020603 1102050124
(๓.๘)	เมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิ	ZF_53_PM/ ขจ 05	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่าย เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ)	2102040102 1101020603	เดบิต ค่าใช้จ่ายส่วนราชการ เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ส่วนราชการ	2116010102 1101020202

บทที่ ๕

การบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณ

เงินที่ส่วนราชการได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ใช้จ่ายได้ซึ่งต้องมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับไว้ให้เป็นเงินนอกงบประมาณ ซึ่งตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดค่านิยาม “เงินนอกงบประมาณ” หมายถึง เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ นอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน ซึ่งเงินนอกงบประมาณให้นำฝากคลังอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ซึ่งเงินนอกงบประมาณฝากคลังหรือที่เรียกว่า “เงินฝากคลัง” สำหรับเงินนอกงบประมาณที่เบิกจากคลังไปแล้ว แต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมดให้นำฝากคลังภายในสิบห้าวันนับจากวันรับเงินจากคลัง โดยมีส่วนราชการบางแห่งได้รับอนุญาตให้สามารถนำเงินนอกงบประมาณฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ได้ภายในวงเงินที่กำหนด เรียกว่า “เงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ หรือ เงินฝากธนาคารพาณิชย์” หากเกินวงเงินที่กำหนดส่วนราชการจะต้องนำเงินนอกงบประมาณนั้นมาฝากคลังในส่วนที่เกินวงเงิน การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณไม่ว่าจะฝากคลังหรือฝากธนาคารพาณิชย์ ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเงินนอกงบประมาณนั้น ๆ

เงินนอกงบประมาณฝากคลัง

เมื่อส่วนราชการได้ก่อหนี้ผูกพันหรือทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดหาพัสดุจากเงินนอกงบประมาณ รวมทั้งเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ ในกรณีที่เงินนอกงบประมาณฝากคลังหรือที่เรียกว่า “เงินฝากคลัง” ให้ส่วนราชการดำเนินการเบิกจ่ายเงินฝากคลังในระบบ GFMIS ได้ ๒ วิธีเช่นเดียวกับเงินงบประมาณคือ กรณีจ่ายตรงผู้ขาย และกรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ ซึ่งจะดำเนินการด้วยวิธีใดจะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๔ เช่นเดียวกับเงินงบประมาณ

๑. กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

เมื่อส่วนราชการมีการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการ และได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยมีใบสั่งซื้อ ใบสั่งจ้าง สัญญาหรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งมีวงเงินตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้ส่วนราชการบันทึกใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบ โดยระบบไม่มีขั้นตอนของการจองเงินฝากคลัง ส่วนราชการจึงควรทำทะเบียนคุมการระงับการก่อหนี้ผูกพันของเงินฝากคลังดังกล่าวไว้ เมื่อผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบสินทรัพย์และบริการแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดำเนินการตรวจรับสินทรัพย์และบริการ และบันทึกตรวจรับในระบบ เมื่อได้รับใบแจ้งหนี้แล้ว ให้บันทึกขอเบิกอ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบ และระบบจะบันทึกปรับลดเงินฝากคลังของส่วนราชการ โดยกรมบัญชีกลางจ่ายเงินตรงเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน

๒. กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

เมื่อส่วนราชการได้รับใบแจ้งหนี้จากการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการนอกเหนือจากกรณีตามข้อ ๑ รวมทั้งกรณีส่วนราชการได้รับหลักฐานขอเบิกค่าใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินนอกงบประมาณนั้น ๆ ให้ส่วนราชการบันทึกขอเบิกไม่อ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้างในระบบและระบบจะบันทึกปรับลดเงินฝากคลังของส่วนราชการ โดยกรมบัญชีกลางจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ เพื่อส่วนราชการนำเงินไปจ่ายต่อให้ผู้มีสิทธิรับเงินต่อไป

เงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเงินนอกงบประมาณนั้น ๆ เช่นเดียวกับเงินนอกงบประมาณฝากคลัง ถึงแม้จะเป็นเงินฝากธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ในการควบคุมดูแลของส่วนราชการ แต่ส่วนราชการจะต้องนำข้อมูลทางการเงินและบัญชีของเงินฝากดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำบัญชีของส่วนราชการ เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการมีความครบถ้วนสมบูรณ์

วิธีการบันทึกรายการบัญชี

การรับรู้เงินนอกงบประมาณให้รับรู้ตามเงินที่ได้รับ ซึ่งมี ๒ กรณี คือ

๑. กรณีรับเงินเป็นรายได้

เมื่อส่วนราชการรับเงินนอกงบประมาณและรับรู้เงินที่ได้รับเป็นรายได้ กรณีที่มีการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณจะต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายหรือสินทรัพย์แล้วแต่กรณี

๒. กรณีรับเงินเป็นหนี้สิน

เมื่อส่วนราชการรับเงินนอกงบประมาณและรับรู้เงินที่ได้รับเป็นหนี้สินที่เกิดจากการรับฝากเงินไว้ และต้องจ่ายคืนหรือจ่ายต่อให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิในภายหลัง เช่น เงินประกันของ เงินประกันสัญญา หรือเงินรับฝากอื่น เป็นต้น กรณีที่จ่ายเงินคืนหรือจ่ายต่อให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิให้ล้างหนี้สินที่ได้รับรู้ไว้เมื่อรับเงิน

ดังนั้น การบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณได้แบ่งตามประเภทของการฝากเงิน ดังนี้

๑. การบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณฝากคลัง

๑.๑ กรณีรับและนำส่งเงินฝากคลัง

๑.๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

๑.๒.๑ กรณีจ่ายตรงผู้ขายอ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

๑.๒.๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขายไม่อ้างใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

๑.๓ กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

๒. การบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์

๒.๑ กรณีรับเงินเป็นรายได้

- ๒.๑.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์
- ๒.๑.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์
- ๒.๑.๓ ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์
- ๒.๑.๔ การโอนเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์ให้หน่วยงานอื่น

๒.๒ กรณีรับเงินเป็นหนี้สิน

- ๒.๒.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์
- ๒.๒.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์
- ๒.๒.๓ การโอนเงินนอกงบประมาณสำนักงานพาณิชย์ให้หน่วยงานอื่น

โดยมีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินของงบประมาณฝากคลัง

การรับและเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากคลัง แบ่งออกเป็น ๓ กรณี

๑. กรณีรับและเบิกจ่ายเงินฝากคลัง
๒. กรณีจ่ายตรงผู้ขาย
- ๒.๑ กรณีจ่ายตรงผู้ขายอ้างอิงใบสั่งซื้อผู้จ้าง
- ๒.๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขายไม่อ้างอิงใบสั่งซื้อผู้จ้าง
๓. กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

๑. กรณีรับและเบิกเงินฝากคลัง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web-online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑	บันทึกรับเงินเป็นรายวันหรือรายเดือน	ZRP_RB/ นส 01 ประเภททดกลาง RB	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) หนี้สิน (ระบุประเภท)	1101010101 43xxxxxxxxxx 2xxxxxxxxxxxx		

หมายเหตุ ชื่อบัญชี และรหัสบัญชี ที่ใช้ตัวเต็ม หมายถึง ชื่อบัญชีและรหัสบัญชีแยกประเภทที่สามารถการตั้งบัญชีในระบบเฉพาะ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒๑	บัญชีเงินที่ บ.จ. ธนาคารกรุงไทย ให้เลือก "เงินฝากตั้ง" โอนเป็นเงินสด		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานโอนเงินนอกงบประมาณ- ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต ชำเงินนำส่ง	5210010102	เดบิต เงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลาง/ เครดิต ภาษีได้ระหว่างหน่วยงาน- เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางทั้งเงินนอก งบประมาณจากหน่วยงาน	11010203xx 4308010102
๒๒	การมีคำสั่งขึ้นเช็ค จะได้ประเภทเอกสาร CJ		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานโอนเงินนอกงบประมาณ ให้กรมบัญชีกลาง เครดิต ชำเงินนำส่ง	5210010102	เดบิต เดบิตการลดค่าเริ่มต้น เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางรับเงินนอก งบประมาณจากหน่วยงาน	11010114 4308010102
๒๓	บัญชีที่มีการนำเงินส่งคลังในระบบ	ZRF_R2_RX/ บส 02-1 ประเภทเอกสาร R2	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101		

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
	เมื่อธนาคารรับยกเงินตามเช็คได้ จะได้ใบงบทดลอง CI (ถ้ามี) และรวบรวมหลักฐานไปแจ้งเงินฝากคลัง ให้ยอดนับตัว จะได้ใบประเภทเอกสาร RX		เดบิต บัญชี Clearing	1101010113	เดบิต เงินทดแทนค่ารถของกรมบัญชีกลาง	110102030x
			เครดิต - ฝากเงินนำส่ง	1101010112	เครดิต เงินจังหวัด (ระบุจังหวัด) เครดิต เชื้อเพลิงการระดมเก็บ	1101010114
			เดบิต เงินฝากคลัง	1101020501	เดบิต ค่าจ้างยืมระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	5210010105
			เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	4308010105	เครดิต เงินฝากของรัฐบาล	2111020101

๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขาย

๒.๑ กรณีจ่ายตรงผู้ขายไปยังซื้อสิ่งจ้าง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑	เมื่อส่งตรวจการติดตั้งจ้างตามระเบียบ ทางราชการ ไปบันทึกใบสั่งซื้อสิ่งจ้าง	บต 01	ไม่เป็นที่กายการบัญชี			
๒	เมื่อคณะกรรมการตรวจรับงานหรือพัสดุ ได้ดำเนินการตรวจรับต้นฉบับ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ให้เป็นที่ตรวจรับงานหรือพัสดุในระบบ จะไม่ประเมินเอกสาร WE	บว 01	เคเบิ้ล ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ วัสดุคงคลัง หรือ หักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต บัญชีค่า/ใบสำคัญ (GR/IR)	5xxxxxxx 1105010105 12xxxxxxx 2101010103		
๓	เมื่อสามารถการได้รับเงินจริงกับและเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ให้บันทึกการขอเงิน ไปยังสั่งซื้อสิ่งจ้าง เพื่อจ่ายตรงให้แก่เจ้าหนี้/ คู่สัญญา ระบบจะเป็นที่ทำการการปรับลดเงินฝากคลัง ให้โดยอัตโนมัติ จะได้รับการเอกสาร JO	ZMIRG_KG/ ขบ 01	เคเบิ้ล รับสินค้าใบสำคัญ (GR/IR) เครดิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต ค่าใช้จ่ายระบบหน่วยงาน- ปรับเงินฝากคลัง เครดิต เงินฝากคลัง	2101010103 2101010102 2101010101 5210010105 1101020501	เงินรับฝากของรัฐบาล เครดิต ว่างระหว่างหน่วยงาน ปรับเงินฝากคลัง	2111020101 4308010105

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๔	กรมบัญชีกลางประมวลส่งจ่ายเงิน เข้าบัญชีเจ้าพนักงานผู้สัญญา กรณีไม่มีภาษีที่ ณ ที่จ่าย		เดบิต เงินมีการค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ราชการหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินนอก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	2101010102 2101010101 4308010101	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอนเงินนอกงบประมาณ ให้หน่วยงาน เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ไม่ผู้ขาย	5210010101 1101020201
๔.๑	จัดได้ประเภทเอกสาร PC					
๔.๒	กรณีมีภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะได้ประเภทเอกสาร PC		เดบิต เงินมีการค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ราชการหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินนอก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอบส่ง (ระบุประเภท)	2101010102 2101010101 4308010101 21020401xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอนเงินนอกงบประมาณ ให้หน่วยงาน เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ไม่ผู้ขาย	5210010101 1101020201

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
	และบริษัทรับจ้างให้กรมสรรพากร จะได้ระบบเอกสาร JV		เดบิต ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ระบุประเภท) เดบิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินออก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	21020401xx 4308010101	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางเงินคงเหลือ ให้หน่วยงาน เดบิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- ให้หน่วยงาน กรมบัญชีกลางรับเงิน รายได้แผ่นดินจาก หน่วยงาน กรมสรรพากร	5210010101 4308010105
					เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานเงินคงเหลือแผ่นดิน ให้กรมบัญชีกลาง เดบิต รายได้ภาษี (ระบุประเภท)	5210010103 41010101xx

๒.๒ กรณีจ่ายตรงผู้ขายไม่เข้าใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑	เมื่อส่วนราชการได้รับใบแจ้งหนี้หรือหลักฐานขอเบิกเงินจะจ่ายตรงให้ผู้ขายหรือเจ้าหนี้ ให้รีบหักดอกเบี้ยเงินไม่เข้าใบสั่งซื้อสั่งจ้าง เพื่อยุติกรณีให้ผู้ขายหรือเจ้าหนี้	ZFB60_KH/ ทบ 03	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ วัสดุคงคลัง หรือ หักสิทธิประโยชน์ (ระบุประเภท) หนี้สิน (ระบุประเภท) เดบิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ	5xxxxxxx 1105010105 12xxxxxxx 2xxxxxxx 2101010102 2101010101	เดบิต เงินรับฝากของรัฐบาล เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	211020101 4308010105
๒	กรณีบัญชีกลางประมวลผลสั่งจ่ายเงิน เข้าบัญชีเจ้าหนี้/คู่สัญญา กรณีไม่มีเจ้าหนี้ ๗ ที่จ่าย จะได้ประเภทเอกสาร PC		เดบิต เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก หรือ เจ้าหนี้การค้า-หน่วยงานภาครัฐ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินนอก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	2101010102 2101010101 4308010101	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอนเงินของงบประมาณ ให้หน่วยงาน เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 มีผู้ขาย	5210010101 1101020201

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	รหัสบัญชี
๒๒	กรณีมีการซื้อ ๗ ที่จ่าย จะได้ประเภทเอกสาร PC		เดบิต เจ้าพนักงานพัสดุกลางนอก หรือ เจ้าพนักงานค้า-พยานกลางคดี เดบิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินฝาก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง ภาษีหัก ณ ที่จ่ายบางส่วน (ระบุประเภท)	210101010102 ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - 210101010101 ให้นำหน่วยงาน 4308010101 ให้นำหน่วยงาน เครดิต เป็นส่วนสำหรับการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ให้ผู้นาย	5210010101	5210010101
	และบันทึกว่าส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะได้ประเภทเอกสาร JV		เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายบางส่วน (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินฝาก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	2102040101 ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอนเงินของประมาณ 4308010101 ให้นำหน่วยงาน เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงินฝาก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	5210010101	5210010101
				เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงาน รพชกร ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเงินรายได้แผ่นดิน ไว้ที่กรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ภาษี (ระบุประเภท)	4308010103	5210010103
					4101010101	4101010101

๒ กรณีจ่ายผ่านส่วนราชการ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง		
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	
๓	การขอเบิกตามใบแจ้งหนี้หรือหลักฐานขอเบิก หรือเพื่อคงค่าใช้จ่าย						
๓.๑	เมื่อส่วนราชการได้รับใบแจ้งหนี้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้บันทึกการขอเบิกเงินในบัญชีสั่งซื้อจ้าง และจ่ายผ่านส่วนราชการ	ZFB60_KW/KV/ ๗บ 03	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ เครดิตคงคลัง หรือ หักสิทธิ์หนี้ (ระบุประเภท) หนี้สิน (ระบุประเภท) เครดิต ไขสาคัญค้างจ่าย หรือ เงินที่มีการค้าง-ชุดสลายยอด	5๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ 1105010105 12๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ 2๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ 2102040102 2101010102			
	ระบบบริหารการบัญชีอัตโนมัติ จะตัดประเภทเอกสาร KY		เดบิต ค้างรับจากกรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงินนอก งบประมาณจาก กรมบัญชีกลาง	1102050124 4308010101	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน นอกงบประมาณให้หน่วยงาน เครดิต ค้างจ่ายส่วนราชการ	5210010101 2116010102	5210010101
	ระบบจะบันทึกรายการปรับลดเงินฝากคลัง ไปโดยอัตโนมัติ จะได้ประเภทเอกสาร JO		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ปรับเงินฝากคลัง เครดิต เงินฝากคลัง	5210010105 1101020501	เดบิต เงินฝากคลัง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- ปรับเงินฝากคลัง	2111020101 4308010105	2111020101 4308010105

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑.๒	กรมบัญชีกลางประมวลผลส่งจ่ายเงิน เพื่อบัญชีเงินฝากธนาคาร จะได้ประเภทเอกสาร PY		เดบิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) เครดิต ค่าใช้จ่ายกรมบัญชีกลาง	1101020604 1102040124	เดบิต ค่าจ้างส่วนราชการ เครดิต เงินฝากธนาคารบัญชีที่ 2 ให้ส่วนราชการ	2116010102 1101020202
๑.๓	เมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้ถือหุ้น					
(๑)	กรณีไม่มีภาษีหัก ณ ที่จ่าย	ZF_53_PM/ ซด 05	เดบิต โอนสำเนาจ่าย หรือ เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ)	2102040102 2101010102 1101020604		
(๒)	กรณีมีภาษีหัก ณ ที่จ่าย	ZF_53_PM/ ซด 05	เดบิต โอนสำเนาจ่าย หรือ เจ้าหนี้การค้า-บุคคลภายนอก เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอตัด (ระบุประเภท)	2102040102 2101010102 1101020604 21020401xx		

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑๔๔	และว่าบริษัทดังกล่าวได้ส่งเอกสาร จะได้ประเภทเอกสาร JV		เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้านค้าส่ง (ระบุประเภท)	21020401xx	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลางโอนเงินโดย	5210010101
			เดบิต ภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้านค้าส่ง หน่วยงานรับเงินออก งบประมาณจากกรมบัญชีกลาง	4308010101	งบประมาณโอนเงินรายได้แผ่นดิน กรมบัญชีกลางรับเงิน รายได้แผ่นดินจาก หน่วยงาน	4308010103
๑๔๕	เมื่อได้รับเงินเพื่อจ่ายพร้อมสำเนาหลักฐาน บัญชีรับเงินดังกล่าว	ZGL_BD4/ บช 01 ประเภทเอกสาร BO	เดบิต เงินสดในมือ	1101010101	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเงินรายได้แผ่นดิน ให้กรมบัญชีกลาง	5210010103
			เดบิต เบิกเงินสงฆ์บรรณาส่ง	2116010104	เดบิต รายได้ภาษี (ระบุประเภท)	41010101xx

คำค้น	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๒)	บัญชีเงินคงที่ บมส. ธนาคารกรุงไทย ให้เลือก "เงินฝากคลัง" ไปยังสำนัก จะได้ประเภทเอกสาร C		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานโอนเงินนอกงบประมาณ ใตักกรมบัญชีกลาง เครดิต พักเงินนำส่ง	5210010102 1101010112	เดบิต เงินฝากธนาคาร/ คลังจังหวัด (ระบุจังหวัด) เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางรับเงินนอก งบประมาณจากหน่วยงาน	11010203xx 4308010102
(๓)	บันทึกการนำเงินส่งคลังในระบบ และระบบบันทึกรายการปรับเงินฝากคลัง ให้ชัดในดี จะได้ประเภทเอกสาร RX	ZBP_R7_RX/ นส 02-1 ประเภทเอกสาร R7	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101		
(๔)	บันทึกสั่งบัญชีเบิกเงินส่งมอบนำส่ง กับบัญชีค่าใช้จ่ายพร้อมบัญชีพักสืบททรัพย์ (ระบุประเภท) ที่ได้จากทางขอเบิก	ZGL_BE บศ 01 ประเภทเอกสาร BE	เดบิต เงินฝากคลัง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	1101020501 4308010105	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ปรับเงินฝากคลัง เครดิต เงินรับฝากของรัฐบาล	5210010105 211020101

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒	การขอเบิกเงินยืม					
๒.๑	เมื่อสัญญาการยืมเงินสิ้นสุดการอนุมัติแล้ว ให้เป็นหลักฐานการยืมเงินไม่เข้าใบเสร็จรับเงิน (จ่ายให้ยืม) เพื่อจ่ายเจ้าส่วนราชการ	ZFB60_K1/ ฉบับ 03	เดบิต ถูกหนี้ยืมเงินนอกงบประมาณ เครดิต ใบสำคัญค้ำจ่าย	1102010102 2102040102		
	ระบบที่พรมาณการบัญชีอัตโนมัติ จะได้ประมวลเอกสาร KY		เดบิต ค้ำจ่ายกรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงานรับเงินนอก งบประมาณจาก กรมบัญชีกลาง	1102050124 4308010101	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางโอนเงิน บดลงประมวลเงินหน่วยงาน เครดิต ค้ำจ่ายส่วนราชการ	5210010101 2116010102
	รายงานบันทึกรายการปรับลดเงินฝากคลัง ให้โดยอัตโนมัติ จะได้ประมวลเอกสาร JO		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ปรับเงินฝากคลัง เครดิต เงินฝากคลัง	5210010105 1101020501	เดบิต เงินรับส่งของรัฐบาล เครดิต รายส่งระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	2111020101 4308010105
๒.๒	กรมบัญชีกลางประมวลผลตั้งจ่ายเงิน เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ จะได้ประมวลเอกสาร PY		เดบิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) เครดิต ค้ำจ่ายจากกรมบัญชีกลาง	1101020604 1102050124	เดบิต ค้ำจ่ายส่วนราชการ เครดิต เงินฝากธนาคารจ่ายเงินจาก บัญชีเงินฝากคลังบัญชีที่ 2 ให้ส่วนราชการ	2116010102 1101020202

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒.๓	เมื่อจ่ายเงินให้แก่อำเภอหรือผู้รับเงิน	GFMS Web online ZF_53_PM/ ขจ 05	เดบิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ)	2102040102 1101020604		
๒.๔	เมื่อได้รับการขอใช้เงิน	ZF_02_G1/ บข 01 ประเภทเอกสาร G1	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ถูกหนี้เงินยืมของงบประมาณ	5xxxxxxx 1102010102		
(๒)	กรณีส่งไปในสำนักงบประมาณ					
(๒.๑)	บัญชีที่ส่งไปสำนักงบประมาณ	ZF_02_G1/ บข 01 ประเภทเอกสาร G1	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ถูกหนี้เงินยืมของงบประมาณ	5xxxxxxx 1102010102		
(๒.๒)	บัญชีที่รับเงินจากสำนัก	ZGL_BD4/ บข 01 ประเภทเอกสาร ED	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต เบิกเงินส่งคืนรอนำส่ง	1101010101 2116010104		

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๒.๓)	นำเงินสั่งที่ บ.จ. ธนาคารกรุงไทย ใช้เลือก "เงินฝากสั่ง" ไปใบมีฝาก จะเห็นประเภทเอกสาร C		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- หน่วยของหน่วยงานงบประมาณ ให้ทางบัญชีกลาง เครดิต หักเงินมีคำสั่ง	5210010102 1101010112	เดบิต เงินฝากธนาคารออมสิน/วิสาหกิจ คลังจังหวัด (ระบุจังหวัด) เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางรับเงินฝาก งบประมาณจากหน่วยงาน	11010203๐๐ 4308010102
(๒.๔)	บันทึกการนำเงินสั่งลงในระบบ และระบบบันทึกรายการรับเงินฝากคำสั่ง ใช้ตัวไม่มี จะเห็นประเภทเอกสาร RX	ZRP_RX/ ๖๘-02-1 ประเภทเอกสาร R7	เดบิต หักเงินมีคำสั่ง เครดิต เงินสดไปเมื่อ	1101010112 1101010101		5210010105
(๒.๕)	บันทึกคำสั่งบัญชีลูกหนี้เงินยืมของงบประมาณ คู่กับบัญชีเงินเบิกเงินสั่งคืนเงินมีคำสั่ง	ZGL_BE/ ๗๙-01 ประเภทเอกสาร BE	เดบิต เงินฝากคำสั่ง เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคำสั่ง	1101020501 4308010105	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- ปรับเงินฝากคำสั่ง เครดิต เงินรับฝากของรัฐบาล	2116010104 1102010102

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๓๑)	กรณีส่งใช้ใบสำคัญมากกว่าเงินยื่น	ZF_02_G1/ ขบ 01 ประเภทเอกสาร G1	เดบิต คำใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ	5xxxxxxx 1102010102		
(๓๑)	บัญชีสำคัญทางการเงินเท่ากับ จำนวนเงินที่ยืม					
(๓๒)	บันทึกขอเบิกเงินไม่ยื่นส่งบัญชีข้าง จ่ายผ่านส่วนราชการ หรือจ่ายตาม ใบสำคัญคู่ส่วนเกิน	ZFB60_KM/ ขบ 03	เดบิต คำใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ใบสำคัญคู่จ่าย	5xxxxxxx 2102040102		
	ระบบที่ราชการบัญชีไม่มีสถิติ จะได้ประเภทเอกสาร KY		เดบิต คำใช้จ่ายราชการบัญชีและ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน- หน่วยงาเข้าเงินนอก งบประมาณจาก กรมบัญชีกลาง	1102050124 4308010101	เดบิต คำใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน- กรมบัญชีกลางเงินนอก งบประมาณให้หน่วยงาน เครดิต คำจ่ายส่วนราชการ	5210010101 2116010102
	ระบบบัญชีที่รายการปรับลดเงินฝากคลัง ให้โดยอัตโนมัติ		เดบิต คำใช้จ่ายระหว่างงบกลาง- รับเงินฝากคลัง	5210010105	เดบิต เงินฝากคลังรัฐสภา	2111020101
	จะได้ประเภทเอกสาร JO		เครดิต เงินฝากคลัง	1101020501	เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ปรับเงินฝากคลัง	4308010105

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
(๓.๓)	กรมบัญชีกลางระดมกลต้งจ่ายเงิน เข้าบัญชีเงินผ่านธนาคาร จะได้ประมวลเอกสาร PY		เดบิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ) เครดิต คำว่ารับจากกรมบัญชีกลาง	1101020604 1102050124	ส่งจ่ายส่วนราชการ เครดิต เงินฝากสำหรับการจ่ายเช็คจาก บัญชีเงินคลังตั้งบัญชีที่ 2 ไปส่วนราชการ	2116010102 1101020202
(๓.๔)	เมื่อจ่ายเงินให้แก่มูลนิธิ	ZF_53_PKW 44 05	เดบิต โบนัสผู้ทำงาน เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินนอกงบประมาณ)	2102040102 1101020604		

วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณฝากรธนาคารพาณิชย์

๑. กรณีรับเงินเป็นรายได้

- ๑.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากรธนาคารพาณิชย์
- ๑.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากรธนาคารพาณิชย์
- ๑.๓ ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณฝากรธนาคารพาณิชย์

๑.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากรธนาคารพาณิชย์

การรับเงินนอกงบประมาณเป็นรายได้และนำฝากรธนาคารพาณิชย์

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับเงินนอก งบประมาณ เพื่อนำฝากร ธนาคารพาณิชย์	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต รายได้ (ระบุประเภท รายได้เงินนอก งบประมาณ)	1101010101 43xxxxxxxx
๒.	หน่วยงานนำเงินนอก งบประมาณฝากรธนาคาร พาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากรธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101
๓.	หน่วยงานถอนเงินฝากร ธนาคารพาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากรธนาคาร (ระบุประเภท)	1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๔.	หน่วยงานโอนเงินฝากร ธนาคารพาณิชย์จาก บัญชีหนึ่งไปอีกบัญชีหนึ่ง	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากรธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากรธนาคาร (ระบุประเภท)	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101030199 11010301xx / 11040101xx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๕.	เมื่อได้รับดอกเบี้ยจากการ ฝากเงินกับธนาคาร	ZRP_RE/ บช 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก จากสถาบันการเงิน	1101030199 11010301xx / 11040101xx 4303010101

๑.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน การจัดหาสินทรัพย์หรือบริการ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับใบแจ้งหนี้ หรือหลักฐานขอเบิก	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต พักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)หรือ ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหน้าที่อื่น-บุคคลภายนอก	12xxxxx102 5xxxxxxxxxx 2102040110 2101020199
๒. ๒.๓	หน่วยงานจ่ายเงินให้ เจ้าหน้าที่/ผู้มีสิทธิ กรณีไม่มีภาษี	ZF_02_PP/ บช 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหน้าที่อื่น-บุคคลภายนอก เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2102040110 2101020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๒.๒ (๑)	กรณีมีภาษี เมื่อจ่ายให้เจ้าหนี้/ผู้มีสิทธิ จ่ายด้วยยอดสุทธิ หลังหักภาษี ณ ที่จ่าย	ZF_02_PP/ บข 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2102040110 2101020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
	และบันทึกรับรัภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในบัญชี เงินรับฝากอื่น	ZGL JV/ บข 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ใบสำคัญค้ำจ่ายอื่น หรือ เจ้าหนี้อื่น-บุคคลภายนอก เครดิต เงินรับฝากอื่น	2102040110 2101020199 2111020199
(๒)	เมื่อนำส่งภาษีให้ กรมสรรพากร	ZF_02_PP/ บข 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต เงินรับฝากอื่น เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2111020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๓. ๓.๑	กรณีมีเงินเหลือจ่ายหรือ เบิกเกิน ต้องนำเงินดังกล่าว ส่งคืน กรณีขอเบิกเงินบันทึก เป็นบัญชีหักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) เมื่อได้รับเงินคืนภายใน ปีงบประมาณที่ขอเบิก หรือภายหลังปีงบประมาณ ที่ขอเบิก	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต หักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)	1101010101 12xxxxx102

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๓.๒	กรณีขอเบิกเงินบันทึกเป็น ค่าใช้จ่าย เมื่อได้รับเงินสด ภายในถึงประมาณ ที่ขอเบิก	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท)	1101010101 5xxxxxxxxxx
(๒)	ภายหลังถึงประมาณ ที่ขอเบิก	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต รายได้อื่น	1101010101 4313010199
๓.๓	กรณีหน่วยงานนำเงินที่รับ คืนตามข้อ ๓.๑ หรือ ข้อ ๓.๒ ผ่ากธนาคาร พาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101
๔.	กรณีบันทึกเป็นบัญชี หักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) ตามข้อ ๑ ให้ล่างบัญชี หักสินทรัพย์ ดังนี้			
๔.๑	หากรับรู้เป็นสินทรัพย์			
(๑)	ให้สร้างข้อมูลหักสินทรัพย์	AS01/สท 01	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๒)	ล่างบัญชีหักสินทรัพย์เป็น สินทรัพย์รายตัว	F-04/สท 13 ประเภทเอกสาร AA	เดบิต สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต หักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)	12xxxxx101 12xxxxx102
๔.๒	หากรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย	F-04/สท 13 ประเภทเอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) หรือ ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ เครดิต หักสินทรัพย์ (ระบุประเภท)	5xxxxxxxxxx 5104030206 12xxxxx102

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๕.	กรณีบันทึกเป็นบัญชี พนักงานระหว่างก่อสร้าง ตามข้อ ๑ ให้ล้างบัญชี พนักงานระหว่างก่อสร้าง ดังนี้			
๕.๑	ล้างพนักงานระหว่างก่อสร้าง เป็นงานระหว่างก่อสร้าง			
(๑)	ให้สร้างข้อมูลหลักสิทธิ	AS01	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๒)	ล้างบัญชีพนักงานระหว่าง ก่อสร้าง	F-04 ประเภทเอกสาร AA	เดบิต งานระหว่างก่อสร้าง เครดิต พนักงานระหว่างก่อสร้าง	1211010101 1211010102
๕.๒	ล้างงานระหว่างก่อสร้าง เป็นสิทธิรายตัว			
(๑)	สร้างข้อมูลหลักสิทธิ	AS01/สท 01	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๒)	กำหนดกฎการกระจาย	AIAB/สท 14	ไม่บันทึกรายการบัญชี	
(๓)	ล้างบัญชีพนักงานระหว่าง ก่อสร้างเป็นสิทธิรายตัว	AIBU/สท 15 ประเภทเอกสาร AA	เดบิต สิทธิ (ระบุประเภท) เครดิต งานระหว่างก่อสร้าง	12xxxxx101 1211010101
๖.	การประมวลค่าเสื่อมราคา ให้ประมวลผลค่าเสื่อม ราคาทุกสิ้นเดือน			
๖.๑	กรณีสิทธิถาวร มีตัวตน	ZAFAB	เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สิทธิ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม- สิทธิ (ระบุประเภท)	51050101xx 12xxxxx103

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๖.๒	กรณีสินทรัพย์ถาวร ไม่มีตัวตน	ZAFAB	เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม- สินทรัพย์ (ระบุประเภท)	51050101xx 12xxxx0103

๑.๓ ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

การยื่นเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับสัญญา การยื่นเงินที่อนุมัติแล้ว และจ่ายให้ยืม	ZF_02_PP/ บข 01 ประเภทเอกสาร PP	เดบิต ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ ฝากธนาคารพาณิชย์ เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	1102010108 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx
๒. ๒.๑	การขอใช้คืนเงินยืม กรณีส่งใบสำคัญเท่ากับ เงินยืม	ZGL_JV/ บข 01 ประเภทเอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบประมาณฝาก ธนาคารพาณิชย์	5xxxxxxxxxx 1102010108
๒.๒ (๑)	กรณีส่งใบสำคัญน้อยกว่า เงินยืม ล้างลูกหนี้เงินยืมเท่ากับ ใบสำคัญ	ZGL_JV/ บข 01 ประเภทเอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบประมาณฝาก ธนาคารพาณิชย์	5xxxxxxxxxx 1102010108

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
(๒)	รับเงินคงเหลือ	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบประมาณฝาก ธนาคารพาณิชย์	1101010101 1102010108
(๓)	กรณีหน่วยงานนำเงินที่รับ คืนตามข้อ ๒.๒ (๒) ฝาก ธนาคารพาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101
๒.๓	กรณีส่งใบใบสำคัญมากกว่า เงินยืม			
(๑)	ล้างลูกหนี้เงินยืมเท่ากับ เงินยืม	ZGL_JV/ บข 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ลูกหนี้เงินยืมนอก งบประมาณฝาก ธนาคารพาณิชย์	5xxxxxxxxx 1102010108
(๒)	รับรู้ค่าใช้จ่ายตามใบสำคัญ ส่วนเกิน	ZGL_JV/ บข 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ใบสำคัญค้างจ่ายอื่น	5xxxxxxxxx 2102040110
(๓)	เมื่อจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิ	ZF_02_PP/ บข 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต ใบสำคัญค้างจ่ายอื่น เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2102040110 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx

๒. กรณีรับเงินเป็นหนี้สิน

๒.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

๒.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

๒.๑ การรับและนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

การรับเงินนอกงบประมาณเป็นหนี้สินและนำฝากธนาคารพาณิชย์

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	หน่วยงานได้รับฝากเงินนอก งบประมาณ เพื่อจ่ายคืน ให้เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิ ในภายหลัง เช่น เงินประกัน หรือเงินวันฝาก เป็นต้น	ZRP_RE/ บข 01 ประเภท เอกสาร RE	เดบิต เงินสดในมือ เครดิต เงินประกันอื่น หรือ เงินรับฝากอื่น	1101010101 2112010199 2111020199
๒.	หน่วยงานนำเงินนอก งบประมาณฝากธนาคาร พาณิชย์	ZGL_JR/ บข 01 ประเภท เอกสาร JR	เดบิต เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท) เครดิต เงินสดในมือ	1101030199 11010301xx / 11040101xx 1101010101

๒.๒ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์

เพื่อจ่ายคืนภาระหนี้สินให้กับเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.	เมื่อครบกำหนดจ่ายคืน เงินนอกงบประมาณที่รับ ฝากไว้ให้กับเจ้าหนี้หรือ ผู้มีสิทธิ	ZF_02_PP/ บข 01 ประเภท เอกสาร PP	เดบิต เงินประกันอื่น หรือ เงินรับฝากอื่น เครดิต เงินสดในมือ หรือ เงินฝากไม่มีรายตัว หรือ เงินฝากธนาคาร (ระบุประเภท)	2112010199 2111020199 1101010101 1101030199 11010301xx / 11040101xx

บทที่ ๖

การบันทึกรายการบัญชีเงินรายได้แผ่นดิน

โดยส่วนใหญ่การใช้จ่ายเงินของส่วนราชการมาจากการได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เรียกว่า “เงินงบประมาณ” และเมื่อส่วนราชการมีการรับเงินทั้งปวงจึงได้ถูกกำหนดให้นำเงินที่ได้รับส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ยกเว้นส่วนราชการได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ใช้จ่ายได้ซึ่งต้องมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับไว้ให้เป็นเงินนอกงบประมาณ ซึ่งตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดคำนิยาม “เงินรายได้แผ่นดิน” หมายถึง เงินทั้งปวงที่ส่วนราชการจัดเก็บ หรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณบัญญัติไม่ให้ส่วนราชการนั้นนำไปใช้จ่ายหรือหักไว้เพื่อการใดๆ ซึ่งเงินรายได้แผ่นดินให้นำส่งคลังอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง แต่ถ้าส่วนราชการใดมีเงินรายได้แผ่นดินเก็บรักษาในวันใดเกิน ๓๐,๐๐๐ บาทให้นำเงินส่งคลังโดยด่วน แต่อย่างช้าต้องไม่เกิน ๓ วันทำการถัดไป

เมื่อส่วนราชการมีการนำส่งรายได้แผ่นดินไปแล้ว พบภายหลังว่ามีการส่งผิด ส่งเกิน หรือส่งซ้ำ ให้ขอทำความเข้าใจตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อขอถอนคืนรายได้แผ่นดินที่นำส่ง เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ส่วนราชการจึงจะสามารถดำเนินการขอเบิกเงินจากคลังได้

วิธีการบันทึกรายการบัญชี

การบันทึกรายการบัญชีของเงินรายได้แผ่นดิน แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินของตนเอง
๒. การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินแทนหน่วยงานอื่น
๓. การขอถอนคืนรายได้แผ่นดิน

วิธีการบันทึกรายการบัญชีเงินรายได้แผ่นดิน

การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน แบ่งเป็น ๓ กรณี

๑. กรณีรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินของตนเอง
๒. กรณีรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินแทนหน่วยงานอื่น
๓. กรณีขอถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน

๑. กรณีรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินของตนเอง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GPMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๑.๑	เมื่อส่วนราชการรับเงินรายได้แผ่นดินของตนเอง ให้บัญชีรับเงินรายได้แผ่นดินตามประกาศรายได้	ZFPF_SA/ บ.ศ.01 บรรณภาพเอกสาร HA	เดปิต เงินสดใบมือ เครดิต รายได้แผ่นดิน (ระบุประเภท)	1101010101 41xxxxxxx 42xxxxxxx		
๑.๒	นำเงินส่งที่ บจ. ธนาคารกรุงไทย ให้เลือด รายได้แผ่นดิน ในรหัสการเงิน		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเงิน รายเดือนส่งให้กรมบัญชีกลาง เครดิต พักเงินว่างลง	5210010103	เดบิต เงินฝากธนาคารของกรมบัญชีกลาง/ เครดิต ชำรุดบัญชี (ระบุเงินฝาก)	11010203๑๕
(๓)	กรณีนำส่งเงินเงินสด จะได้อัตโนมัติเอกสาร CI			1101010112	เดบิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ความเป็นอยู่กลาง รับเงินรายได้แผ่นดินของหน่วยงาน	๑308010103
(๔)	กรณีนำส่งเงินเช็ค จะได้อัตโนมัติเอกสาร CI		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเงิน รายได้แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง เครดิต ชำรุด Clearing	5210010103 1101010115	เดบิต เช็คฝากธนาคาร เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - ความเป็นอยู่กลาง รับเงินรายได้แผ่นดินของหน่วยงาน	1101010114 ๑308010103

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๓.๓	บัญชีการนำเงินส่งคลังในระบบ	ZIRP_R1 / นร 02-1 ระบบเอกสาร R1	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101		
๓.๔	มีระบบตรวจสอบเงินในระบบได้ จนได้ระบบเอกสาร C		เดบิต พักรอ Clearing เครดิต พักเงินนำส่ง	1101010113 1101010112	เดบิต เงินภาคกลางของกรมบัญชีกลาง/ เครดิต เงินหัก (ระบบหัก) เดบิต เงินหักของกรมบัญชีกลาง	11010203xx 1101010114

๒ กรมรับและจัดส่งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาฝ่ายงานอื่น

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒.๓	เพื่อส่งรายการรับเงินรายได้แก่ต้นตอ หน่วยงานอื่น ให้เป็นหลักฐานบัญชีและเก็บ นอกระบบเอกสาร RC (เอกสารใช้ภายในสำนักงาน) เมื่อครบปฏิบัติการส่งกรมการ และให้ระบบเอกสาร RC	ZRP_RC / รศ 03 ประเภทเอกสาร RC	ส่วนราชการผู้จัดเก็บเงิน เดบิต เงินคงมือ เครดิต รายได้แผ่นดิน (ระบุประเภท)	1101010101 41xxxxxxxxxx 42xxxxxxxxxx		
๒.๔	นำเงินที่ เบง. ศบ.ควบคุมเงิน ให้ออก รายได้แผ่นดินไปฝากเงินของส่วนราชการ ผู้จัดเก็บเงิน		ส่วนราชการเจ้าของรายได้ เดบิต ลูกหนี้ส่วนราชการ - รายได้กับตนเอง เครดิต รายได้แผ่นดิน (ระบุประเภท)	1102050125 41xxxxxxxxxx/ 42xxxxxxxxxx		

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GEMIS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๒๑	การรับส่งเงินโอน จะได้ประเภทเอกสาร C		ส่วนราชการผู้จัดเก็บหนี้	5210010103	เดบิต เงินภาคธนาคารของกรมบัญชีกลาง/ หนี้จังหวัด (งบจังหวัด)	1101020300
			เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานอื่น	1101010112	เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลาง รับเงินรายได้แผ่นดินจากหน่วยงาน	4308010103
๒๒	การรับส่งเงินโอน จะได้ประเภทเอกสาร C		เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานอื่น	5210010103	เดบิต เงินภาคธนาคารเรียกเก็บ	1101010114
			เดบิต ค่าใช้จ่ายร่วมกับกรมบัญชีกลาง	1101010113	เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลาง รับเงินรายได้แผ่นดินจากหน่วยงาน	4308010103
๒๓	บันทึกการดำเนินงานครั้งในระบบ (เอกสารมีสถานะจัดการ)	ZDP_๒3 / นส 02-2 ระบบเอกสาร ๒3	ส่วนราชการผู้จัดเก็บหนี้	1101010112		
			เดบิต ภาษีเงินได้	2101020106		
			เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - รายได้รับแทน	1101010101		
			เดบิต เงินคงเหลือ	1102050125		
เมื่อธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็คได้ จะได้ประเภทเอกสาร C			เดบิต ภาษีกรอ Cleaning	1101010113	เดบิต เงินภาคธนาคารของกรมบัญชีกลาง/ หนี้จังหวัด (งบจังหวัด)	1101020300
			เดบิต ภาษีเงินได้	1101010112	เครดิต เงินฝากธนาคารเรียกเก็บ	1101010114

คำค้น	รายการ	คำส่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
และกรมบัญชีกลางส่วนราชการเอกสาร จะไม่ได้ประมวลเอกสาร P3	ส่วนราชการผู้จัดเก็บแทน เดบิต พักเงินบ้าง เครดิต เงินสดไม่มี		1101010112 1101010101	เดบิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - กรมบัญชีกลาง รับเงินรายได้แผ่นดินจากหน่วยงาน (ส่วนราชการผู้จัดเก็บแทน)	4308010103	
	เดบิต เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน เครดิต ทำให้อำนาจระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงาน โอนเงินรายได้แผ่นดินไปกรมบัญชีกลาง		2101020106 5210010103	เครดิต รายได้ระหว่างงาน - กรมบัญชีกลาง รับเงินรายได้แผ่นดินจากหน่วยงาน (ส่วนราชการเจ้าของรายได้)	4308010103	
	ส่วนราชการเจ้าของรายได้ เดบิต ทำให้อำนาจระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเงิน รายได้แผ่นดินให้กับกรมบัญชีกลาง เครดิต ถูกหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน		5210010103 1102050125			

๓ กรณีของโอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ GFMS Web online	ส่วนราชการ		กรมบัญชีกลาง	
			ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	รหัสบัญชี
๓.๑	เมื่อส่วนราชการได้รับอนุญาตจากกระทรวง ภาคคลังโอนคืนรายได้แผ่นดิน ซึ่งผลิตเป็น หรือจัดทำ ให้มีบัตรรายการโอนคืนเงิน รายได้แผ่นดิน	ZFB60_K6/ จพ 05	เดบิต รายได้ที่มีเอกสารยืนยัน เครดิต งบค่าสัญญาจ้าง	4207010102 2102040102		
	ระบบติดตามการบัญชีอัตโนมัติ จะได้รับการดูแลรักษา KY		เดบิต ค่าจ้างจากกรมบัญชีกลาง เครดิต รายได้ส่วนราชการ - หน่วยงาน รับเงินโอนคืนรายได้จากคู่สมรส	1102050124 4308010111	เดบิต ค่าจ้างจากหน่วยงาน - กรมบัญชีกลาง โอนเงินโอนคืนรายได้ให้หน่วยงาน เดบิต ค่าเช่าส่วนราชการ	5210010111 2116010102
๓.๒	กรมบัญชีกลางโอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน เข้าบัญชีเงินฝากของส่วนราชการ จะได้รับการดูแลรักษา PY		เดบิต เงินจากธนาคาร (เงินงบประมาณ) เครดิต ค่ารับจากกรมบัญชีกลาง	1101020603 1102050124	เดบิต ค่าจ้างส่วนราชการ เครดิต เงินฝากส่วนราชการจ่ายเงินจาก บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 ใช้ ส่วนราชการ	2116010102 1101020202
๓.๓	เมื่อจ่ายคืนให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีส่วน	ZF_53_PKM/ จพ 05	เดบิต งบค่าสัญญาจ้าง เครดิต เงินฝากธนาคาร (เงินงบประมาณ)	2102040102 1101020603		

บทที่ ๗

การปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินในแต่ละปีงบประมาณ ส่วนราชการจะต้องปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปตามหลักการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง และส่วนราชการระดับกรมนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการจัดทำรายงานการเงินประจำปี ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

หลักการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

เกณฑ์คงค้างเป็นหลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่างๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในรายงานการเงินภายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินของส่วนราชการดำเนินการตามรอบระยะเวลาบัญชีตามปีงบประมาณ การปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างของบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายจึงต้องรับรู้ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วย รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง วัสดุคงคลัง/ค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยมีหลักในการรับรู้รายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างของรายได้และค่าใช้จ่ายดังนี้

๑. รายได้ค้างรับ

การรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน โดยให้รับรู้เป็นรายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ

๒. รายได้รับล่วงหน้า

การรับรู้เงินที่รับค่าสินค้าหรือบริการเป็นการล่วงหน้า แต่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ การปรับปรุงรายการบัญชีขึ้นอยู่กับการรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้หรือหนี้สินแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๒.๑ กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้

ให้รับรู้รายได้ที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นรายได้รับล่วงหน้า

๒.๒ กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นหนี้สิน

ให้รับรู้รายได้ตามมูลค่าที่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการแล้ว ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นรายได้

๓. รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

การรับรู้รายได้แผ่นดินที่รับเงินภายในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่นำส่งคลังไม่ทันในปีงบประมาณที่รับเงินรายได้แผ่นดินเป็นหนี้สินในชื่อบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

๔. วัสดุคงคลัง/ค่าวัสดุ

การรับรู้วัสดุคงเหลือจะต้องมีการตรวจนับจำนวนและมูลค่าของวัสดุคงเหลือเมื่อสิ้นปีงบประมาณ การปรับปรุงรายการบัญชีขึ้นอยู่กับการรับรู้เมื่อซื้อวัสดุเป็นสินทรัพย์หรือค่าใช้จ่าย แบ่งเป็น ๒ กรณีดังนี้

๔.๑ กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุเป็นค่าใช้จ่าย

ให้รับรู้วัสดุคงเหลือเป็นสินทรัพย์ในบัญชีวัสดุคงคลัง

๔.๒ กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุเป็นสินทรัพย์

ให้รับรู้วัสดุที่ไ้ไปเป็นค่าใช้จ่ายในบัญชีค่าวัสดุ

๕. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

การรับรู้ค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน โดยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

๖. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

การรับรู้เงินที่จ่ายเป็นค่าสินค้าหรือบริการ แต่ยังไม่ได้รับมอบสินค้าหรือบริการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ การปรับปรุงรายการบัญชีขึ้นอยู่กับการรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายหรือสินทรัพย์ แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๖.๑ กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่าย

ให้รับรู้ค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

๖.๒ กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นสินทรัพย์

ให้รับรู้ค่าใช้จ่ายตามมูลค่าที่ได้รับสินค้าหรือบริการแล้ว ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นค่าใช้จ่าย

๗. ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย

ให้รับรู้การปันส่วนต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตนหรือปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์ถาวรไม่มีตัวตนอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์หรือการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้นเป็นค่าใช้จ่าย โดยคำนวณตามวิธีเส้นตรง สำหรับที่ดินไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา เพราะที่ดินมีอายุการใช้งานไม่จำกัด

๘. ค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญ

ให้ประมาณการหนี้สงสัยจะสูญจากลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือบริการและคาดว่า จะเรียกเก็บเงินไม่ได้ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับบัญชีค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญเป็นบัญชีปรับลดมูลค่าลูกหนี้ โดยการประมาณหนี้สงสัยจะสูญให้คำนวณด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งดังนี้

๘.๑ ร้อยละของรายได้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่เป็นการขายเชื่อ

๘.๒ ร้อยละของยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมดหรือเฉพาะกลุ่มของอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระ

๘.๓ ลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือบริการแต่ละรายเฉพาะที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้น

วิธีการปรับปรุงรายการบัญชี

ให้ส่วนราชการดำเนินการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างของบัญชีรายได้ และค่าใช้จ่ายที่จะต้องรับรู้ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ภายใน ๓๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้ระบุวันที่ผ่านรายการเป็นวันสุดท้ายของเดือนกันยายน คือวันที่ ๓๐ กันยายน และไม่ต้องคำนึงว่าเป็นวันหยุดราชการ สำหรับการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีอยู่ด้วยกัน ๘ เรื่อง ดังนี้

๑. รายได้ค้างรับ
๒. รายได้รับล่วงหน้า
 - ๒.๑ กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้
 - ๒.๒ กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นหนี้สิน
๓. รายได้ผ่านคิบบรอนำส่งคลัง
๔. วัสดุคงคลัง/ค่าวัสดุ
 - ๔.๑ กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุเป็นค่าใช้จ่าย
 - ๔.๒ กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุเป็นสินทรัพย์
๕. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
๖. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
 - ๖.๑ กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่าย
 - ๖.๒ กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นสินทรัพย์
๗. ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย
๘. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

โดยมีวิธีการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ดังนี้

การปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

๑. รายได้ค้างรับ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๑.๑	ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ส่วนราชการมีรายได้เกิดขึ้น แล้วในรอบระยะเวลาบัญชี ปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับ ชำระเงิน โดยจะรับรู้เป็น รายได้ค้างรับตามมูลค่าที่ คาดว่าจะได้รับ ให้ปรับปรุง รายการบัญชี	ZFBS1 ประเภท เอกสาร SW/ ZGL_JV/ บข 02 ประเภท เอกสาร SW/ บข 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ (ระบุประเภท)	1102050106/ 1102050107 43xxxxxxxx
๑.๒	เมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี	F.81 ประเภท เอกสาร RW/ ZGL_JV/ บข 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต รายได้ (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ค้างรับ (ระบุประเภท)	43xxxxxxxx 1102050106/ 1102050107

๒. รายได้รับล่วงหน้า

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๒.๓	กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ให้ปรับปรุงรายการบัญชี รายได้ที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการ	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต รายได้ (ระบุประเภท) เครดิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท)	43xxxxxxxx 2103xxxxxx
	เมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ (ระบุประเภท)	2103xxxxxx 43xxxxxxxx
๒.๒	กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นหนี้สิน ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ให้ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามมูลค่าที่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการแล้ว	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) เครดิต รายได้ (ระบุประเภท)	2103xxxxxx 43xxxxxxxx

๓. รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๓.๑	ส่วนราชการจัดเก็บรายได้ แผ่นดินแต่นำส่งไม่ทันในปี ให้ปรับปรุงรายการบัญชี เพื่อรับรู้หนี้สินรายได้ แผ่นดินรอนำส่งคลัง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ (เอกสารมีสถานะเป็นหัก)	ZFV50_SQ/ บช 04 ประเภท เอกสาร SQ	เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจาก ส่วนราชการ	1103020113
			เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	2104010101

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๓.๒	เมื่อกรมบัญชีกลางผ่าน รายการเอกสาร		ส่วนราชการ เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง กรมบัญชีกลาง (บัญชีแผ่นดิน) เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจาก ส่วนราชการ เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน - รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	5210010112 2104010101 1103020113 4308010112
๓.๓	เมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ กรมบัญชีกลางจะกลับ รายการทางบัญชีให้ส่วน ราชการ		เดบิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เครดิต ค่าใช้จ่ายระหว่าง หน่วยงาน - รายได้ แผ่นดินรอนำส่งคลัง	2104010101 5210010112
๓.๔	ส่วนราชการนำเงินส่งที่ บมจ. ธนาคารกรุงไทย ให้ ระบุในใบนำฝาก (Pay in slip) "รายได้แผ่นดิน"	ประเภทเอกสาร CJ	เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานโอนเงินรายได้ แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง เครดิต พักเงินนำส่ง	5210010103 1101010112
๓.๕	บันทึกการนำส่งคลังใน ระบบ	ZRP_R1/ นส 02-1	เดบิต พักเงินนำส่ง เครดิต เงินสดในมือ	1101010112 1101010101

๔. วัสดุคงคลัง / ค่าวัสดุ

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๔.๑ (๑)	กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุ เป็นค่าใช้จ่าย ส่วนราชการปรับปรุงรายการ ค่าวัสดุตามที่ใช้จริง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ	ZGL_JM/ บช 01 ประเภท เอกสาร JM	เดบิต วัสดุคงคลัง เครดิต ค่าวัสดุ	1105010105 5104010104
(๒)	เมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ให้ กลับรายการทางบัญชี	ZGL_JM/ บช 01 ประเภท เอกสาร JM	เดบิต ค่าวัสดุ เครดิต วัสดุคงคลัง	5104010104 1105010105
๔.๒	กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุ เป็นสินทรัพย์ ส่วนราชการบันทึกรายการ ค่าวัสดุ เป็นวัสดุคงคลัง ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ	ZGL_JM/ บช 01 ประเภท เอกสาร JM	เดบิต ค่าวัสดุ เครดิต วัสดุคงคลัง	5104010104 1105010105

๕. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๕.๑	ส่วนราชการมีค่าใช้จ่าย เกิดขึ้นแล้วในรอบ ระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงินให้ ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ	ZFBS1 ประเภท เอกสาร SW/ ZGL_JV/ บช 02 ประเภท เอกสาร SW/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	51xxxxxxx 2102xxxxxx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๕.๒	เมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี	F.81 เอกสาร RW/ ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท)	2102xxxxxx 51xxxxxxxx

๖. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๖.๑ (๑)	กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็น ค่าใช้จ่าย ส่วนราชการได้มีการบันทึก รับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็น ค่าใช้จ่าย ให้ปรับปรุง รายการบัญชีค่าใช้จ่ายที่ยัง ไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ ๗ วันสิ้นปีงบประมาณ	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท)	1106010103 51xxxxxxxx
(๒)	เมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	51xxxxxxxx 1106010103

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๖.๒	กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็น สินทรัพย์ ส่วนราชการได้มีการบันทึก รับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็น สินทรัพย์ในชื่อบัญชี ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ให้ ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อ รับรู้ค่าใช้จ่ายตามมูลค่าที่ ได้รับสินค้าหรือบริการแล้ว ณ วันสิ้นปีงบประมาณ	ZGL JV / บข 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	51xxxxxxx 1106010103

๗. ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMIS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
๗.๑	กรณีเป็นสินทรัพย์รายตัวใน ระบบ GFMIS ณ วันสิ้น ปีงบประมาณ ส่วนราชการ จะต้องดำเนินการล้างบัญชี หักสินทรัพย์เป็นสินทรัพย์ รายตัวในระบบให้ครบถ้วน และประมวลผลค่าเสื่อม ราคาและค่าตัดจำหน่าย ของสินทรัพย์			
(๑)	สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน	ZAFAB	เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์ (ระบุประเภท)	51050101xx 120xxxxxxx

ลำดับ	รายการ	คำสั่งงาน/ Web Online ในระบบ GFMS	การบันทึกรายการบัญชี	รหัสบัญชี
(๒)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	ZAFAB ZAFAB	เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ (ระบุประเภท)	51050101xx 120xxxxxxx 51050101xx 120xxxxxxx
๗.๒	กรณีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในระบบ GFMS ส่วนราชการจะต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์เอง โดยวิธีเส้นตรงและจัดทำทะเบียนคุมนอกระบบ GFMS พร้อมทั้งปรับปรุงรายการบัญชี ณ สิ้นปีงบประมาณ			
(๑)	สินทรัพย์ไม่มีระบุรายละเอียด/สินทรัพย์ Interface	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/Interface (ระบุประเภท) เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/Interface (ระบุประเภท)	51050101xx 120xxxxxxx
(๒)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่ระบุรายละเอียด/สินทรัพย์ไม่มีตัวตน Interface	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/Interface (ระบุประเภท) เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/Interface (ระบุประเภท)	51050101xx 120xxxxxxx

๘. ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ลำดับ	คำอธิบาย	คำสั่งงาน/ Work Order	ประเภทบัญชี/ประเภทบัญชี	รหัสบัญชี
๘.๑	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ส่วนราชการไม่สามารถเก็บ เงินจากลูกหนี้การค้าได้ให้ รับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็น ค่าใช้จ่าย คู่กับบัญชีค่าเผื่อ หนี้สงสัยจะสูญเป็นบัญชี ปรับลดมูลค่าลูกหนี้	ZGL_JV/ บช 01 ประเภท เอกสาร JV	เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท) เครดิต ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท)	5108xxxxxx 1102xxxxxx

เมื่อปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเรียบร้อยแล้ว ให้ส่วนราชการระดับ
หน่วยเบิกจ่ายเรียกรายงานงบทดลองประจำปี ระบุวต. ๑ - ๑๖ และตรวจสอบรายการบัญชีรายได้สูง
(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) และบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) ในช่อง
“ยอดยกไป” และปิดบัญชีทั้งสองดังกล่าวตามจำนวนเงินคงเหลือในช่อง “ยอดยกไป” เข้าบัญชีรายได้สูง (ต่ำ)
กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) ดังนี้

๑. กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด
มียอดคงเหลือด้านเดบิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV
และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) xx
เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) หรือ
บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) xx

๒. กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด
มียอดคงเหลือด้านเครดิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV และ
บันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) หรือ xx
บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) xx
เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) xx

บทที่ ๘

การจัดทำรายงานการเงิน

หลังจากที่ส่วนราชการได้มีการบันทึกข้อมูลในระบบงานต่างๆ ตามขั้นตอนการปฏิบัติงานในระบบ GFMIS ให้ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งระบบจะมีการบันทึกรายการบัญชีให้จากปฏิบัติงานในระบบงานต่างๆ ตามประเภทของเงินทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ (เงินฝากคลังและเงินฝากธนาคารพาณิชย์) รวมถึงเงินรายได้แผ่นดิน ซึ่งส่วนราชการจะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีให้มีความถูกต้องครบถ้วนกับเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง และเมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ภายใน ๓๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

การจัดทำรายงานการเงิน

การจัดทำรายงานการเงินแบ่งตามลักษณะของหน่วยงานและตามระยะเวลา ดังนี้

๑. ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่าย

๑.๑ รายงานประจำเดือน

ให้ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายจัดทำรายงานประจำเดือน คือ รายงานงบทดลองประจำเดือน คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMIS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป โดยให้หัวหน้าหน่วยเบิกจ่ายลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้องของรายงานดังกล่าว สำหรับรายงานอื่น ๆ นอกเหนือจากรายงานงบทดลองประจำเดือน หากส่วนราชการเห็นความจำเป็นเพื่อการอ้างอิงและตรวจสอบความถูกต้อง ส่วนราชการสามารถจัดทำเป็นการภายใน โดยให้ส่วนราชการระดับกรมพิจารณาความเหมาะสมและแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป

๑.๒ รายงานประจำปี

ให้ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายจัดทำรายงานงบทดลองประจำปี ประกอบด้วย รายงานงบทดลองประจำปีงบประมาณ และรายงานที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการ โดยรายงานงบทดลองประจำปี คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMIS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย ระบุงวด ๑ - ๑๖ พร้อมกับรายงานที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการรายปี ได้แก่ รายงานฐานะเงินอุดหนุนราชการ รายงานลูกหนี้เงินอุดหนุนราชการ และงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนราชการ และให้หัวหน้าหน่วยเบิกจ่ายลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้องของรายงานดังกล่าว ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

๒. ส่วนราชการระดับกรม

ส่วนราชการระดับกรมเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำรายงานการเงินในภาพรวม จึงต้องมีการกำกับและควบคุมส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายในสังกัดบันทึกข้อมูลในระบบงานต่างๆ เข้าระบบ GFMS ให้ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

๒.๑ รายงานประจำเดือน คือ รายงานงบทดลองประจำเดือน ส่งสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป ให้ปฏิบัติ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๑ ในฐานะที่ส่วนราชการระดับกรมเป็นหน่วยเบิกจ่าย

๒.๒ รายงานประจำปี

(๑) รายงานงบทดลองประจำปีงบประมาณ คือ รายงานงบทดลองประจำปี คำสั่งงาน ZGL MVT MONTH หรือ GFMS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย ราชการ รายงานผูกพันเงินของราชการ และงบทดลองของหน่วยงาน ก่อน เปรียบเงินที่พร้อมจะ เปรียบ และให้หัวหน้าหน่วยเบิกจ่ายลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้องของรายงานดังกล่าว ส่งสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ภายใน ๖๐ วันนับจากรับสิ้นปีงบประมาณ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑.๒ ในฐานะที่ส่วนราชการระดับกรมเป็นหน่วยเบิกจ่าย

(๒) รายงานการเงินของส่วนราชการระดับกรมประจำปีงบประมาณ คือ งบการเงินที่ส่วนราชการจัดทำตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังหรือกรมบัญชีกลางกำหนด ส่งให้สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายใน ๖๐ วันนับจากรับสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งสำเนารายงานการเงิน ดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบ